

Omgevingsvisie Terneuzen Bijlagenrapport

Bijlagen

1. Bronvermelding afbeeldingen
2. Verwijzingen naar vastgestelde beleidsstukken
3. Verslag participatieproces
4. Benchmark Terneuzen met 20 vergelijkbare gemeenten
5. Visietekening contramal
6. Visietekening Kanaalzone
7. Uitwerking van de kernen

Terneuzen

Omgevingsvisie Terneuzen

Bijlage 1. Bronvermelding afbeeldingen

Bronvermelding afbeeldingen

- Pdok: Viewer van Publieke Dienstverlening Op de Kaart, geraadpleegd augustus 2025.
- CBS: Statline, datasets per thema, geraadpleegd mei 2025
- Topotijdreis: Kaart Kadaster, geraadpleegd augustus 2025
- Provincie Zeeland, Zoet-zoutverdeling Zeeuwse ondergrond: Kaarten Zeeland, geraadpleegd augustus 2025
- Bureau Waardenburg, Kaart natuurwaarden gemeente Terneuzen, 7 februari 2012 (rapport nr. 11-186)
- Provincie Zeeland, Cultuurhistorie Zeeland: Kaarten Zeeland, geraadpleegd augustus 2025
- Westzuidwest, Kwaliteitsnetwerk Landbouwverkeer Zeeland 2022, 12 mei 2022
- Overmorgen, Transitievisie warmte Terneuzen, oktober 2021
- Gemeente Terneuzen, kaartmateriaal aangeleverd december 2024
- Juust, Terneuzen onbeperkt bereikbaar, GVVP Gemeente Terneuzen, november 2021 (rapport 000474_R01_D)
- HyNetwork Services/Arcadis, Notitie reikwijdte en detailniveau Waterstofnetwerk Zuidwest-Nederland, 26 maart 2024
- Tennet/Arcadis, Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau TenneT EU-300 P1, 380kV Zeeuws-Vlaanderen, 19 december 2024 (Doc.ID. A5A25RRUC75D-379413507-1634)
- Arcadis/BRO/CE Delft/Pondera, Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Programma VAWOZ 2031-2040, 9 februari 2024
- Antea, Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Plan-MER locatiestudie twee nieuwe kerncentrales, 16 mei 2025 (projectnummer 0486653.100)
- Departement Omgeving, Startnota Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Zelzate Oost', 27 juni 2025 (VR 2025 2706 DOC.0546/2)
- Bosch & Slabbers, De Zeeuwse Bosvisie, de ontwikkeling van bos en houtige landschapselementen in Zeeland, 10 november 2020 (project BS20-001);
- Kuiper Compagnons/Twijnstra Gudde, Totaalplan binnenstad Terneuzen, "Leven in de binnenstad", 7 februari 2022.

Daar waar geen bron is vermeld is de afbeelding gemaakt door Stegenga Werkplaats voor Stedenbouw, de gemeente Terneuzen en/of Van Kerkhoff Maatwerk in RO.

Terneuzen

Omgevingsvisie Terneuzen

Bijlage 2. Verwijzingen naar vastgestelde beleidsstukken

Verwijzingen naar vastgestelde beleidsstukken

Nr.	Document	Datum
1	Participeren onder de Omgevingswet	1 januari 2024
2	Panorama Landschap - Zeeuws-Vlaanderen (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed)	11 juli 2022
3	Gent en het Water, Van Middeleeuwse kanalen tot Klimaatadaptatie (Stad Gent)	1 oktober 2024
4	Water- en klimaatadaptatie aanpak	11 oktober 2023
5	Nota bodembeheer voor de landbodem van Zeeuws-Vlaanderen en Bodemkwaliteitskaart PFAS Zeeuws-Vlaanderen	4 mei 2021
6	Bodemkansen Zeeuws-Vlaanderen, balans tussen het gebruiken en beschermen van bodemkwaliteiten	15 april 2013
7	Kaart natuurwaarden gemeente Terneuzen	7 mei 2012
8	De onderste steen boven? Interim-beleid archeologie gemeente Terneuzen	27 januari 2011
9	Regionale Woonvisie Zeeuws-Vlaanderen	6 oktober 2022
10	Beleidskader voor woonwagenstandplaatsen en woonwagens	10 mei 2020
11	Beleidsnotitie "Grip op flexwonen"	13 april 2023
12	Wonen met zorg en welzijn in Terneuzen	29 november 2022
13	Mantelzorgbeleid	9 april 2024
14	Een leven lang gezond & fit in Zeeuws-Vlaanderen, Regionale nota gezondheidsbeleid 2022-2025 uitwerking Terneuzen	16 december 2021
15	Iedereen aan boord, Beleidsplan sociaal domein Terneuzen 2022 – 2025	16 december 2021
16	Terneuzenaren schuldenvrij, Beleidsplan schuldhulpverlening	12 december 2019
17	Onderwijskansenbeleid 2021	14 oktober 2021
18	Integraal huisvestingsplan onderwijs 2024	26 september 2024
19	Beleidsplan speelvoorzieningen	25 januari 2024
20	Welzijnsaccommodatiebeleid 2023	9 november 2023
21	Intentieverklaring Campus Terneuzen	5 november 2024
22	Aanpak overcapaciteit buitensportaccommodaties	15 augustus 2021
23	Nota kunst en cultuur 2020	17 december 2020
24	Kerkenvisie Terneuzen	26 april 2024
25	Inventarisatie historische graven en opvallende grafbedekkingen op de bijzondere begraafplaatsen	15 maart 2022
26	Visie waterrecreatie	2 juli 2024
27	Beleidsnotitie kampeerbeleid	23 januari 2020
28	Beleidsnotitie camperplaatsen	18 juli 2019
29	Beleidsnotitie Bed & Breakfast in de bebouwde kom	21 november 2013
30	Strategisch economisch beleidsplan 2025-2035	1 juli 2025
31	Visie commerciële functies centrum Axel	17 oktober 2023
32	Visie commerciële functies centrum Sas van Gent	13 oktober 2023
33	Totaalplan binnenstad Terneuzen "Leven in de binnenstad"	7 februari 2022
34	Kwaliteitsnetwerk landbouwverkeer Zeeland 2022	12 mei 2022
35	Transitievisie warmte	15 oktober 2021
36	Structuurvisie zonne-energie en ruimtelijke compensatie	15 mei 2020
37	Cluster Energie Strategie 3.0 Schelde-Deltaregio	1 september 2024
38	Regionale energiestrategie 2.0	17 september 2024
39	Geluidbeleidsplan Terneuzen 2010-2015	1 januari 2010

Nr.	Document	Datum
40	Beleidsvisie externe veiligheid	1 januari 2006
41	Veiligheidscontour (industrie)gebied Dow, Mosselbanken en Logistiek Park	28 juni 2016
42	Structuurvisie ondergrondse infrastructuur	27 maart 2014
43	Advies 'vervoer gevaarlijke stoffen per gemeente' (Veiligheidsregio Zeeland)	20 december 2016
44	Grondstoffenplan 2022	15 september 2021
45	Toekomstige Milieustraten Zeeland	23 november 2021
46	Terneuzen onbeperkt bereikbaar, gemeentelijk verkeers- en vervoersplan	15 november 2021
47	Parkeernota Terneuzen 2023-2033	25 juli 2023
48	Naar een veilig(er) Zeeuws-Vlaanderen, Integraal veiligheidsbeleid 2018-2022	26 september 2018
49	Nota prostitutiebeleid 2013	21 november 2013
50	Beleidsnota artikel 13b Opiumwet (Damoclesbeleid)	10 juni 2021
51	Inbreng veiligheidsregio's in omgevingsvisies: Kernwaarden (Brandweer Nederland)	15 september 2018
52	Strategische regiovisie Zeeuws-Vlaanderen	6 juli 2021
53	Ontwikkelperspectief NOVEX-gebied North Sea Port District	2 oktober 2023
54	Toekomstperspectief Zeeland 2050, Bouwen aan de delta van de toekomst	2 juli 2025
55	Klimaatadaptatiestrategie Zeeuws-Vlaanderen 2021-2025	13 januari 2022

Omgevingsvisie Terneuzen

Bijlage 3. Verslag Participatieproces

Inhoudsopgave

Omgevingsvisie Terneuzen	2
Bijlage 3. Verslag Participatieproces	2
Hoofdstuk 1: Inleiding	4
Hoofdstuk 2: Participatie	5
1. College	5
2. Gemeenteraad	5
3. Ondernemers, maatschappelijke organisaties en medeoverheden	6
4. Gezamenlijke dorps- en kernraden	6
5. Individuele dorpsraden	7
Hoek	8
Philippine	8
Westdorpe	8
Biervliet	8
6. Basisschoolleerlingen Democracy	8
7. Inwoners	10
Opdracht studenten Hogeschool Zeeland	10
Straatinterviews	10
Digitale enquête	12
Hoofdstuk 3: Evaluatie	15
1. Bereik en inclusiviteit	15
2. Transparantie	15
3. Betrokkenheid en interactie	15
4. Kwaliteit van inbreng	15
5. Effectiviteit van methoden	16
6. Terugkoppeling en verantwoording	16
7. Tevredenheid van deelnemers	16
8. Impact en resultaten	16
Nawoord	17

Hoofdstuk 1: Inleiding

Dit verslag beschrijft het participatieproces dat we hebben doorlopen om te komen tot een omgevingsvisie voor Terneuzen. Het proces is gebaseerd op het participatieplan dat eind 2024 in overeenstemming met de 'Verordening participatie en inspraak gemeente Terneuzen 2024' is opgesteld.

Het doel van het participatieplan is om de betrokkenheid van inwoners, bedrijven en belanghebbenden bij het maken opstellen van de Omgevingsvisie Terneuzen te waarborgen en te bevorderen. Met de participatie rondom de omgevingsvisie willen we de omgeving betrekken door de voorlopige versie, te gebruiken. De voorlopige versie noemen we de houtskoolschets. Het participatieplan en de houtskoolschets zijn begin januari 2025 door het college van B&W geaccordeerd.

We hebben een onderverdeling in groepen gemaakt. We zien de gemeenteraad, inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, medeoverheden en vertegenwoordigende organisaties als belangrijke groepen om te consulteren. Daarbij willen we speciaal aandacht besteden aan jongeren, want de omgevingsvisie geldt voor de langere termijn.

We hebben verschillende activiteiten georganiseerd om input te verzamelen en inwoners te betrekken bij het proces. Deze activiteiten vonden plaats in de periode januari-mei 2025. In dit verslag worden de verschillende activiteiten, de aantallen deelnemers en de uitkomsten beschreven.

Hoofdstuk 2: Participatie

1. College

Het college van burgemeester en wethouders van Terneuzen is vanaf het begin actief betrokken bij het opstellen van de omgevingsvisie. In 2024 besloot het college om dit traject als een groot project aan te merken en stelde het een projectorganisatie in. Tijdens meerdere werksessies dacht het college mee over de koers, waarden en dilemma's van de visie. Collegeleden spraken over onderwerpen als arbeidsmigratie, klimaatadaptatie, de rol van de gemeente en de balans tussen groei en leefbaarheid.

In mei 2025 besprak het college de opbrengst van het participatietraject en de twaalf voorgestelde keuzes voor de omgevingsvisie. Daarbij werd onder meer gesproken over woningbouw, bedrijventerreinen, natuur, recreatie, mobiliteit en de mogelijke komst van een kerncentrale. Het college gaf richting aan de ambities. Ook benadrukte het college het belang van regie, samenwerking en realiteitszin. Ook bewaakte het college de planning, zodat de visie nog in 2025 kan worden vastgesteld. De ontwerp-omgevingsvisie wordt na de zomer ter inzage gelegd. Het college blijft tot aan de vaststelling nauw betrokken bij de inhoud en het proces.

2. Gemeenteraad

We hebben de gemeenteraad van Terneuzen door middel van voortgangsrapportages op de hoogte gehouden.

Op 21 november 2024 vond een raadsinformatiebijeenkomst (RIB) plaats voor de gemeenteraad van Terneuzen. Tijdens deze bijeenkomst kregen raadsleden uitleg over de omgevingsvisie en het bijbehorende proces. De gemeente werkte toen aan een eerste opzet, de zogenaamde houtskoolschets. Aan de hand hiervan konden inwoners, ondernemers en organisaties actief meedenken. De bijeenkomst had als doel om de raad te informeren en vertrouwd te maken met het begrip omgevingsvisie, een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet. De bijeenkomst was een eerste stap in het betrekken van de raad bij het maken van een omgevingsvisie.

Raadsleden werkten in groepen aan een opdracht om voor een fictieve Scandinavische delegatie een dagvullend programma te organiseren in de gemeente Terneuzen. Elk aanwezig raadslid beantwoordde de vraag: wat zouden jullie hen willen vertellen en wat zouden jullie hun willen laten zien en wat verwacht je 20 jaar later te kunnen vertellen?

3. Ondernemers, maatschappelijke organisaties en medeoverheden

Daarnaast zien de gesprekspartners mogelijkheden om het woningaanbod beter te laten aansluiten op de vraag. Ze noemen de Kanaalzone als kansrijke plek voor ontwikkeling. Ook denken ze dat de komst van de 380kV-verbinding en waterstof een positieve impuls kunnen geven. Verder helpt het om functies voor groen, industrie en bedrijven duidelijker aan te wijzen. Daarbij is het belangrijk om rekening te houden met de huidige situatie.

Op de wijk- en kernradenbijeenkomst van 1 april in Axel is de omgevingsvisie uitgebreid aan de orde geweest. Tijdens deze bijeenkomst gaf de projectleider een presentatie over hoe onze leefomgeving snel verandert, vaak zonder dat we het doorhebben. Het doel van de

avond was om samen met leden van dorps- en wijkraden na te denken over de toekomst van de wijken en dorpen in de gemeente. Deze bijeenkomst met de kernraden was een belangrijk onderdeel van het participatietraject. De ideeën en opmerkingen van de deelnemers worden meegenomen in de ontwerp-omgevingsvisie.

De deelnemers gingen in groepjes aan de slag met drie vragen:

- wat is er nu goed in hun kern en de gemeente,
- hoe ziet hun kern eruit in 2075, en
- wat is er nodig om dat toekomstbeeld te bereiken?

Er was uitleg over de woningbouwopgave en de mogelijkheden binnen de gemeente. In deze sessies kwamen veel thema's terug, zoals rust, ruimte, natuur, voorzieningen voor jong en oud en goede bereikbaarheid.

Wat mensen belangrijk vinden voor de toekomst is duidelijk: leefbare dorpen met scholen, winkels, zorg en ontspanning. Ook veiligheid, betaalbare woningen en goede samenwerking met de gemeente en andere partijen werden vaak genoemd. Sommige kernen droomden zelfs van een jachthaven, een universiteit of een culinaire trekpleister. De deelnemers zien kansen, maar benadrukken ook dat er geld, samenwerking en draagvlak nodig zijn om deze dromen waar te maken.

Figuur 2. Kernradenbijeenkomst Axel

5. Individuele dorpsraden

Op verzoek van verschillende dorpsraden bezochten de projectleider en een beleidsadviseur de dorpen om te praten over de omgevingsvisie. Tijdens deze gesprekken bespraken zij samen met de dorpsraden wat belangrijk is voor de toekomst van hun dorp. Ze keken naar onderwerpen als wonen, economie, mobiliteit, gezondheid en duurzaamheid. Elk dorp heeft eigen wensen en aandachtspunten, die hieronder per dorp zijn samengevat.

Hoek

In Hoek waarderen inwoners vooral de rust, ruimte en sterke sociale samenhang. Er is behoefte aan levensloopbestendige woningen, vooral in het gebied Windlust II. Ook willen bewoners meer mogelijkheden om door te stromen naar een andere woning.

Werkgelegenheid en wonen moeten goed samengaan. Er zijn zorgen over het gebrek aan bedrijvigheid en commerciële voorzieningen. Het ontwikkelen van het gebied Mauritsfort wordt gemist in de huidige plannen. Verder is er behoefte aan een rondweg richting Windlust om de verkeerssituatie te verbeteren.

Philippine

Philippine is een gezellig stadje met een historische uitstraling, stadswallen en een sterke culinaire identiteit als mosseldorp. Inwoners vinden saamhorigheid, gastvrijheid en cultuurhistorie belangrijk. Er is behoefte aan 50 tot 70 extra woningen, vooral in de vrije sector of middenhuur. De groei moet wel binnen de stadswallen blijven. Ook willen inwoners dat de Markt wordt opgeknapt en dat historische gebouwen een nieuwe functie krijgen.

Economisch is er vraag naar meer winkels, een museum, wandel- en fietsroutes en culinaire activiteiten. Op het gebied van gezondheid zijn er wensen voor woon-zorgcomplexen, een nieuwe gymzaal, betere trottoirs en een trimbaan. Voor mobiliteit willen bewoners beter openbaar vervoer, een fietspad naar IJzendijke, betere verlichting en meer verkeersveiligheid. Ook zijn laadpalen en een dorpsbatterij gewenst voor duurzame energie.

Westdorpe

Westdorpe staat bekend om rust, ruimte en een groene omgeving. Inwoners noemen het dorp verdraagzaam en gastvrij. Er is een duidelijke groeiambitie: in 25 jaar willen ze 150 tot 250 woningen erbij. Daarbij is goed openbaar vervoer belangrijk. Ook willen ze een inventarisatie van onbewoonbare of vervallen woningen. Er zijn zorgen over de leefbaarheid door de groei van het Novex-gebied, dat vooral gericht is op bedrijven. Bewoners staan positief tegenover een treinstation, mits er maatregelen komen tegen overlast. Een halte bij de rotonde aan de Molenstraat wordt onderzocht. Verder zien ze kansen voor een parallelweg voor landbouwverkeer. Tot slot is er behoefte aan een groene buffer langs het spoor, eventueel gecombineerd met recreatie.

Biervliet

De dorpsraad van Biervliet en de werkgroep energie zijn bezorgd over de komst van het 380 kV-station en de kerncentrale in de Paulinapolder. Dat zijn keuzes die niet zozeer in Terneuzen maar in Den Haag worden gemaakt. Als de keuze zou worden gemaakt, dan zijn drie zaken van het grootste belang. Duidelijkheid over de mate waarin de hoogspanning geluids- en stralingseffecten heeft op Biervliet. Een groene afscheiding aan de rand van het dorp, verbonden met de Braakman, zodat de installaties niet ervaren worden en er uitlopmogelijkheden zijn. Een aparte aan- en afvoeroute naar de installaties die het bestaande wegennet in en rond Biervliet niet belast. Een dergelijke aan- en afvoeroute zou sowieso al kunnen helpen om het grootschalig landbouwverkeer uit het stadje te weren.

6. Basisschoolleerlingen Democracy

In het eerste kwartaal van 2025 bezochten ruim 200 scholieren van 10 tot 12 jaar uit verschillende basisscholen in Terneuzen de Raadzaal om deel te nemen aan het spel Democracy. Dit spel is een educatief rollenspel van ProDemos waarin leerlingen op speelse wijze kennismaken met lokale politiek en democratische besluitvorming. Leerlingen bouwen

samen een fictieve stad en moeten keuzes maken over voorzieningen zoals scholen, ziekenhuizen, bedrijven en groen. Ze richten politieke partijen op, schrijven partijprogramma's en gaan met elkaar in debat. Uiteindelijk stemmen ze over de inrichting van hun stad en ervaren ze hoe overeenstemming en meerderheid werken in een democratie Tijdens elk spel hielden we bij welke gebouwen zij kozen, om inzicht te krijgen in wat zij belangrijk vinden voor hun ideale stad.

Ziekenhuizen, winkels, onderwijsvoorzieningen, huisvesting en ontspanningsmogelijkheden, zoals zwembaden en speeltuinen, werden opvallend vaak gekozen. Ook veiligheid en bescherming – in de vorm van brandweer, politie en rechtbank – werden door veel klassen toegevoegd.

Gebedshuizen en woongebouwen werden niet door alle groepen gekozen, en horecagelegenheden werden slechts sporadisch toegevoegd.

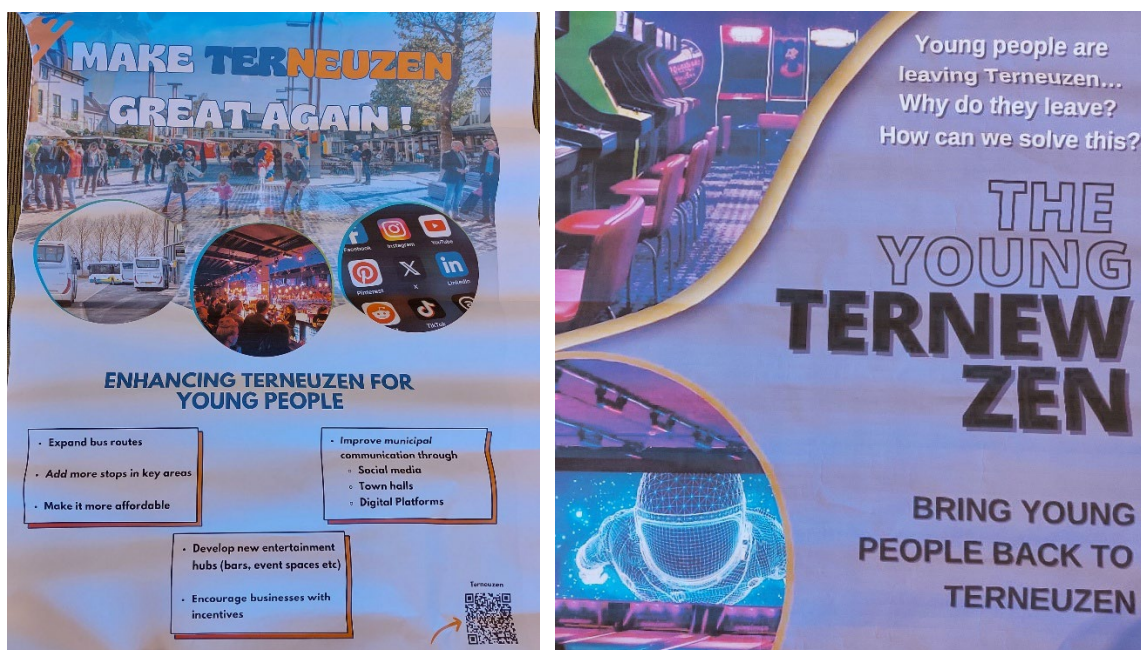
Gezondheidszorg	☐ Daklozen-opvang	☐ Park
☐ Ziekenhuis	Winkels en Diensten	☐ Bos
☐ Huisarts	☐ Supermarkt	☐ Volkstuinen
☐ Tandarts	☐ Drogist	☐ Dierentuin
☐ Apotheek	☐ Kleding-winkel	☐ Zwembad
☐ Verzorgings huis	☐ Speelgoed-winkel	☐ Sporthal
☐ Dierenasiel	☐ Kringloop-winkel	☐ Hangplek
Onderwijs	☐ Bank	☐ Disco
☐ Basisschool	☐ Garage	☐ Markt
☐ Middelbare school	☐ Klusbedrijf	☐ Snackbar
☐ MBO	☐ Glasbak & oud papier	☐ Restaurant
☐ HBO & universiteit	Recreatie en Cultuur	☐ Café
☐ Speciaal Onderwijs	☐ Bioscoop	☐ Hotel
Openbare Diensten	☐ Theater	Religie en Gemeenschap
☐ Gemeente-huis	☐ Concertzaal	☐ Kerk
☐ Politie	☐ Museum	☐ Moskee
☐ Brandweer	☐ Bibliotheek	☐ Synagoge
☐ Rechtbank	☐ Speeltuin	Wonen en Gebouwen
☐ Gevangenis	☐ Skatebaan	☐ Woningen
☐ Asielzoekers centrum	☐ Schaats-baan	☐ Woontoren
		☐ Boerderij
		☐ Kern-centrale

Figuur 3. Opties scholieren Democracy

7. Inwoners

Opdracht studenten Hogeschool Zeeland

Twee groepen van vijf eerstejaarsstudenten van verschillende opleidingen aan de Hogeschool Zeeland hebben onderzocht wat Terneuzense jongeren belangrijk vinden voor het leven in Terneuzen. Uit het onderzoek kwamen ook suggesties. Beide groepen maakten een eindrapport en een poster. Ook hielden ze een pitch. Ze gebruikten veldonderzoek door middel van interviews en digitale enquêtes om hun adviezen te onderbouwen. Zij spraken in totaal 13 mensen en ontvingen 22 ingevulde enquêtes. De studenten kwamen met het advies om het openbaar vervoer te verbeteren, vooral voor de kleine kernen. Zij missen een arcadehal waar je kan poolen, darten en games kan spelen. Zorg voor evenementen in de winterperiode en versterk de community door social media en digitale platforms in te zetten.

Figuur 4. Opbrengst opdracht studenten Hogeschool Zeeland

Straatinterviews

Op 21 en 22 februari 2025 voerde De Reuringdienst straatinterviews uit in Terneuzen. Inwoners gaven hun mening over onderwerpen als gezondheid, veiligheid, water- en bodemvervuiling en klimaatverandering. De 69 gesprekken vonden plaats op vijf locaties, waaronder busstation Westerscheldetunnel, voetbalvereniging Hoek en Scalda. Mensen werden benaderd tijdens hun wachttijd. Daardoor gaven ze een breed scala aan meningen en inzichten. Inwoners uitten zorgen over vervuiling, de noodzaak van meer interactie tussen jongeren en de wens voor meer bouwprojecten en betere samenwerking met België.

Figuur 5. Straatinterview busstation WST

Inwoners van Terneuzen maken zich zorgen over industriële vervuiling en milieuschade. Ze hebben weinig vertrouwen in de gemeentelijke aanpak van klimaatproblemen en pleiten voor meer groen en duurzaamheid. Daarnaast vragen ze om betaalbare starterswoningen. Ook maken ze zich zorgen over overbevolking en de druk op voorzieningen. Ook de afname van zorgfaciliteiten en de aanwezigheid van criminaliteit en onveiligheid op straat baren hen zorgen. Het gebruik van opvallende materialen en het aanbieden van koffie en thee bleken effectieve manieren om mensen aan te trekken en gesprekken te starten.

Figuur 6. Opbrengst straatinterviews

Digitale enquête

Inwoners van de gemeente gaven van 15 januari tot 22 februari 2025 hun mening over verschillende onderwerpen tijdens de enquête Omgevingsvisie. Dit deden 639 deelnemers, zij werden uitgenodigd via een brief aan huis, het Zeeuws Vlaams Advertentieblad, de website van de gemeente Terneuzen, social media en Hoplr.

 Enquête

Afgelopen op 22 februari 2025

Deel je kijk op de omgeving! Wat vind je belangrijk voor de toekomst van Terneuzen?

De gemeente stelt een toekomstvisie op voor de leefomgeving. Deze omgevingsvisie gaat over alles wat je buiten kunt zien, horen, voelen of ruiken. Ook wil de gemeente hiermee inspelen op de steeds veranderende omstandigheden die de leefomgeving beïnvloeden. Denk hierbij aan uw gezondheid, energiegebruik, klimaatmaatregelen en meer. De vragenlijst is onderdeel van een proces waarin de gemeente vers...

21 vragen • 640 deelnemers

[Bekijk enquête](#)

Figuur 7. Digitale vragenlijst

Meer dan 50 procent verwelkomt nieuwe inwoners, zowel in bestaande als nieuwe woningen. Ze zijn tevreden met hun huidige woning en buurt, maar 15 procent wil verhuizen naar een kleinere woning met meer voorzieningen. Inwoners maken zich zorgen over de hoge kosten van gezond eten, werkstress, beperkte toegang tot zorg en sportfaciliteiten. Daarnaast zijn er ook zorgen over slechte luchtkwaliteit door industrie en verkeer.

Verder benadrukken inwoners de noodzaak van verbetering van het openbaar vervoer en samenwerking tussen Nederlandse en Belgische gemeenten. Inwoners zouden meer willen bewegen en vragen om veilige en prettige fiets- en wandelroutes. Ook zien ze kansen in goedkopere boodschappen en brandstof uit België. Maar cultuurverschillen en gebrek aan informatie vanuit België vormen obstakels voor verdere samenwerking, bijvoorbeeld op het gebied van sporten.

Inwoners zijn trots op hun buurt vanwege de groene omgeving en recreatiemogelijkheden. Maar een deel maakt zich zorgen over de komst van rijksenergieprojecten, het verminderen van het zorgaanbod en de komst van vluchtelingen. Parkeren dichtbij huis is belangrijk voor inwoners. Ze willen meer gebruik maken van buurthuizen en zijn positief over veranderingen die goed zijn voor de omgeving. Een bijdrage aan de maatschappij leveren inwoners door vrijwilligerswerk, aansluiting op Hoplr en deelname en organisatie van activiteiten. Ze benadrukken het belang van een actieve levensstijl, gezonde voeding en sociale interactie.

Enquête Omgevingsvisie

Enquête

15 januari -
22 februari

639 deelnemers

brieven | ZVA | website |
Hoplr | socials

meeste reacties van
postcodes 4531, 4537, 4542
en 4571

Trots op de buurt

zorg voor elkaar
vriendelijke bewoners
saamhorigheid
veilig en kindvriendelijk

rustige en nette omgeving
groen en natuur
recreatiemogelijkheden

parkeren vlakbij huis
belangrijk, want gemak bij
boodschappen, jonge
kinderen of minder mobiel

minder positief: nieuwbouw
de komst van vluchtelingen

40% zorgen om veranderingen in
de leefomgeving

Wonen

>50%

nieuwe inwoners welkom
in de hele gemeente, in
bestaande of nieuwe woningen

7 op de 10

geen verhuisplannen binnen 5 jaar:
50% tevreden met eigen woning
25% gehecht aan eigen buurt

15%

wil verhuizen naar een kleinere
woning: kleiner wonen, andere kern,
plek met meer (zorg) voorzieningen

Gebruik buurthuizen

1/3

maakt gebruik van
buurthuizen

30%

kent buurthuis maar maakt
er geen gebruik van

30%

kent geen buurthuis of
geen buurthuis in de buurt

eigen bijdrage

- aansluiting op Hoplr
- vrijwilligerswerk
- deelname aan activiteiten
- gebruik van speel- en sportvoorzieningen
- aangesloten bij een buurtpreventie- of appgroep

Gezondheid

acties

actieve levensstijl, gezonde voeding,
sociale interactie, genieten van de
natuur, niet roken, matig met alcohol

meer bewegen door

- **64%** veilige en prettige fiets- en wandelroutes
- **39%** groene omgeving
- **26%** doel of voorziening om naartoe te gaan

Zorgen gezondheid

50% zorgen over beschikbaarheid
zorg wanneer nodig

hoge kosten gezond eten

werkstress en gebrek aan tijd

lichamelijke klachten veroudering

beperkte toegang tot zorg en sport-
faciliteiten

slechte luchtkwaliteit door industrie
en verkeer

onveilige en slecht onderhouden
fiets- en wandelpaden

Industrie

25%

zorgen over klimaat en
uitstoot gevaarlijke stoffen

1/3

zorgen over effecten
industrie

1/5

industrie belangrijke
werkgever

3/4

positief tegenover
veranderingen die goed zijn
voor de omgeving

Over de grens

kansen

- goedkopere boodschappen en brandstof
- Belgische gezondheidszorg en onderwijs

geen behoefte

- cultuurverschillen
- gebrek aan informatie

thema's

- verbetering openbaar vervoer
- samenwerking Nederlandse en Belgische gemeenten
- gezamenlijke evenementen
- bredere bekendheid van voorzieningen

Figuur 8. Overzicht resultaten digitale vragenlijst

Hoofdstuk 3: Evaluatie

1. Bereik en inclusiviteit

Aantal en diversiteit van deelnemers:

In totaal namen ruim 1.000 mensen deel via enquêtes (639), straatinterviews (69), Hogeschool Zeeland studenten, Democracy (200+ leerlingen) en bijeenkomsten met wijk- en dorpsraden, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Daarmee is het streefdoel van 1.000 deelnemers behaald. Deelnemers kwamen uit verschillende leeftijden, kernen en achtergronden.

Bereik van communicatiekanalen:

De gemeente gebruikte een mix van kanalen: brieven aan huis, sociale media, lokale kranten, Hoplr en de gemeentelijke website. Deze brede aanpak heeft geholpen om verschillende doelgroepen te bereiken, inclusief jongeren en mensen die minder snel deelnemen aan formele bijeenkomsten.

2. Transparantie

Duidelijkheid van informatie:

De informatie over het proces en de omgevingsvisie werd op begrijpelijke wijze gedeeld via meerdere kanalen. Tijdens bijeenkomsten en interviews werd toegelicht wat de bedoeling was. De houtskoolschets vormde de basis voor de participatie. De houtskoolschets gaf houvast, onderwerpen, inzichten en schetste een mogelijk beeld.

Transparantie van het proces:

Deelnemers wisten wat er met hun input zou gebeuren. De opbrengsten zijn meegenomen in de ontwerp-omgevingsvisie en uiteindelijke omgevingsvisie.

3. Betrokkenheid en interactie

Mate van betrokkenheid:

De betrokkenheid was hoog. Inwoners vulden massaal de enquête in. Ze namen deel aan straatinterviews en leverden input via wijk- en dorpsraden en tijdens bijeenkomsten. Ook jongeren en basisschoolleerlingen deden actief mee.

Kwaliteit van interactie:

Er was ruimte voor dialoog, vooral tijdens de bijeenkomsten met dorps- en kernraden. De straatinterviews en studentprojecten zorgden voor laagdrempelige en open gesprekken.

4. Kwaliteit van inbreng

Relevantie en bruikbaarheid van input:

De input was inhoudelijk sterk en goed bruikbaar. Thema's als woningbouw, mobiliteit, duurzaamheid, voorzieningen en leefbaarheid kwamen breed aan bod en zijn verwerkt in de visie.

Diversiteit van perspectieven:

Er zijn verschillende perspectieven opgehaald: van jongeren, ouderen, ondernemers, maatschappelijke organisaties en inwoners uit alle kernen.

5. Effectiviteit van methoden

Geschiktheid van gebruikte methoden:

De combinatie van digitale en fysieke methoden (enquête, interviews, bijeenkomsten, educatieve spellen) was effectief en passend bij de doelgroep.

Flexibiliteit en aanpassingsvermogen:

Het proces was flexibel. Er werden extra gesprekken gevoerd waar nodig. Ook werd de aanpak aangepast op basis van de doelgroep (bijv. studenten, basisschoolleerlingen).

6. Terugkoppeling en verantwoording

Terugkoppeling aan deelnemers:

De terugkoppeling vond plaats via raadsinformatiebijeenkomsten, het participatieverslag en de presentatie van de ontwerp-omgevingsvisie.

Verantwoording:

Het verslag biedt een duidelijke verantwoording van het proces, de keuzes en de opbrengsten.

7. Tevredenheid van deelnemers

Tevredenheid met het proces:

We hebben geen expliciete tevredenheidsmeting opgenomen. Uit de hoge opkomst en actieve deelname blijkt wel dat het proces positief werd ontvangen.

Tevredenheid met de uitkomsten:

De visie is de proof of the pudding. Als het goed is vinden mensen hun zorgen en ideeën terug op het abstracte niveau van de Omgevingsvisie. Dit draagt bij aan tevredenheid over de uitkomsten.

8. Impact en resultaten

Invloed van participatie op besluitvorming:

De participatie heeft duidelijk invloed gehad op de inhoud van de omgevingsvisie. Thema's als natuur, woningbouw, mobiliteit en voorzieningen zijn mede op basis van de input vormgegeven.

Bereikte doelen:

De doelen van het participatieproces – brede betrokkenheid, diverse input en versterking van de visie – zijn behaald.

Nawoord

Met dit verslag sluiten we een intensieve en waardevolle fase van het participatieproces voor de Omgevingsvisie Terneuzen af. We kijken terug op een periode waarin inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, dorps- en wijkraden, jongeren en bestuurders samen hebben nagedacht over de toekomst van onze gemeente. De betrokkenheid was groot, de inbreng divers en de gesprekken open en eerlijk.

De opbrengsten van dit proces vormen een stevige basis voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie. Ze laten zien wat mensen belangrijk vinden we zijn ambitieus we willen: een leefbare, groene en bereikbare gemeente, met ruimte voor wonen, werken, ontmoeten en ontspannen. We zijn dankbaar voor alle bijdragen en het vertrouwen dat deelnemers ons hebben gegeven.

De komende tijd werken we verder aan de omgevingsvisie. Daarbij blijven we luisteren, terugkoppelen en samenwerken. Want alleen samen kunnen we bouwen aan een toekomstbestendig Terneuzen, waarin iedereen zich thuis voelt.

Omgevingsvisie Terneuzen Bijlage 4

Benchmark Terneuzen met 20 vergelijkbare
gemeenten

Augustus 2025

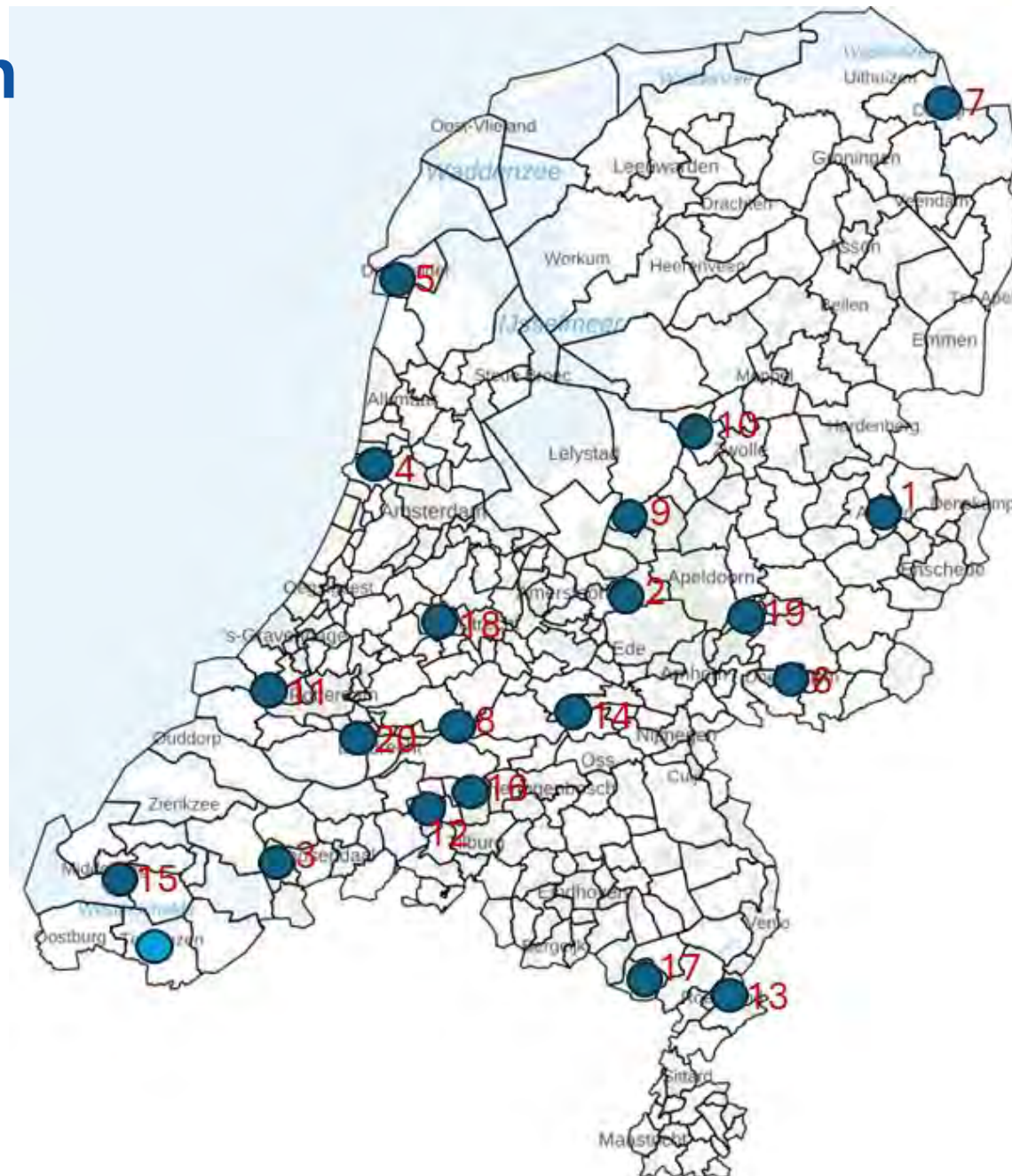
Inleiding

Om een beeld te krijgen van de sterke en zwakke punten van Terneuzen hebben we een vergelijking gemaakt met 20 gemeenten. Deze vergelijking vormt een referentiekader voor de keuzes die we in de omgevingsvisie maken. Niet om 'hoger te klimmen' in de rangorde, maar meer om te leren en om achteraf te kunnen zien of de inspanningen effect hebben gehad. Het is daarmee een soort nulmeting voorafgaand aan het schrijven van de omgevingsvisie.

Keuze vergelijkbare gemeenten

We hebben ons beperkt tot Nederlandse gemeenten, omdat de data in aangrenzende landen anders van opzet zijn, waardoor de vergelijking moeilijk is. Het zou voor Terneuzen relevant zijn om ook Belgische gemeenten mee te nemen, maar dat is niet standaard mogelijk. Om vergelijkbare gemeenten te zoeken, is gezocht in de range van 35.000 tot 75.000 inwoners, plus of min 20.000 ten opzichte van het inwoneraantal van Terneuzen. Vervolgens is gekeken naar de functie van de gemeente (regionaal verzorgend) en de vraag of er ook zwaardere industriële of havenactiviteiten te vinden zijn. Gekozen is voor 20 gemeenten, verdeeld over heel Nederland. Op de nevenstaande kaart zijn de geselecteerde gemeenten weergegeven.

Basisgegevens geselecteerde gemeenten

Gemeente	Aantal inwoners 2024	Landoppervlakte	Aantal huishoudens (2024)	Aantal banen (2023)
1. Almelo	74.317	6.718	33.795	47.370
2. Barneveld	62.592	17.584	23.693	38.120
3. Bergen op Zoom	69.694	7.997	31.775	32.640
4. Beverwijk	42.866	1.836	19.798	18.980
5. Den Helder	56.432	4.510	27.610	27.240
6. Doetinchem	59.623	7.905	26.822	37.500
7. Eemsdelta	45.106	26.807	21.149	18.970
8. Gorinchem	38.671	1.871	17.505	24.130
9. Harderwijk	49.387	3.892	21.470	27.580
10. Kampen	56.177	14.123	23.148	24.840
11. Maassluis	35.832	844	16.019	9.150
12. Oosterhout	57.924	7.143	26.314	30.240
13. Roermond	60.743	6.063	29.493	39.960
14. Tiel	42.370	3.280	19.073	25.120
15. Vlissingen/Borsele ¹	68.510	17.586	33.032	30.730
16. Waalwijk	50.302	6.454	23.093	33.550
17. Weert	51.079	10.425	23.767	26.710
18. Woerden	53.724	8.855	23.029	30.220
19. Zutphen	48.752	4.091	23.105	21.690
20. Zwijndrecht	44.874	2.030	20.480	20.570
TOTAAL (gemiddeld)	53.449	8.001	24.209	28.266
TERNEUZEN	55.132	25.013	26.430	31.360

1. Vlissingen is samen met Borsele voorzien, omdat daarmee het Sloegebied in zijn geheel in de vergelijking wordt betrokken.

Bij voorkeur te vergelijken aspecten

Een veel gebruikte verdeling is 'mensen', 'planeet' en 'profijt'. Als we een vergelijking maken op aspecten, zijn er diverse aspecten die niet goed te vatten zijn in die verdeling omdat het op het snijvlak ligt. We hebben daarom de verdeling uitgebreid met 'voorzieningen' en 'effecten'.

Bodemgesteldheid en archeologie
Watersysteem
Landschap en cultuurhistorie
Natuur(gebieden)
Groen en biodiversiteit

Woningvoorraad
Detailhandel en commerciële diensten
Onderwijs en opvang
Zorg en ondersteuning
Sport, cultuur, recreatie en horeca
Openbare ruimte

Werkgelegenheid
Innovatiekracht
Voorraad werklocaties
Verkeer en vervoer

Leefstijl en gezondheid
Sociale samenhang
Veiligheidsgevoel

Congestie en parkeerdruk
(Her)gebruik energie, water, stoffen
Verontreiniging, geur, licht, geluid en trilling
Veiligheidsrisico's
Hittestress

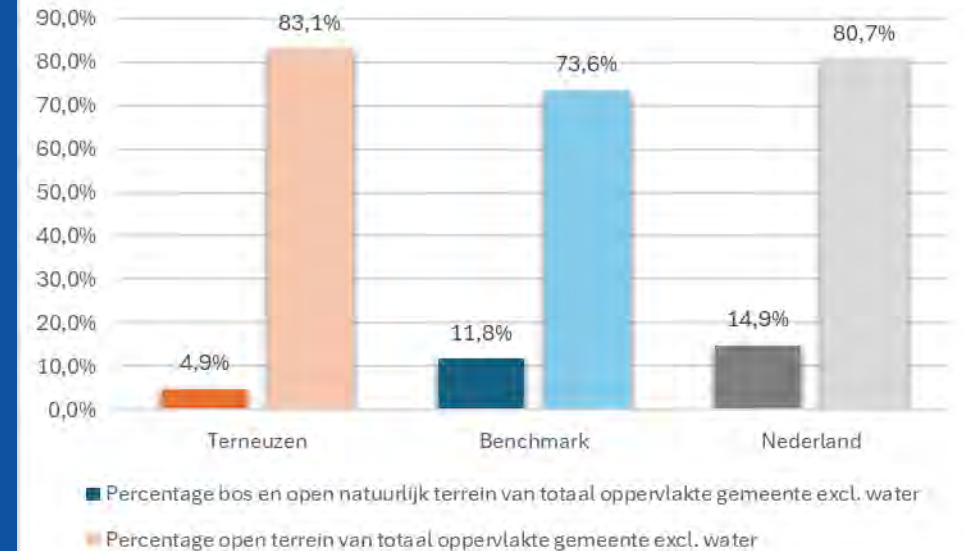
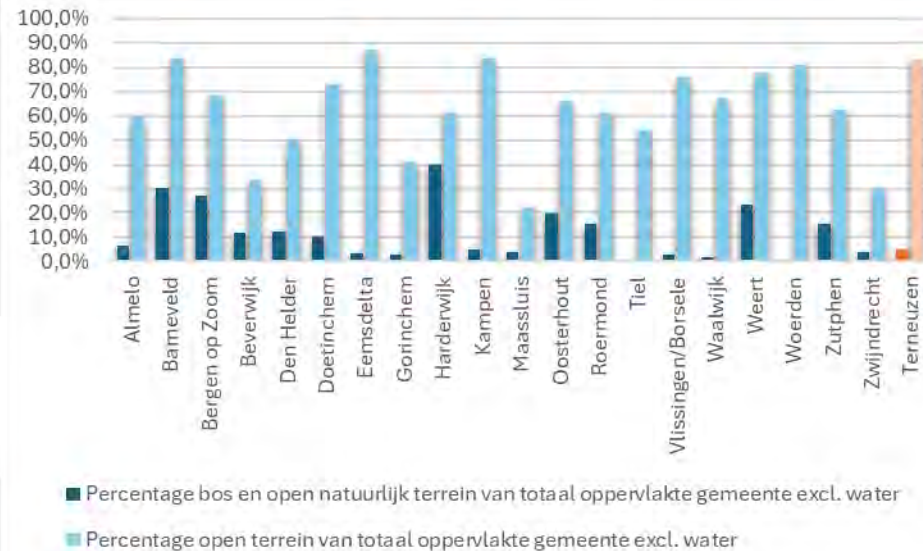
Indicatoren

- Navolgend zijn 58 indicatoren opgetekend.
- De indicatoren zijn aan de hoofdgroepen toebedeeld.
- Per indicator is de score van Terneuzen visueel afgezet tegen de scores van 20 geselecteerde gemeenten afzonderlijk en tegen de gemiddelde score van de geselecteerde gemeenten en van Nederland.
- Per indicator is aangegeven wat er daadwerkelijk is gemeten en uit welke bron de gegevens afkomstig zijn.
- Per indicator zijn observaties gegeven over de positie van Terneuzen in de vergelijking.
- Dit is zeker geen volledig overzicht, maar geeft wel een stevige indicatie van de stand van zaken.
- De gebruikte bronnen en de jaren van de gegevens zijn voor alle gemeenten hetzelfde, zodat eventuele 'fouten' met gegevens in verschillende jaren voor elke gemeente hetzelfde zijn.

Een overzicht van de 58 indicatoren is aan het eind opgenomen

Aandeel buitengebied

Toelichting indicator

Percentage bos en open natuurlijk terrein van totaal oppervlakte gemeente exclusief water

Wat valt op

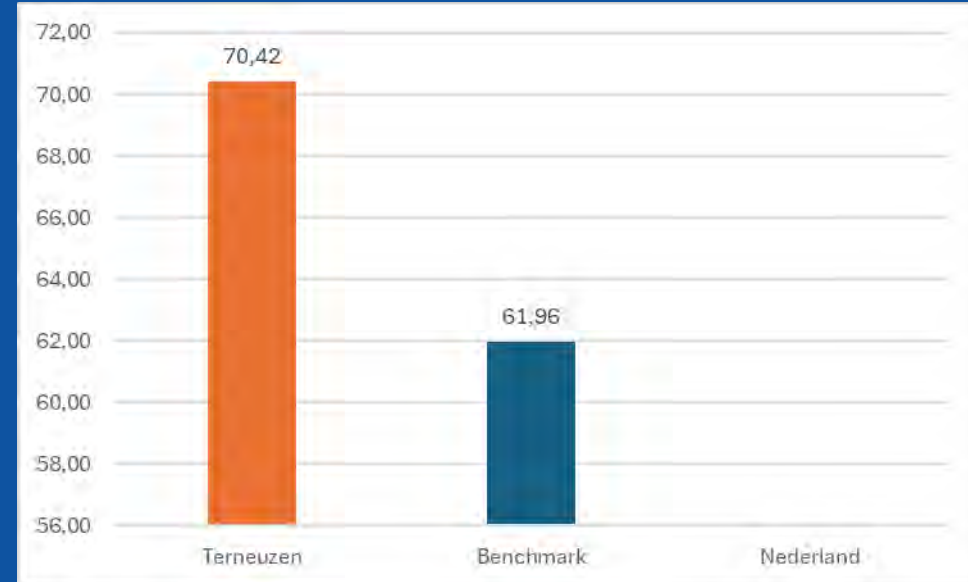
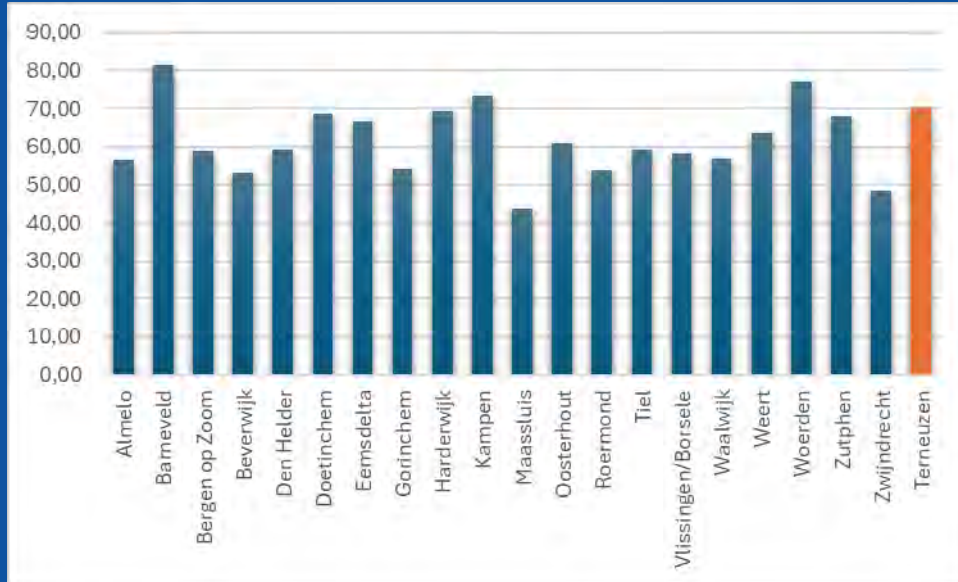
- Terneuzen heeft een relatief groot onbebouwd buitengebied.
- Het aandeel bos en natuur ligt wat lager dan gemiddeld.
- De agrarische sector is een belangrijke speler in het buitengebied.

Bron

CBS, Bodemgebruik; uitgebreide gebruiksvorm, per gemeente, 2017

Groenpercentage

Toelichting indicator

Het percentage van groen (vegetatie) per gemeente. Dit groen bestaat uit alle groenelementen, zoals bermen, grasvelden, bomen en parken. Basis is de Groenkaart van het RIVM, waarin per zone van 10x10 meter een groenpercentage is weergegeven.

Wat valt op

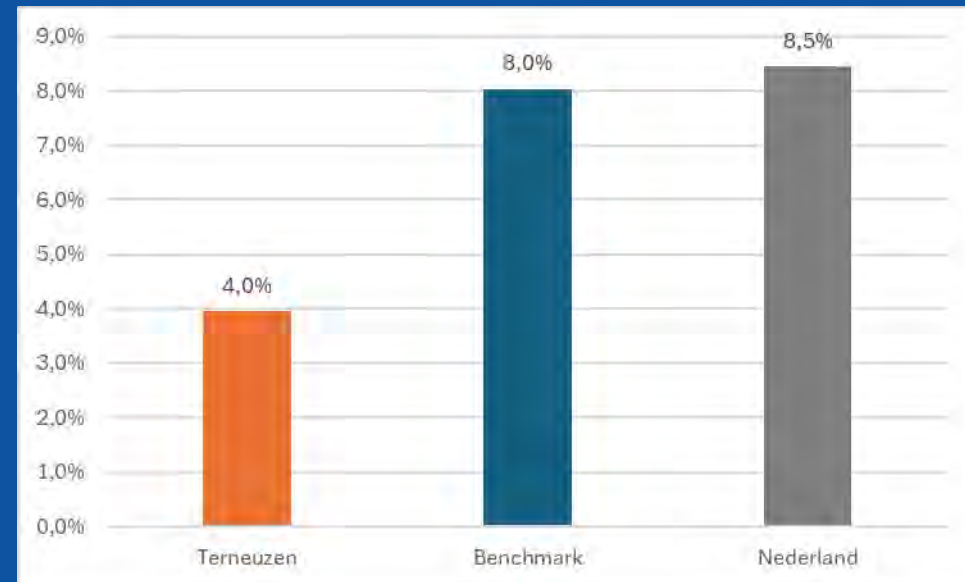
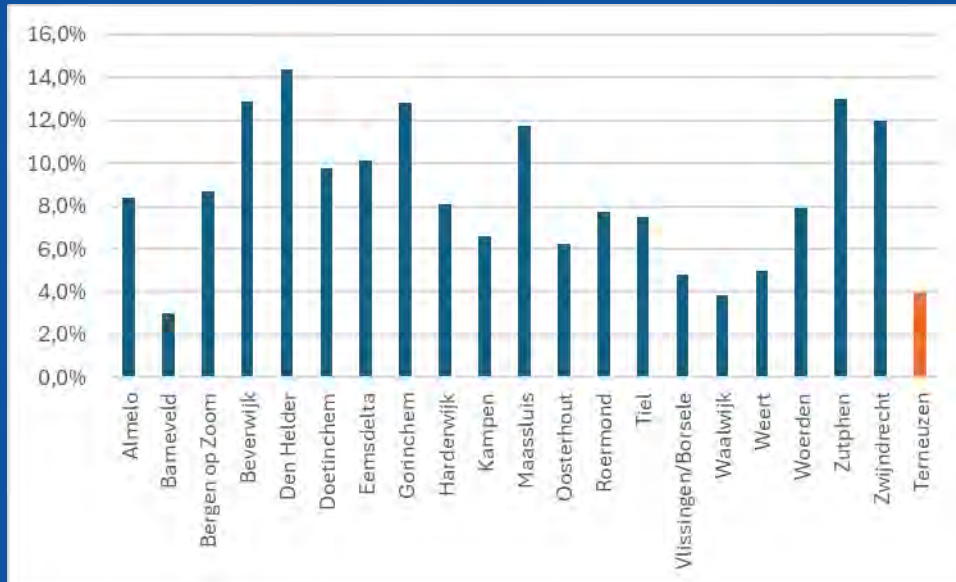
- Terneuzen scoort relatief hoog. Dit is vooral te danken aan het ruime buitengebied. Het buitengebied wordt door inwoners ook hoog gewaardeerd, met name de weidsheid van het landschap en de kwaliteit van de natuurgebieden.
- Andere gemeenten met een groot buitengebied scoren lager.

Bron

Groenkaart van Nederland per gemeente, RIVM 2024 (Atlas natuurlijk kapitaal)

Aandeel groen in de bebouwde omgeving

Toelichting indicator

Uit de bodemgebruikstabel van het CBS zijn de vierkante meters park en plantsoen, volkstuin en begraafplaats bij elkaar geteld en gedeeld door de som van het bebouwd terrein en het verkeersterrein.

Wat valt op

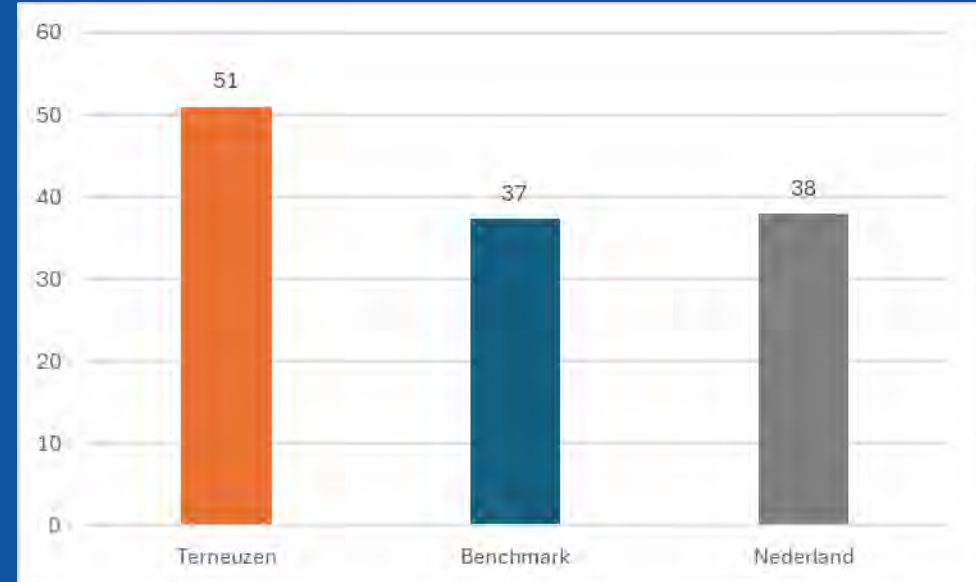
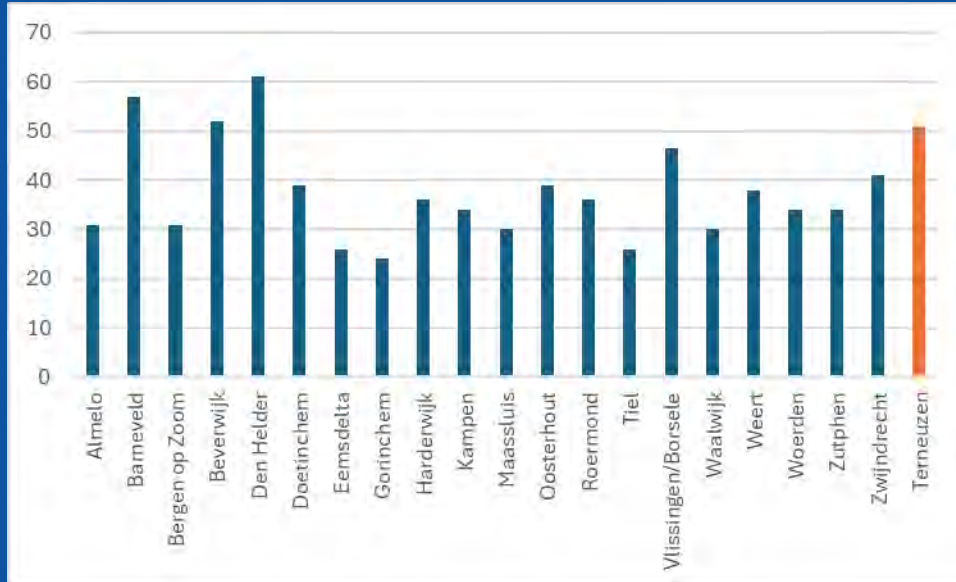
- In het bebouwd gebied is het aandeel groen in Terneuzen laag. Ook als het aandeel sportterrein erbij wordt geteld. De verhoudingen veranderen niet wezenlijk als in het bebouwd gebied bedrijventerreinen achterwege worden gelaten.
- De toevoeging van groen in het stedelijk gebied is ook een wens van de inwoners.

Bron

CBS, Bodemgebruik; uitgebreide gebruiksvorm, per gemeente, 2017

Biodiversiteit

Toelichting indicator

Het aantal unieke soorten per vierkante kilometer.

Wat valt op

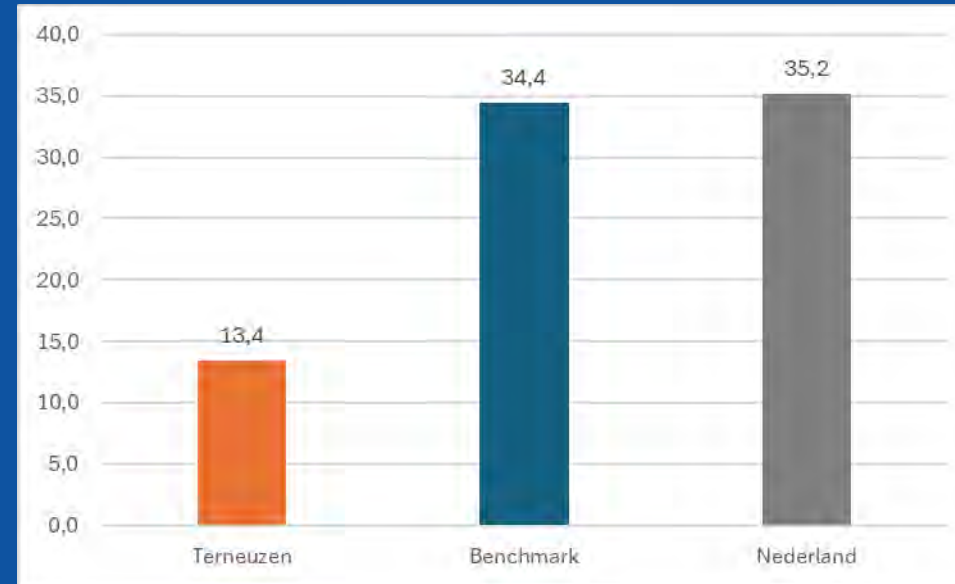
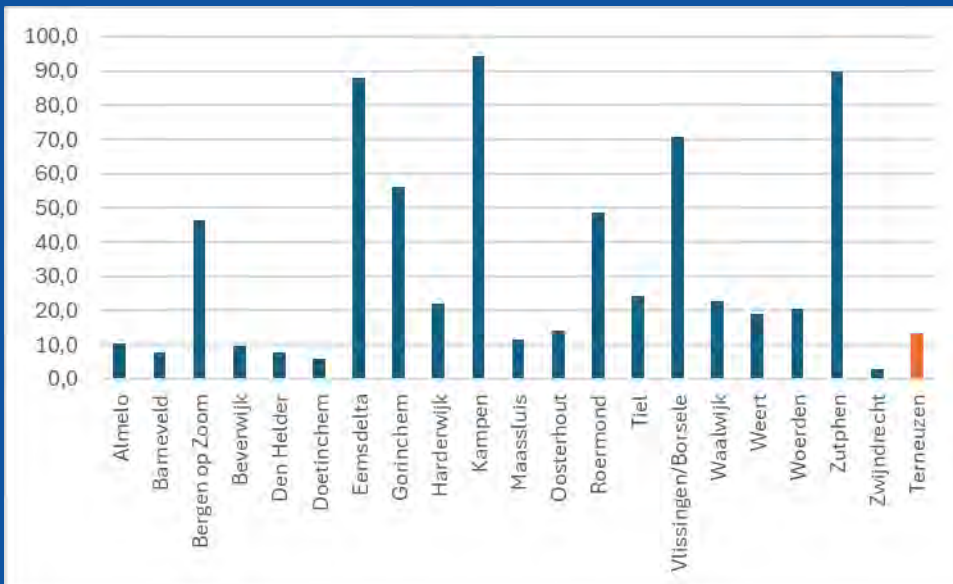
- Terneuzen scoort relatief goed op biodiversiteit. De verschillende typen gebieden (zandgronden, kleigronden, stedelijk gebied en groot water) zullen daar mede aan ten grondslag liggen.

Bron

Laudius, Biodiversiteit door de jaren heen, bewerking CBS-gegevens

Aantal rijksmonumenten

Toelichting Indicator

Aantal rijksmonumenten per 10.000 inwoners

Wat valt op

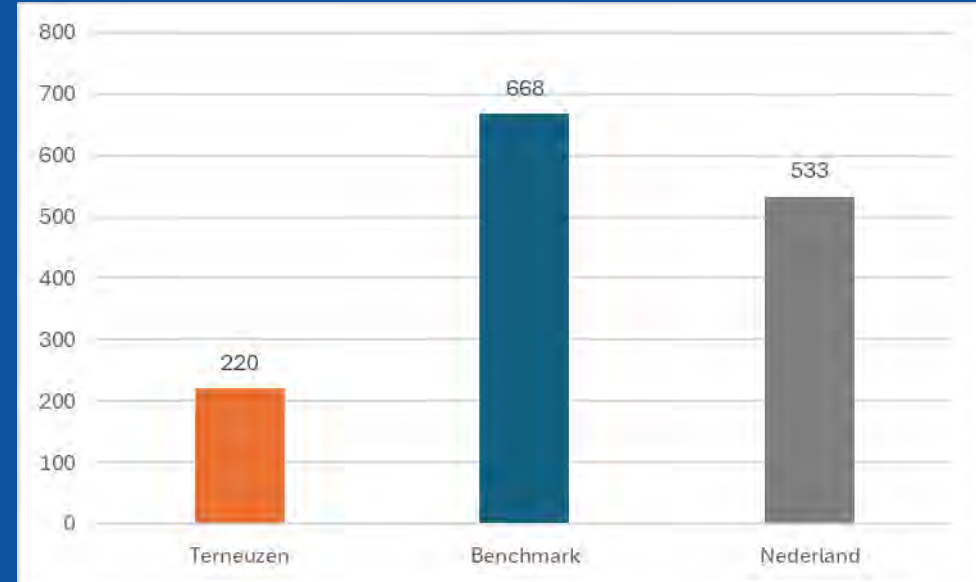
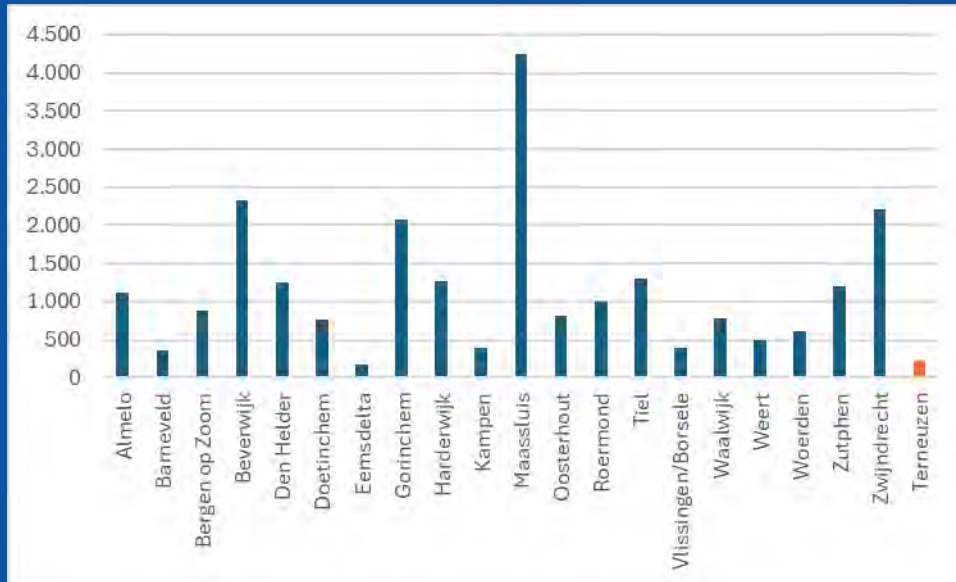
- Het is een zeer beperkte indicator voor de cultuurhistorische betekenis van Terneuzen. Maar een van de weinige meetbare vergelijkingsbronnen.
- De score is laag ten opzichte van het gemiddelde.
- Er zijn veel gemeenten die net zo laag of zelfs lager scoren.
- De relatief lage score heeft ook te maken met de zware strijd die in dit deel van het land lange tijd gewoed heeft, na de bloeiperiode van enkele belangrijke nederzettingen en met de strijd tegen het water.

Bron

CBS; Rijksmonumenten 1965-2025, 2024

Bevolkingsdichtheid

Toelichting indicator

Het aantal inwoners gedeeld door het aantal vierkante kilometer landoppervlak.

Wat valt op

- De bevolkingsdichtheid is relatief laag vanwege het grote buitengebied. Dat geldt ook voor qua oppervlakte grote gemeenten als Barneveld, Eemsdelta en Vlissingen/Borsele.
- Het betekent ook dat de ruimtedruk en de kans op congestie kleiner is.

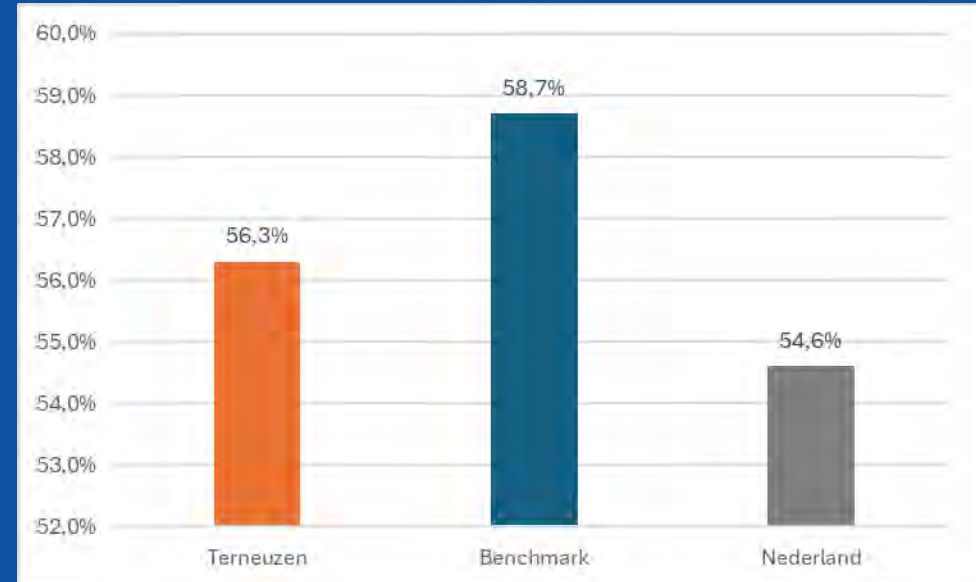
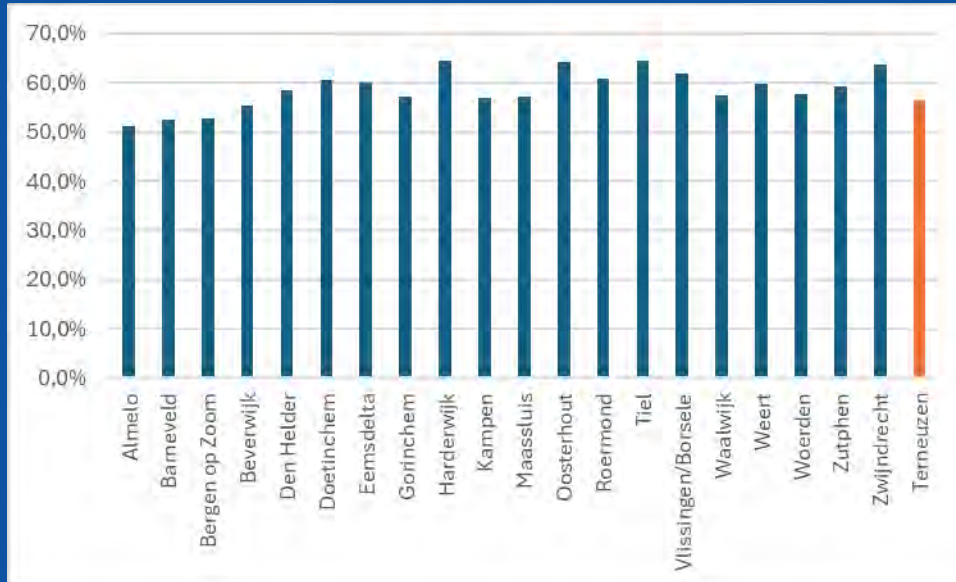
Bron

CBS, Bevolking op 1 januari en gemiddeld; geslacht, leeftijd en regio

CBS, Bodemgebruik; uitgebreide gebruiksvorm, per gemeente

Groene en grijze druk

Toelichting indicator

Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 15 tot 65 jaar.

Het geeft een indicatie van de mate van de omvang van de groep waarvoor potentieel werkenden de kost moeten verdienen.

Wat valt op

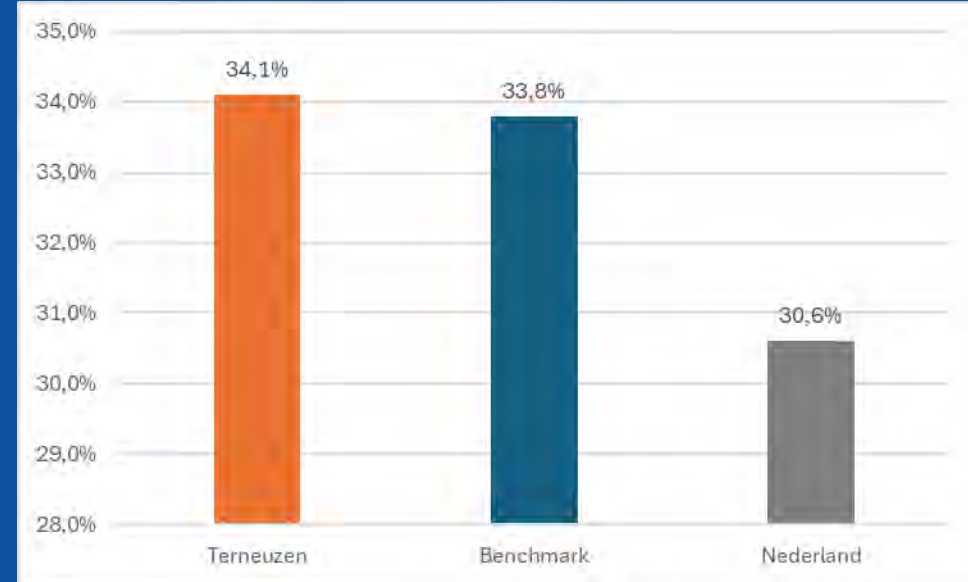
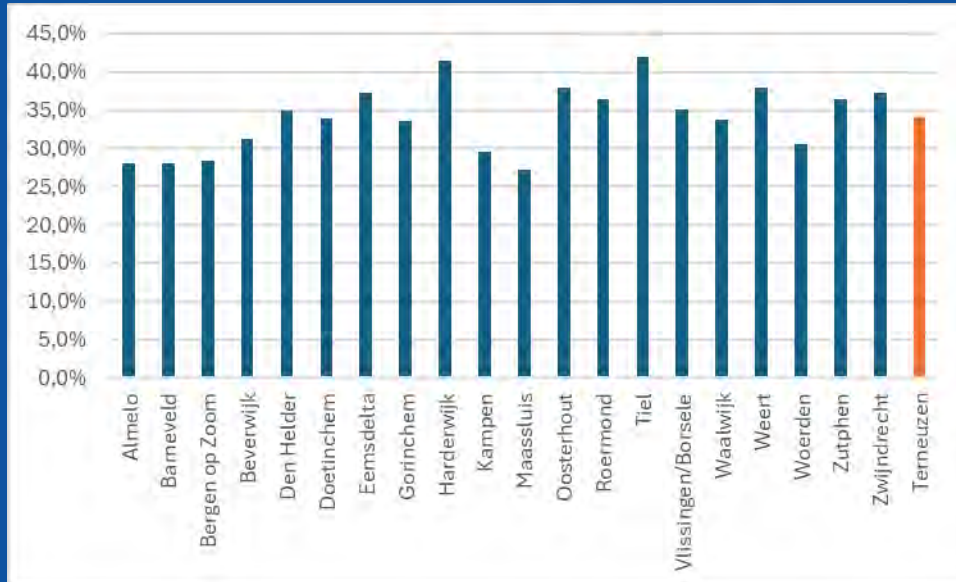
- Terneuzen scoort gemiddeld hoger percentage dan Nederland. Dat betekent dat er meer monden te voeden zijn met minder mensen.
- Dat hangt ook samen met de status als regionale kern; immers Terneuzen scoort gemiddeld een lager percentage dan de geselecteerde vergelijkingsgemeenten.

Bron

Waar staat je gemeente.nl, 2021

Grijze druk

Toelichting indicator

Het aantal personen van 65 jaar of ouder per honderd personen van 15 tot 65 jaar.

Dit cijfer geeft inzicht in de verhouding van de ouderen tot het werkende deel van de bevolking.

Bron

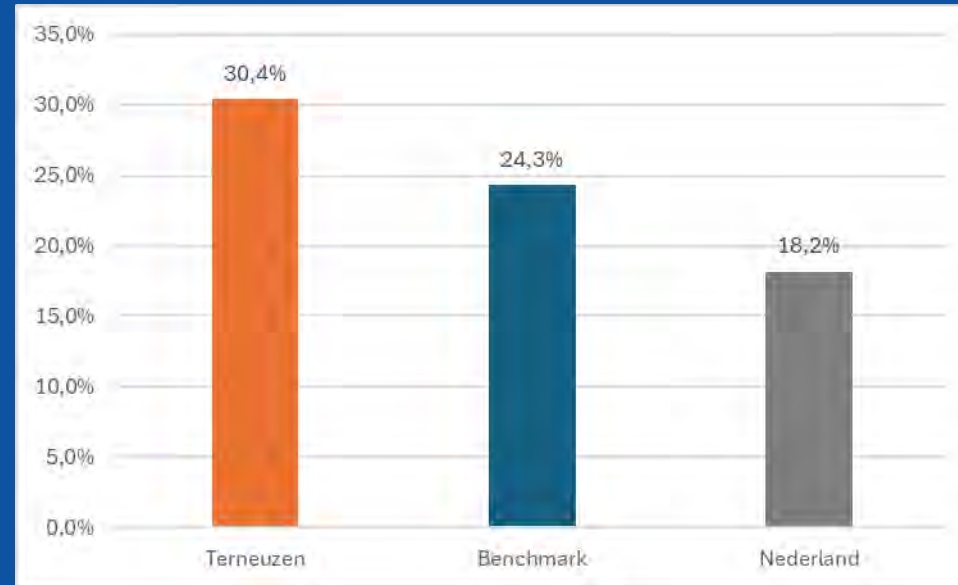
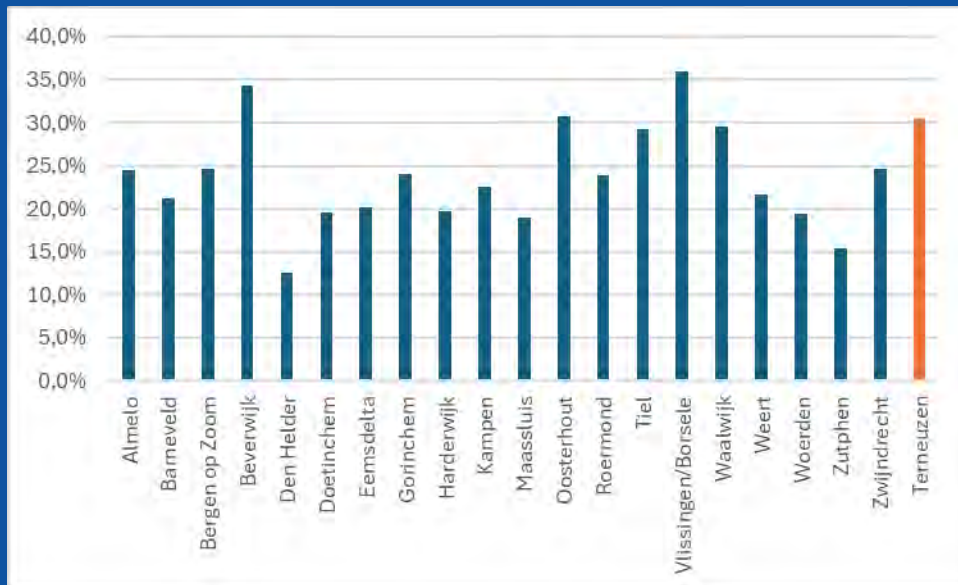
Waar staat je gemeente.nl, 2021

Wat valt op

- Daar waar de groene en grijze druk lager is dan de benchmark, is de grijze druk hoger. De bevolking is relatief oud.
- Daar komt nog bij dat het aandeel 80-plussers het hoogste is van alle geselecteerde gemeenten. Er is sprake van een stevige zogeheten dubbele vergrijzing.
- De zorgkosten zijn en blijven daarmee naar verwachting relatief hoog. Preventieve zorg voor ouderen door een goed aanbod van zorggeschikte woonruimte en een actief ontplooiingsklimaat is van het grootste belang.

Aandeel bedrijventerrein

Toelichting indicator

Uit de bodemgebruikstabel van het CBS zijn de vierkante meters bedrijventerrein gedeeld door de som van het bebouwd terrein en het verkeersterrein.

Dat geeft de verhouding weer ten opzichte van woon-, centrum- en verkeersgebied.

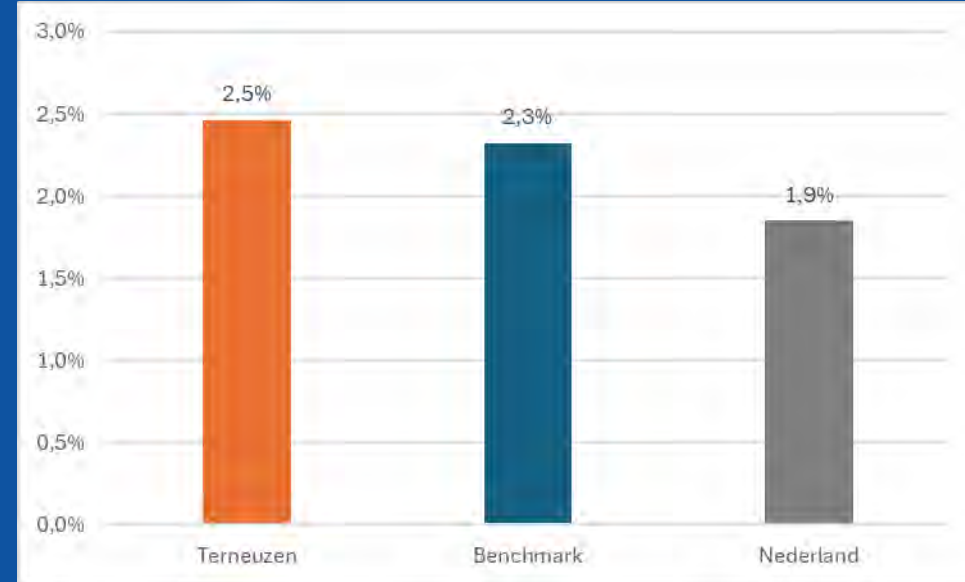
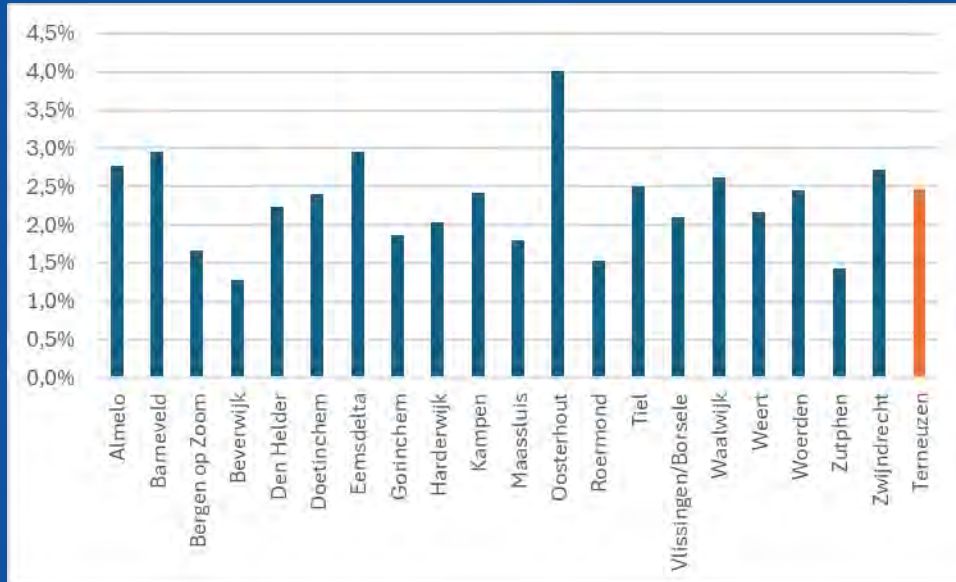
Bron

CBS, Bodemgebruik; uitgebreide gebruiksvorm, per gemeente, 2017

Wat valt op

- Terneuzen en de benchmarkgemeenten scoren hoog ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde. Dat is logisch omdat het om regionale centrumgemeenten gaat met een historie van haven en industrie.
- Ten opzichte van de benchmarkgemeenten scoort Terneuzen gemiddeld ook hoog. Alleen Beverwijk (Tata Steel) en Vlissingen-Borsele (Sloegebied) scoren hoger.
- De absolute omvang van bebouwd terrein is in Terneuzen het hoogst van allemaal. De absolute omvang van bedrijventerrein is alleen in Vlissingen-Borsele hoger.

Aandeel innovatieve bedrijven

Toelichting indicator

Op basis van het Nederlandse Missiegedreven Topsectoren Beleid zijn de innovatiethema's Agrifood, Bouw, Chemie, Circulair, Energie, Health, Hightech, ICT, Logistiek, Water en Social Impact vastgesteld. Als een bedrijf voldoende kenmerken heeft van één of meer deze Innovatiethema's, wordt het bedrijf door een algoritme als innovatief gemarkeerd en ingedeeld bij de juiste thema's. Het gevonden aantal bedrijven wordt gedeeld op het totaal aantal vestigingen.

Wat valt op

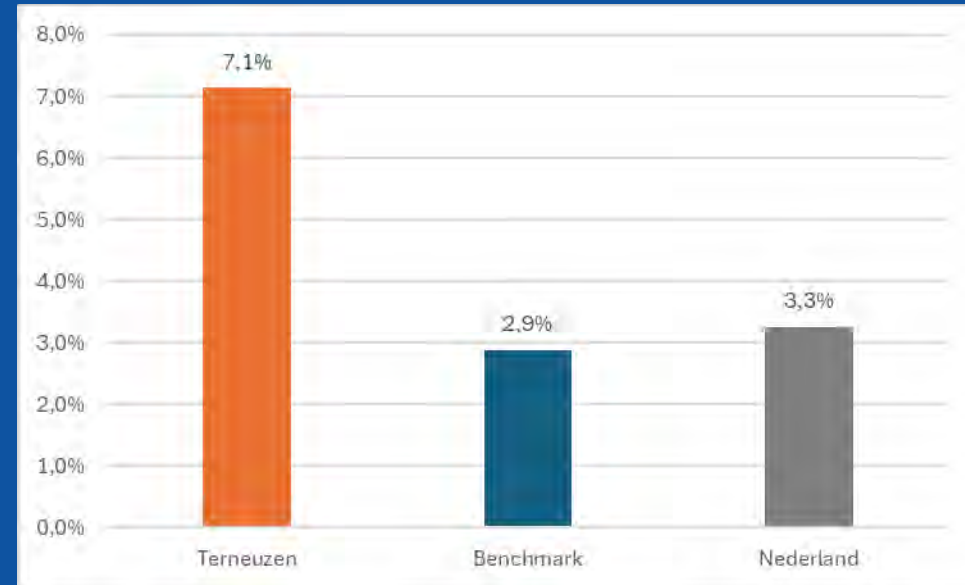
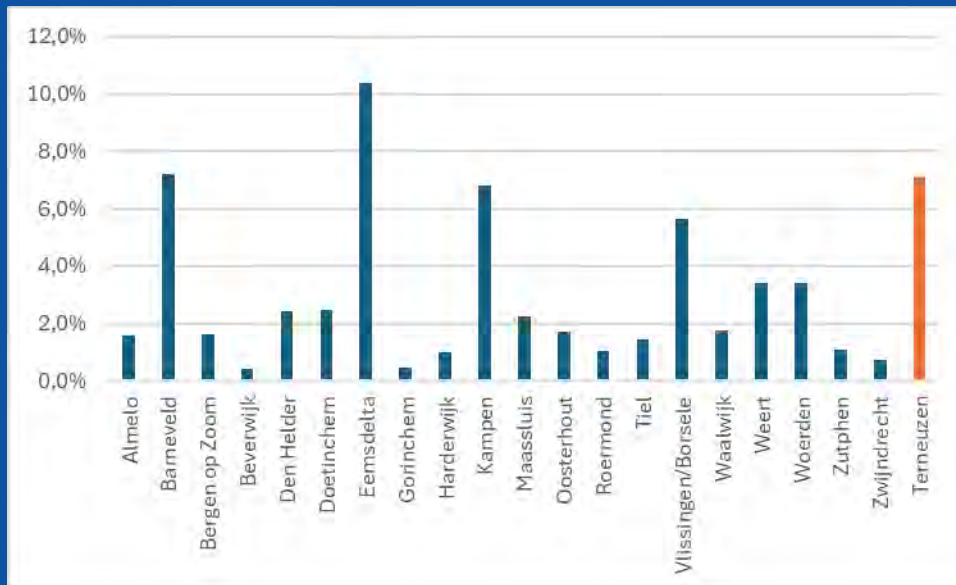
- Terneuzen scoort hoog op innovatie, beter dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten en veel beter dan het Nederlands gemiddelde.
- Niet alleen op basis van de prestaties van de grote (chemie)bedrijven, maar juist ook door het midden- en kleinbedrijf, bijvoorbeeld in de bouw.

Bron

Innovatiespotter, 2024

Aandeel landbouwvestigingen

Toelichting indicator

Het aantal vestigingen in de landbouw gedeeld door het totaal aantal vestigingen.

Hieruit komt het belang van de agrarische sector naar voren.

Wat valt op

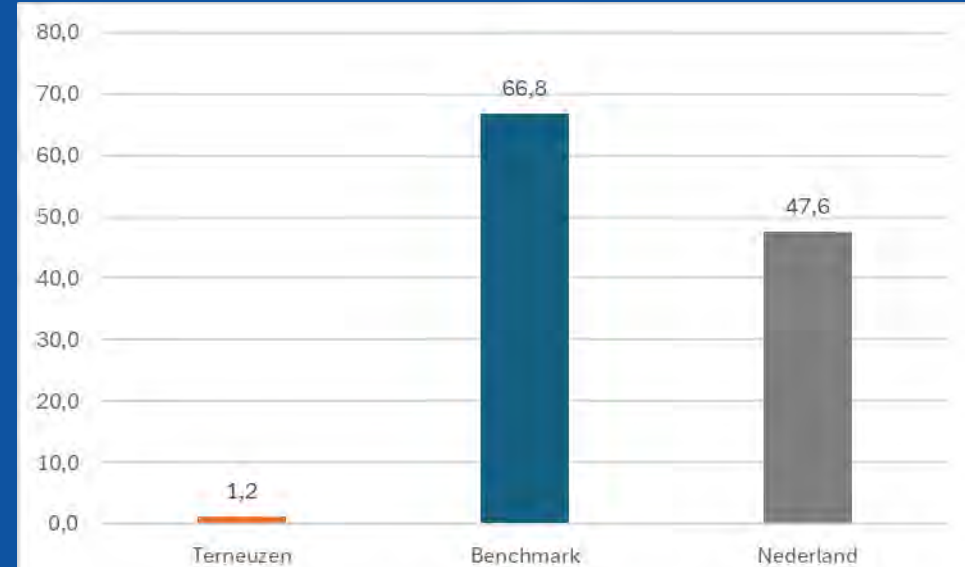
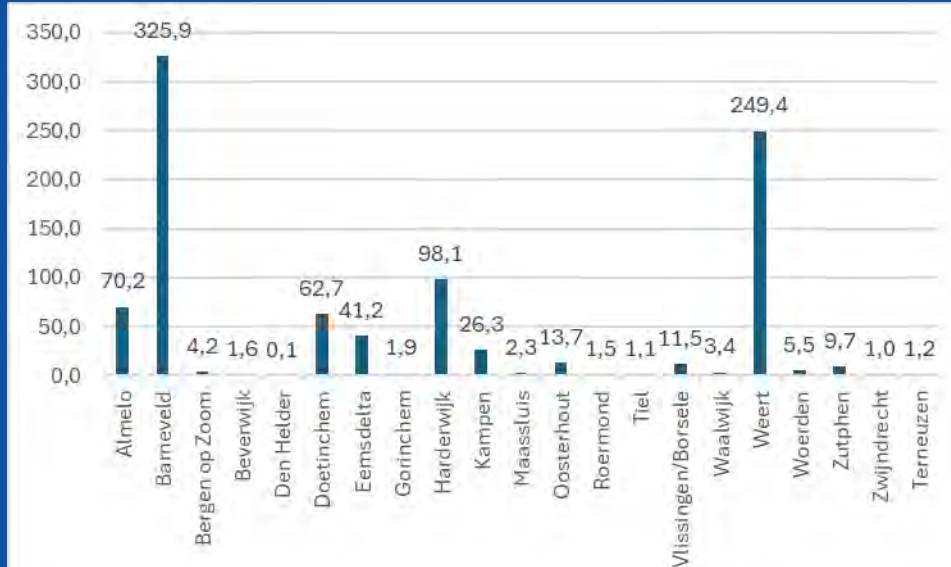
- Terneuzen scoort heel hoog ten opzichte van het gemiddelde in Nederland en het gemiddelde van de benchmarkgemeenten.
- De relatie met het grote buitengebied is overduidelijk.
- Als bij de verdeling van de vestigingen over andere sectoren de landbouw buiten beschouwing gelaten wordt, heeft Terneuzen een zeer gemiddelde verdeling met relatief iets minder zakelijke dienstverlening en iets meer handel en logistiek.

Bron

CBS; Regionale kerncijfers Nederland, 2024

Hok- en graasdieren

Toelichting indicator

Het totale aantal hok- en graasdieren per hectare terrein dat in de bodemgebruikstabel van het CBS als agrarisch terrein is aangeduid.

Graasdieren zijn dieren op een agrarisch bedrijf die een deel van de tijd buiten lopen, zoals runderen, schapen, geiten en paarden.

Hokdieren zijn dieren op een agrarisch bedrijf die normaliter in stallen gehuisvest zijn, zoals varkens en pluimvee.

Wat valt op

- Ondanks dat Terneuzen een groot buitengebied met een belangrijke agrarische sector heeft, is het aantal dieren per hectare uiterst laag. Het bewijst dat het Terneuzense buitengebied vooral akkerbouw is.
- De verschillen tussen gemeenten zijn enorm. Barneveld en Weert springen eruit vanwege de enorme hoeveelheden pluimvee.
- De ecologische druk vanuit de veestapel is in Terneuzen relatief laag.

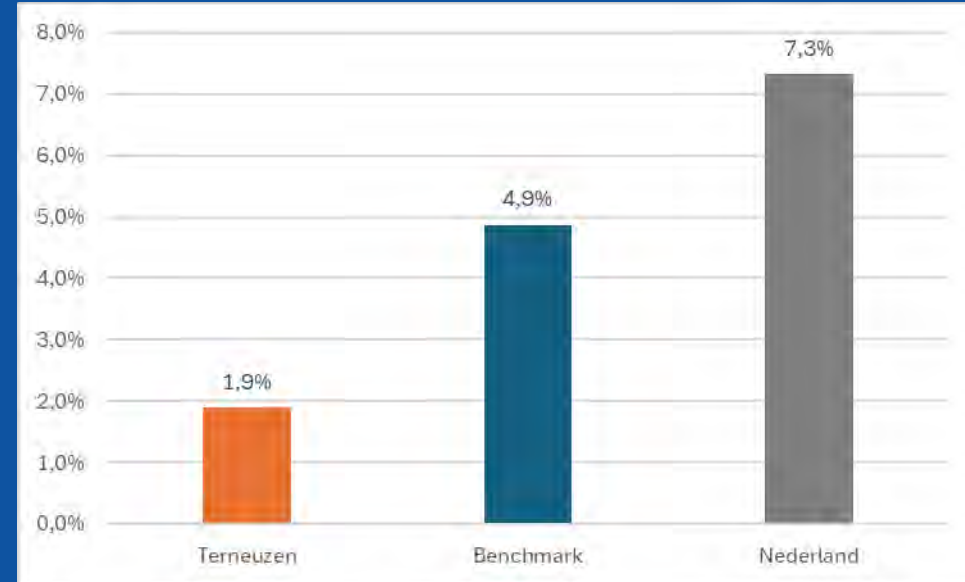
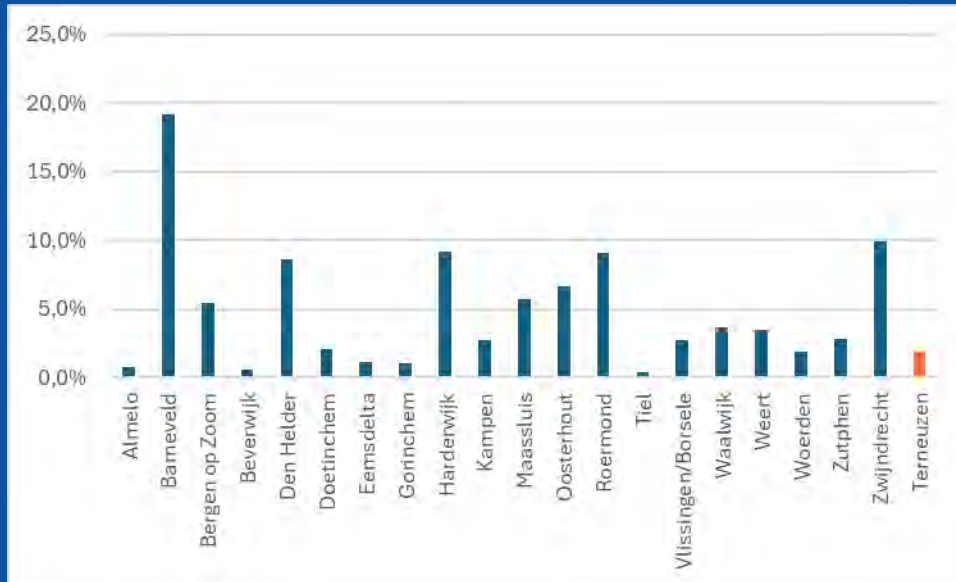
Bron

CBS; Regionale kerncijfers Nederland, 2024

CBS, Bodemgebruik; uitgebreide gebruiksvorm, per gemeente

Aandeel recreatieterrein

Toelichting indicator

Uit de bodemgebruikstabel van het CBS zijn de vierkante meters terrein voor dagrecreatie (bijvoorbeeld speeltuinen) en verblijfsrecreatie (bijvoorbeeld kampeerterreinen) gedeeld door de som van het bebouwd terrein en het verkeersterrein.

Dat geeft de verhouding weer ten opzichte van woon-, centrum- en verkeersgebied.

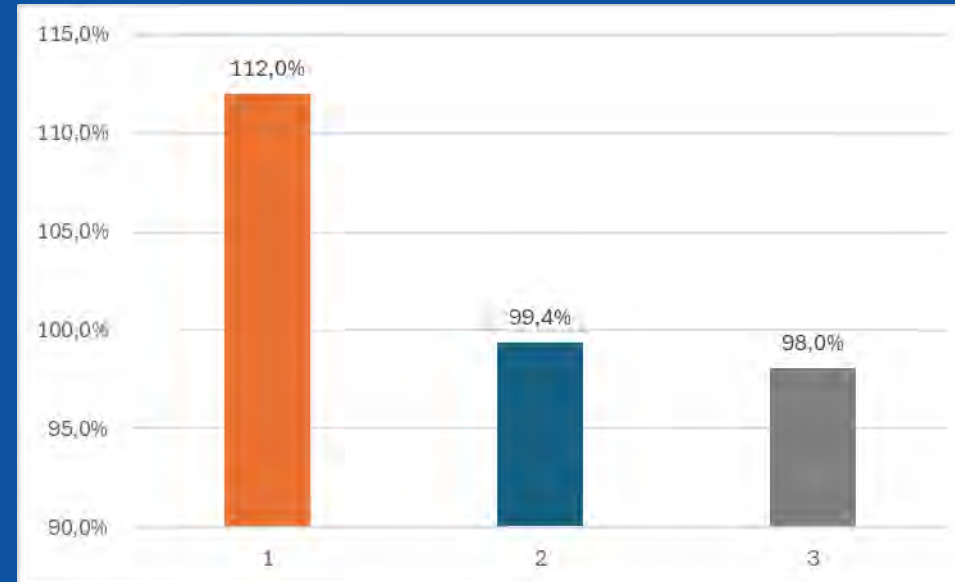
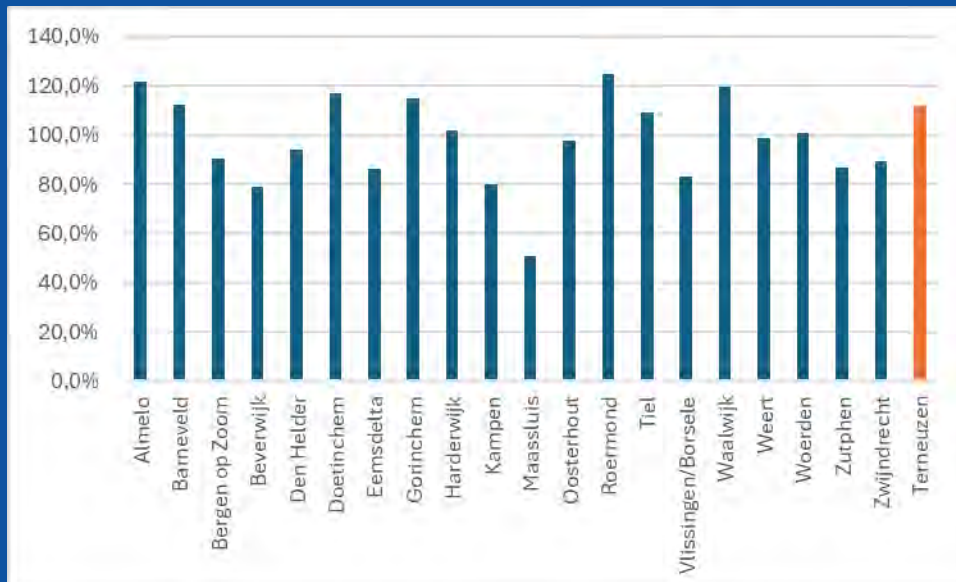
Bron

CBS, Bodemgebruik; uitgebreide gebruiksvorm, per gemeente, 2017

Wat valt op

- Terneuzen scoort laag ten opzichte van de gemiddelden in Nederland en in de benchmarkgemeenten.
- Dit is logisch omdat er in de naburige gemeente Sluis een kuststrook is met een grote aantrekkingskracht voor verblijfsrecreatie.
- In de overige benchmarkgemeenten is er een wisselend beeld, waarbij Barneveld (aantrekkingskracht van de Veluwe), Den Helder en Harderwijk (waterrecreatie) en Roermond en Zwijndrecht (dagrecreatie) eruit spingen.

Werkgelegenheidsconcentratie

Toelichting indicator

De verhouding tussen het aantal banen en de werkzame beroepsbevolking.

Bij een score van rond de 100% is de balans tussen wonen en werken aanwezig. Immers het aantal mensen dat een baan zou kunnen hebben en het aantal banen is dan gelijk. Dat zegt niets over eventuele pendelstromen die elkaar in theorie tot in het oneindige kunnen opheffen.

Bron

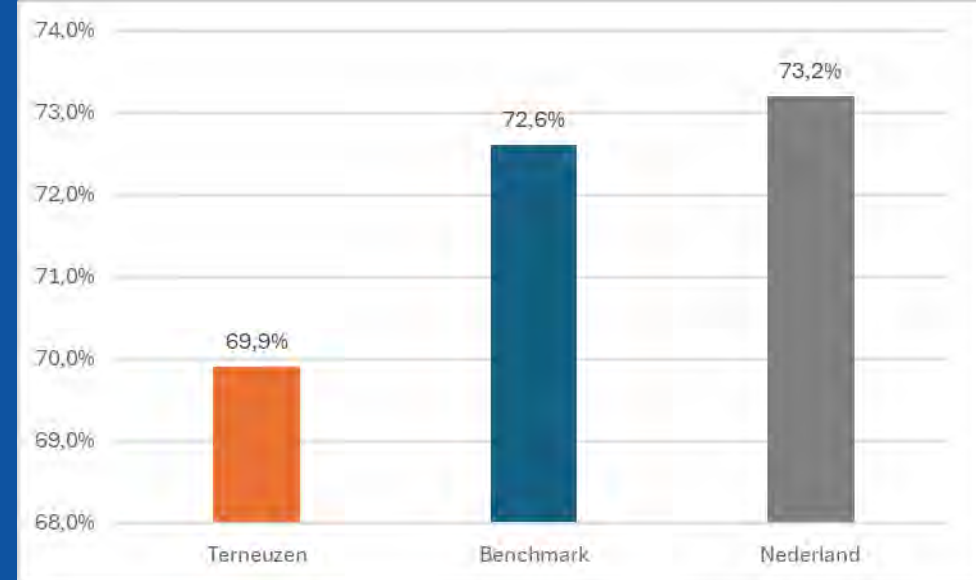
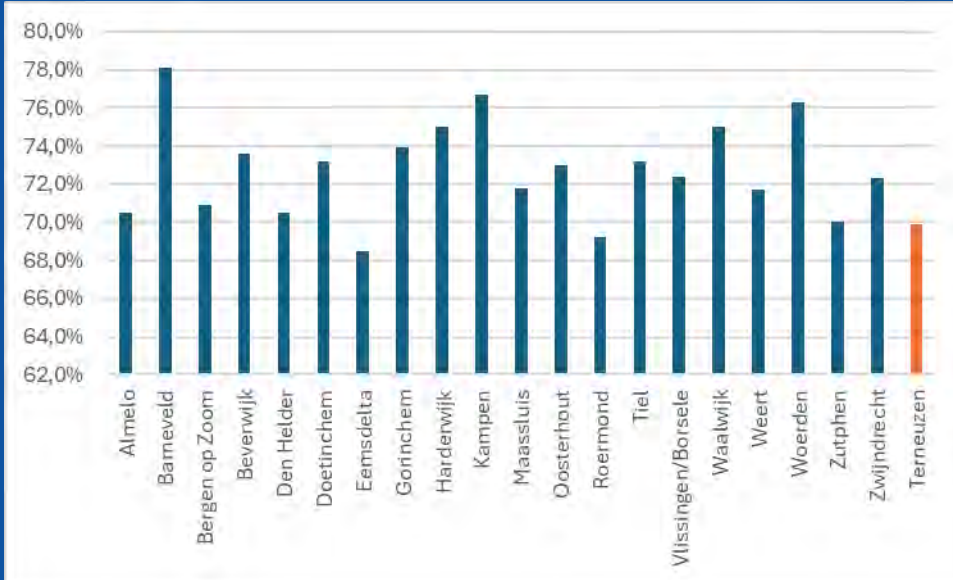
Waar staat je gemeente.nl, 2023 (aantal banen)

CBS, Arbeidsdeelname; regionale indeling 2024 (werkzame beroepsbevolking)

Wat valt op

- Het gemiddelde van Nederland ligt logischerwijs op 98%, op dat niveau zijn alle verschillen tussen gemeenten uitgevlakt.
- De benchmarkgemeenten scoren gemiddeld hoger. Dit klopt met de verwachting omdat gezocht is naar gemeenten met regionale centrumfunctie en/of een verleden van industrie en/of havenactiviteiten.
- Lang niet alle gemeenten uit de benchmark halen het gemiddelde
- Terneuzen scoort relatief hoog met 112% en zit daarmee in de kopgroep. Terneuzen is het werkgelegenheidscentrum van Zeeuws-Vlaanderen.

Netto arbeidsparticipatie

Toelichting indicator

Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking van 15 tot 75 jaar (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).

Wat valt op

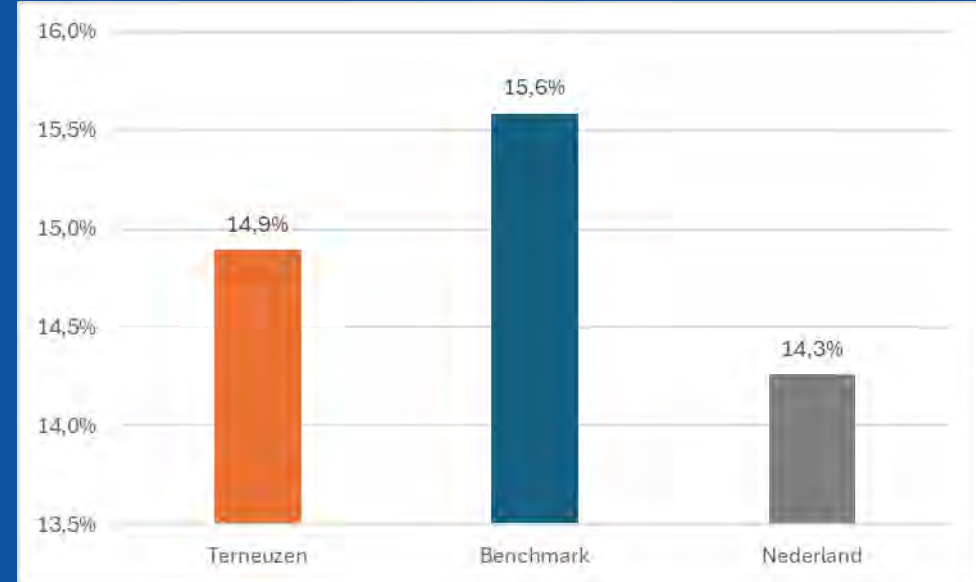
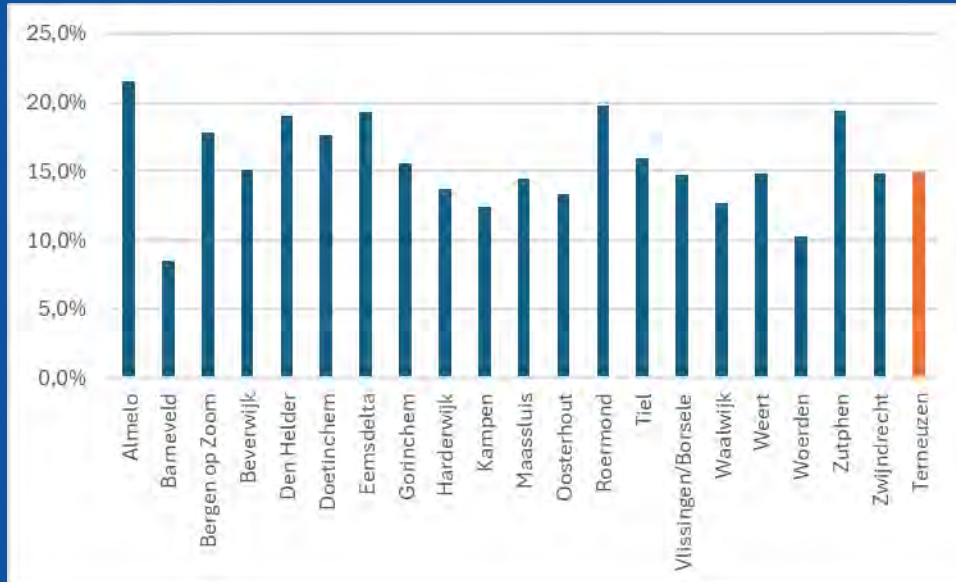
- De arbeidsparticipatie in Terneuzen is laag ten opzichte van het gemiddelde in Nederland en in de benchmarkgemeenten.
- Er zijn slechts twee benchmarkgemeenten die lager scoren.
- Er is in beginsel nog potentieel voor een groei van het aantal werkzame personen. Of dat potentieel ook bereikt kan worden hangt van vele andere (mens)factoren af.

Bron

CBS, Arbeidsdeelname; regionale indeling 2024

Uitkeringsontvangers

Toelichting indicator

Het aantal uitkeringsontvangers tot de AOW-leeftijd ten opzichte van de werkzame beroepsbevolking.

Wat valt op

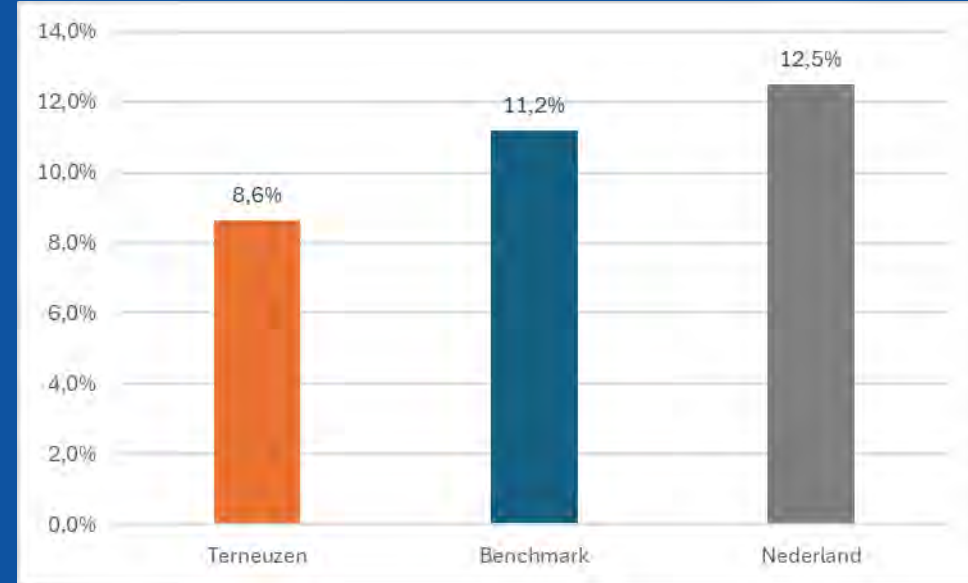
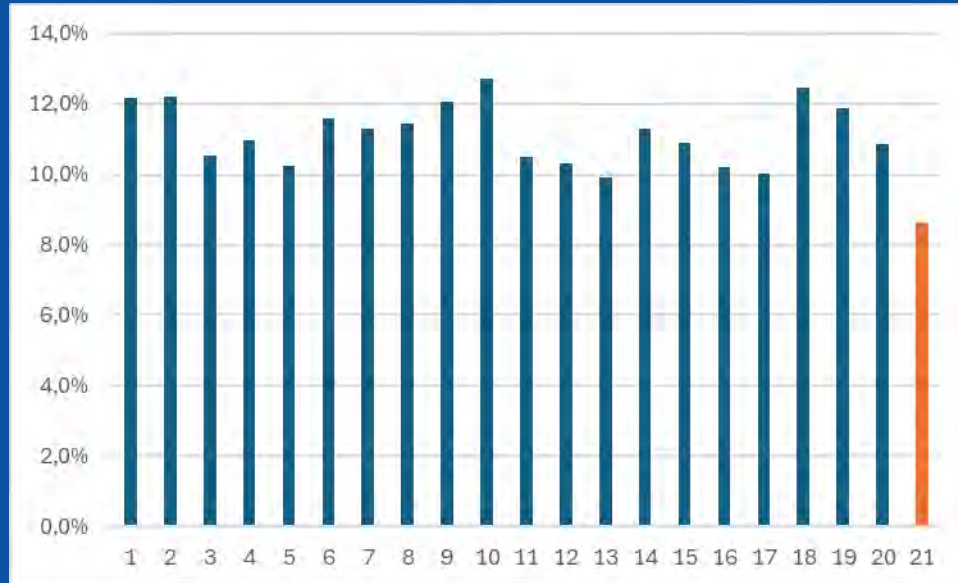
- Terneuzen scoort wat hoger dan het Nederlands gemiddelde maar lager dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten.
- Het potentiële arsenaal voor de werkzame beroepsbevolking is maar zeer ten dele toe te schrijven aan mensen die een uitkering ontvangen.

Bron

CBS; Regionale kerncijfers Nederland, 2024

Leerlingen en studenten

Toelichting indicator

Het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs en studenten ten opzichte van het aantal inwoners.

De verhouding geeft aan in hoeverre er geschoold arbeidspotentieel voor de toekomst is.

Wat valt op

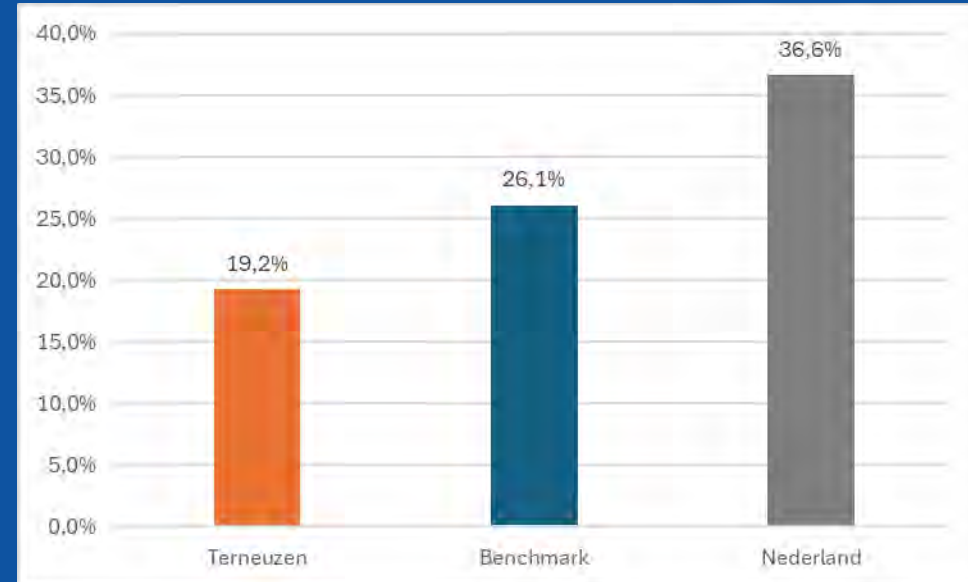
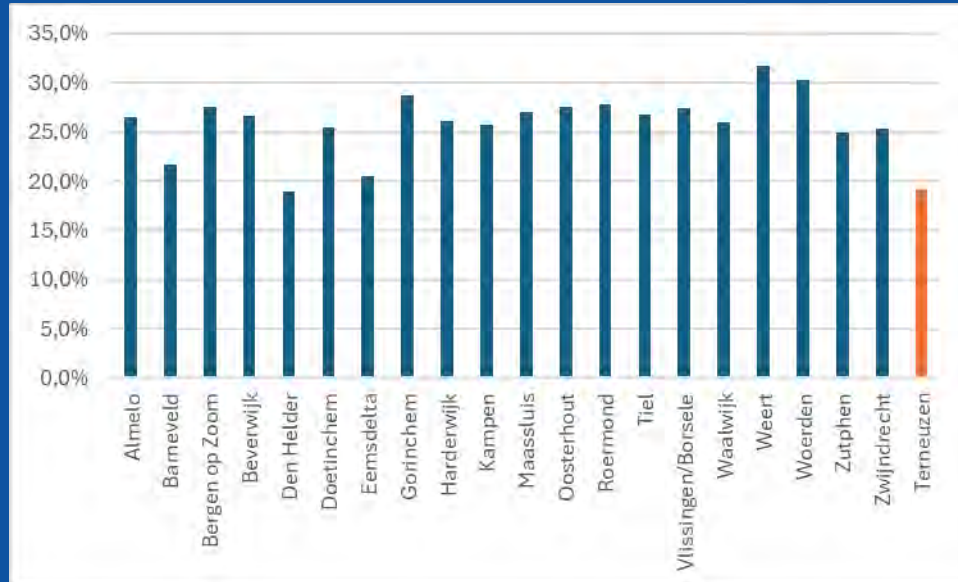
- Het aandeel in Terneuzen is laag ten opzichte van het gemiddelde in Nederland en in de benchmarkgemeenten.
- De lagere groene druk geeft daarvoor een deel van de verklaring.
- Daarnaast speelt het gebrek aan opleidingen op middelbaar en hoger niveau een rol. Wellicht is ook een (beperkt) weglekeffect naar Vlaanderen.

Bron

CBS; Regionale kerncijfers Nederland, 2022

Aandeel hbo-wo

Toelichting indicator

Percentage studenten in het wetenschappelijk onderwijs en het hoger beroepsonderwijs ten opzichte van het totaal aantal leerlingen en studenten.

Wat valt op

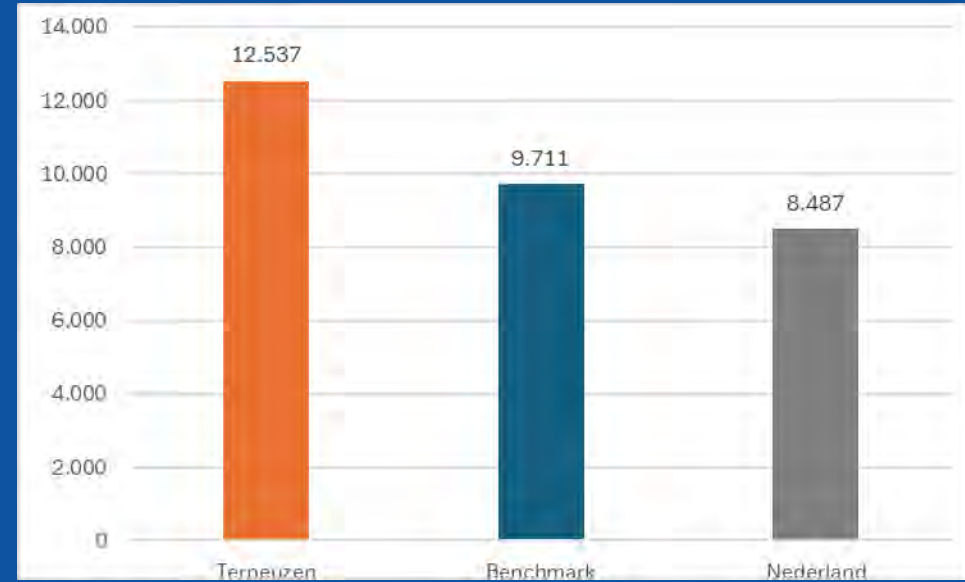
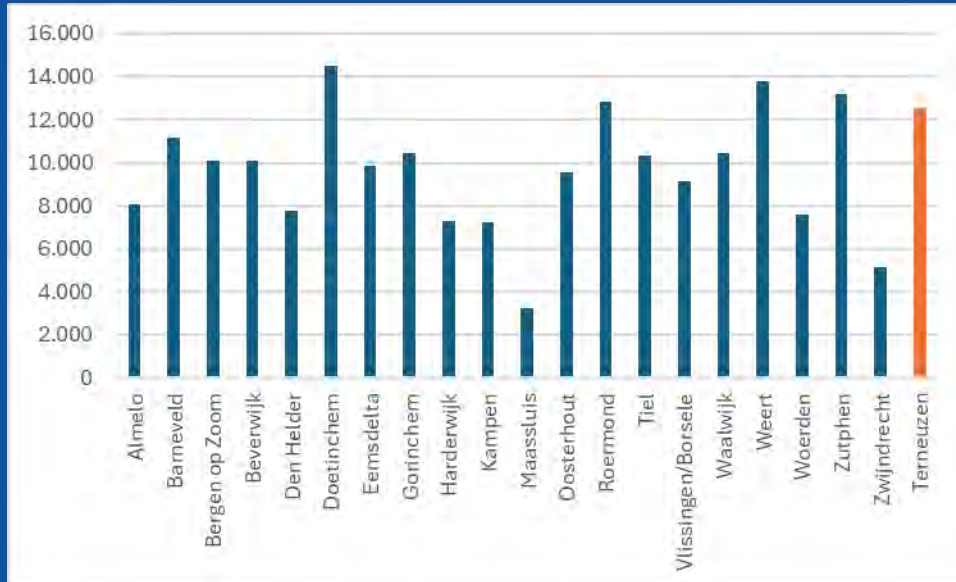
- Het aandeel in Terneuzen is laag ten opzichte van het gemiddelde in Nederland en in de benchmarkgemeenten.
- Het gebrek aan opleidingen op middelbaar en hoger niveau wordt duidelijk zichtbaar.
- Verder speelt mee de relatief geïsoleerde ligging van Zeeuws-Vlaanderen ten opzichte van Nederland, waardoor jongeren die elders gaan studeren relatief weinig terugkomen.
- Het kost immers veel meer moeite om in de weekenden naar huis te komen of thuis te blijven wonen, waardoor de binding vermindert.

Bron

CBS; Regionale kerncijfers Nederland, 2022

Winkelvloeroppervlakte

Toelichting indicator

Het aantal vierkante meters winkelvloeroppervlakte per 10.000 inwoners.

De indicator geeft een beeld van de mate waarin een gemeente als centrumgemeente wordt benut. Het zegt niets over de kwaliteit van het winkelgebied.

Wat valt op

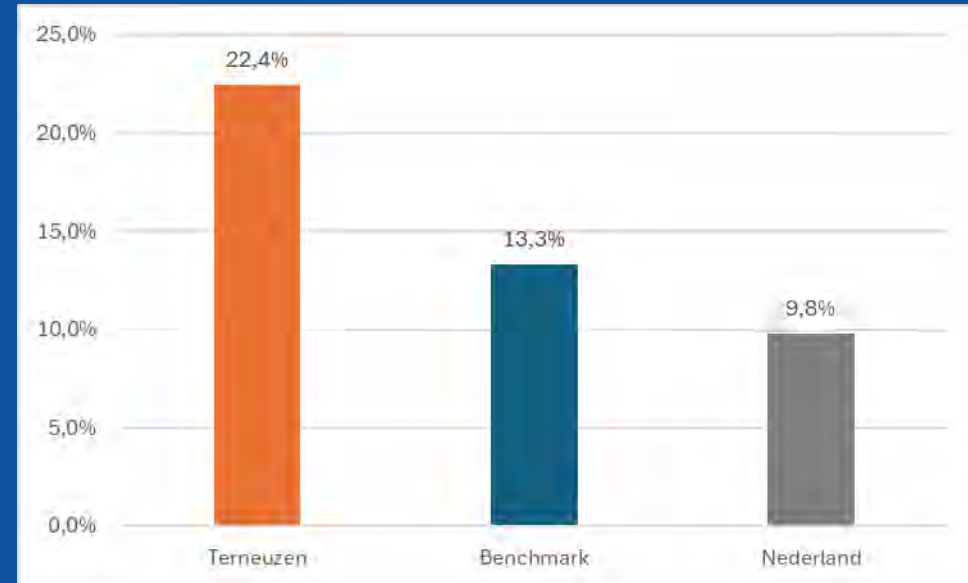
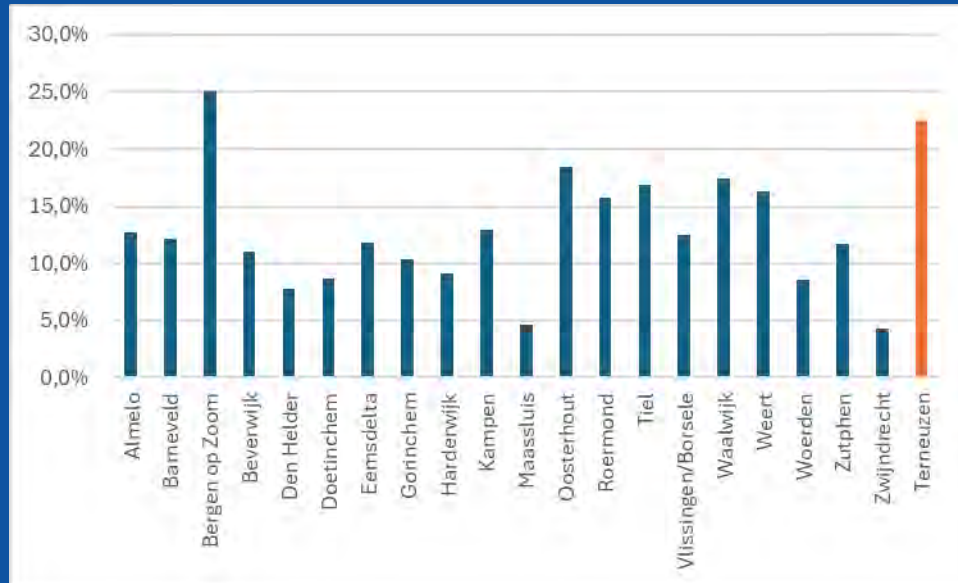
- Terneuzen en de benchmarkgemeenten scoren hoog ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde. Dat is logisch omdat het om regionale centrumgemeenten gaat met een historie van haven en industrie.
- Terneuzen scoort hoog ten opzichte van het gemiddelde van de benchmarkgemeenten.
- Binnen de benchmarkgemeenten hebben bijvoorbeeld Maassluis en Zwijndrecht geen centrumfunctie, dat blijkt ook uit de gegevens.

Bron

Locatus, 2025

Leegstand winkels

Toelichting indicator

Het percentage van de totale winkelvloeroppervlakte dat als leegstaand is geregistreerd.

Wat valt op

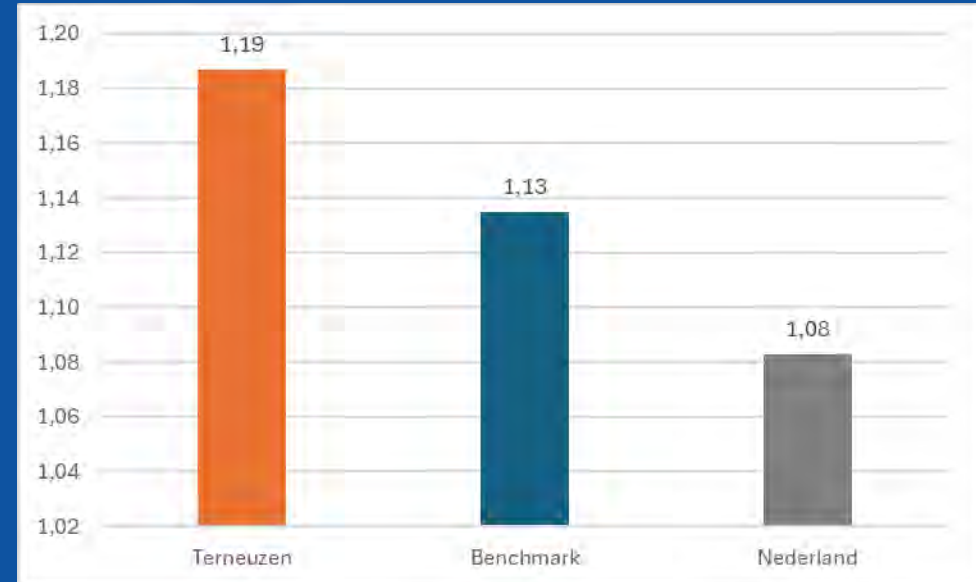
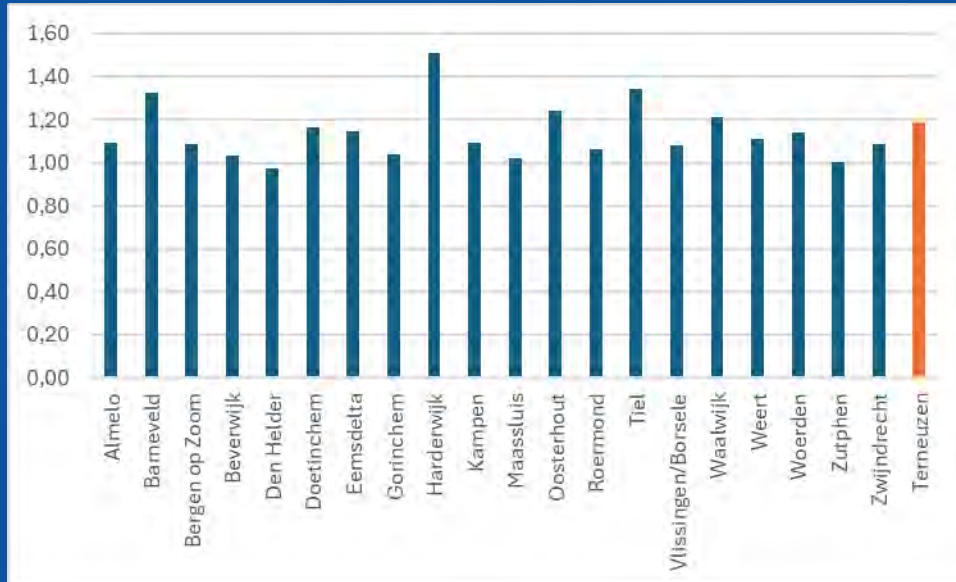
- Terneuzen en de benchmarkgemeenten scoren hoog ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde. Dat is logisch omdat de gevolgen van onder meer internet en corona het hardste doorklinken in de regionale centrumgemeenten.
- De meeste regionale centrumgemeenten hebben beleid om het aantal vierkante meters winkelvloeroppervlakte terug te dringen.
- Terneuzen heeft daarin nog een flinke weg te gaan, getuige de hoge leegstandscijfers. Dat heeft niet alleen met de kwaliteit te maken, nu Bergen op Zoom (enkele jaren geleden uitgeroepen tot beste winkelstad) ook hoog scoort.

Bron

Locatus, 2025

Autobezit

Toelichting indicator

Het aantal geregistreerde personenauto's per huishouden.

De indicator geeft een beeld van de hoeveelheid auto's. Verwacht mag worden dat het gemiddelde autobezit in perifere regio's zonder openbaar vervoer hoger ligt.

Bron

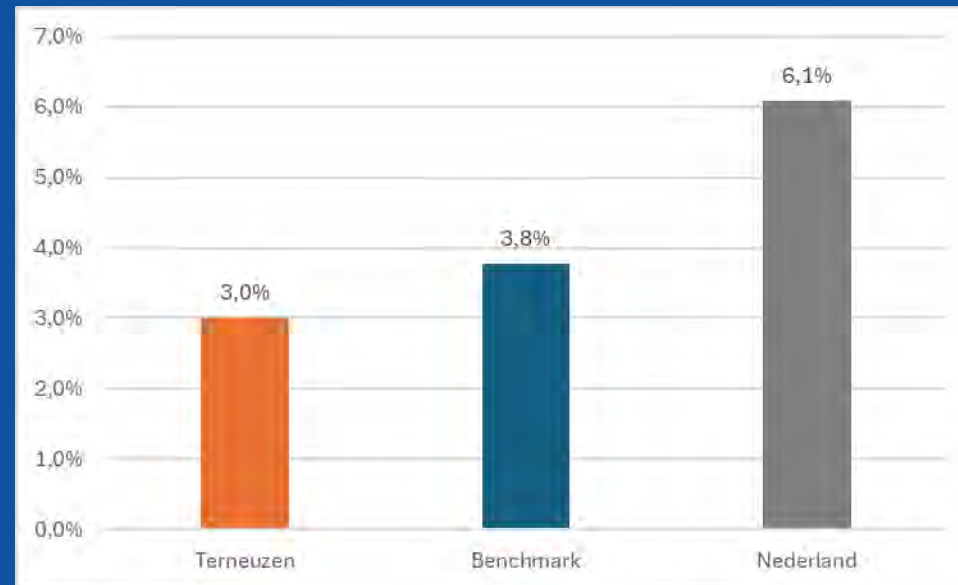
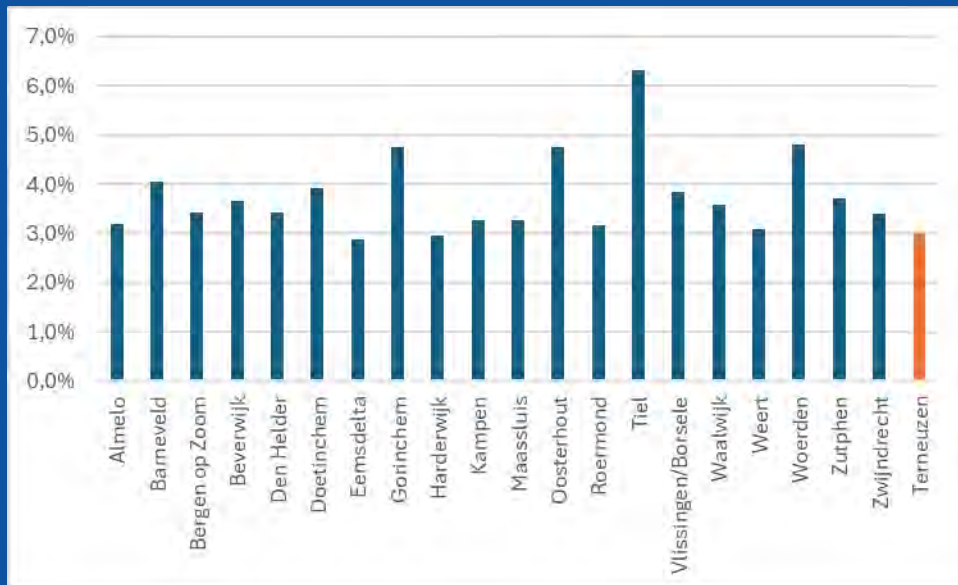
CBS; Regionale kerncijfers Nederland, 2024

CBS, Huishoudens; samenstelling, grootte, regio, 1 januari, 2024

Wat valt op

- Terneuzen scoort hoog, zowel ten opzichte van Nederland als ten opzichte van het gemiddelde van de benchmarkgemeenten. Dat is naar verwachting omdat Terneuzen verstoken is van een openbaar vervoersaansluiting op de rest van Nederland of Vlaanderen. Mensen zijn hier afhankelijk van een auto.
- De benchmarkgemeenten scoren gemiddeld hoger dan Nederland. In het Nederlands gemiddelde hebben de grote gemeenten met een stedelijk gebied en een goede openbaar vervoer veel invloed.
- Blijkbaar zijn er ook plaatsen waar een auto belangrijker wordt gevonden (status?). Harderwijk scoort heel hoog, maar heeft wel een goede treinverbinding.

Aandeel duurzame voertuigen

Toelichting indicator

Het percentage niet met fossiele brandstof aangedreven voertuigen ten opzichte van het totaal aantal voertuigen.

De indicator geeft het aandeel elektrische auto's (als belangrijkste exponent van duurzame voertuigen) aan.

Wat valt op

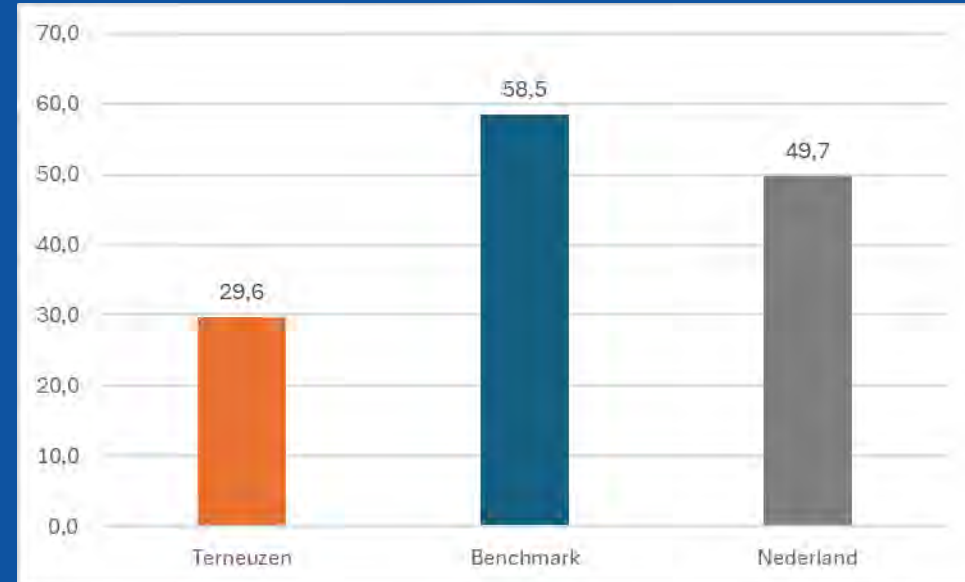
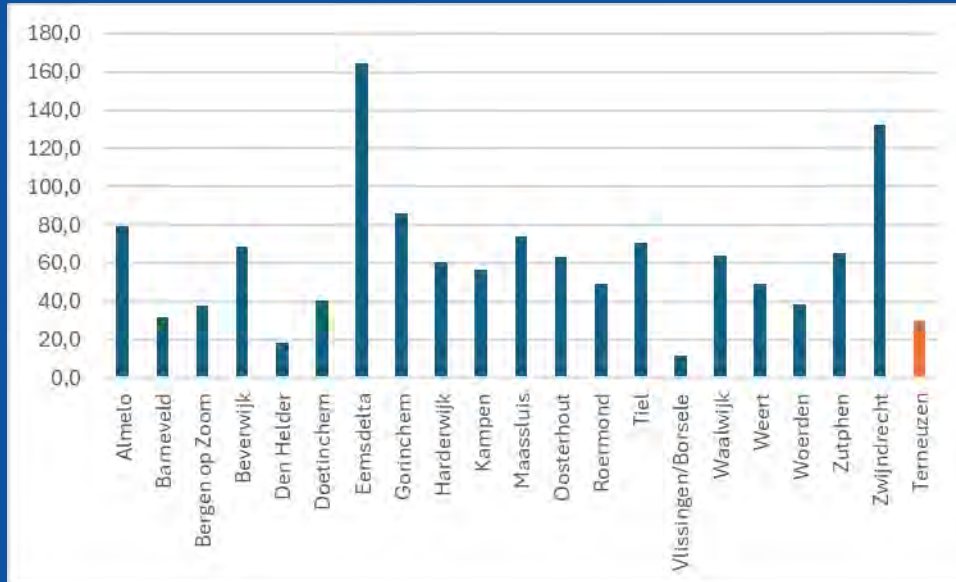
- Het gemiddelde in Nederland ligt veel hoger dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten. Hier doet zich de invloed gelden van grote steden en hun rijkere randgemeenten, waar mensen het geld hebben voor een elektrische auto en waar de lease auto een ingeburgerd concept is.
- Ten opzichte van de benchmarkgemeenten scoort Terneuzen relatief laag, maar uit het overzicht van de aparte gemeenten blijkt dat er enkele gemeenten boven uit springen.

Bron

RVO, Klimaatmonitor 2024

Duurzame energieopwekking

Toelichting indicator

De opwekking van duurzame energie (zon, wind, geothermie) in gigajoule per hectare oppervlakte land en water.

Wat valt op

- De positie van de gemeente Eemsdelta met windparken op zee komt hier al naar voren en is nog veel extremer als de verhouding ten opzichte van het aantal inwoners wordt gelegd.
- De benchmarkgemeenten maken hun rol als regionaal centrum waar met een hoger gemiddelde dan Nederland.
- Terneuzen scoort door het grote grondgebied relatief laag, maar ten opzichte van het aantal inwoners is Terneuzen na Eemsdelta de tweede grote opwekker van duurzame energie.

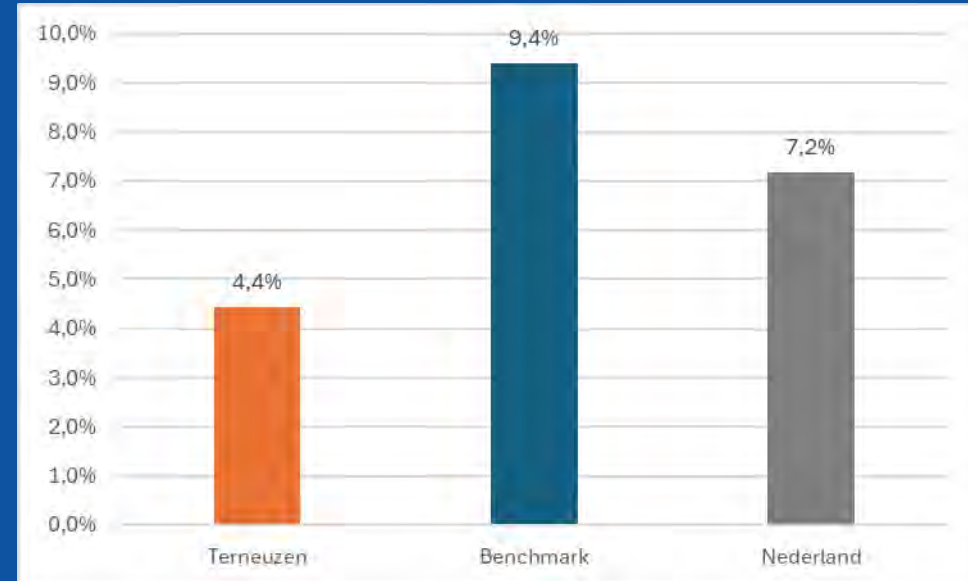
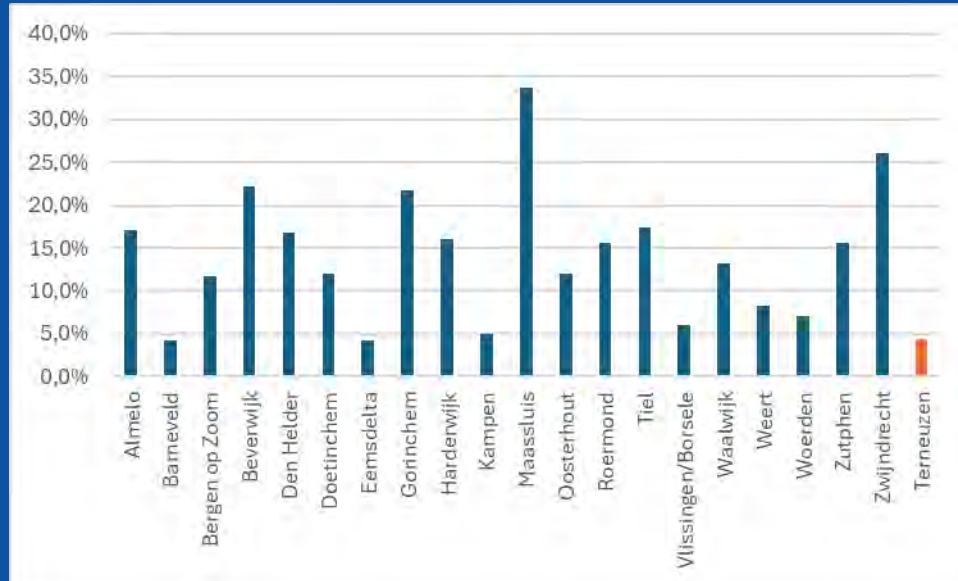
Bron

Regionale klimaatmonitor, hernieuwbare energie, 2022

CBS, Bevolking op 1 januari en gemiddeld; geslacht, leeftijd en regio

Aandeel woongebied

Toelichting indicator

Uit de bodemgebruikstabel van het CBS zijn de vierkante meters woongerrein gedeeld door de totale landoppervlakte.

Dat geeft weer in hoeverre wonen relatief gezien ruimte inneemt.

Wat valt op

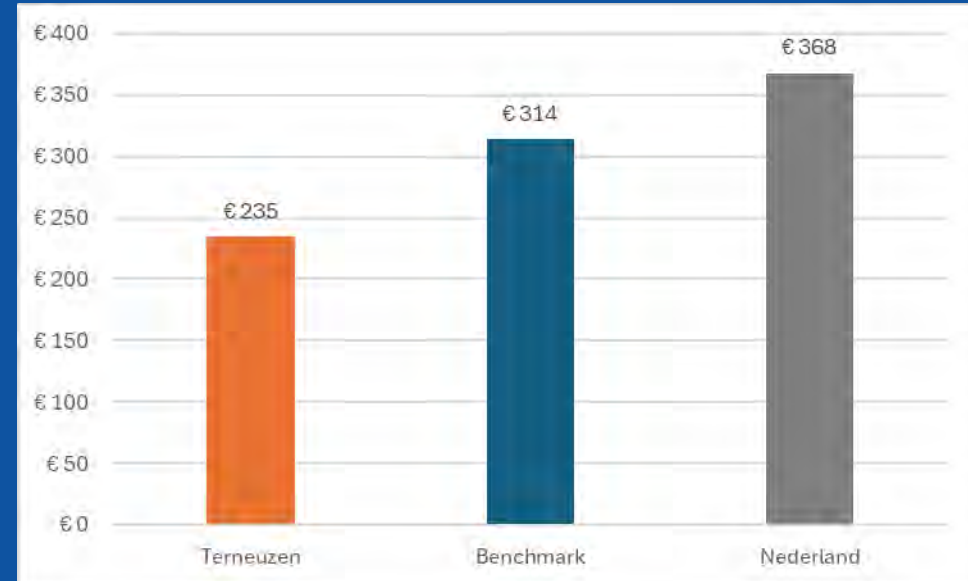
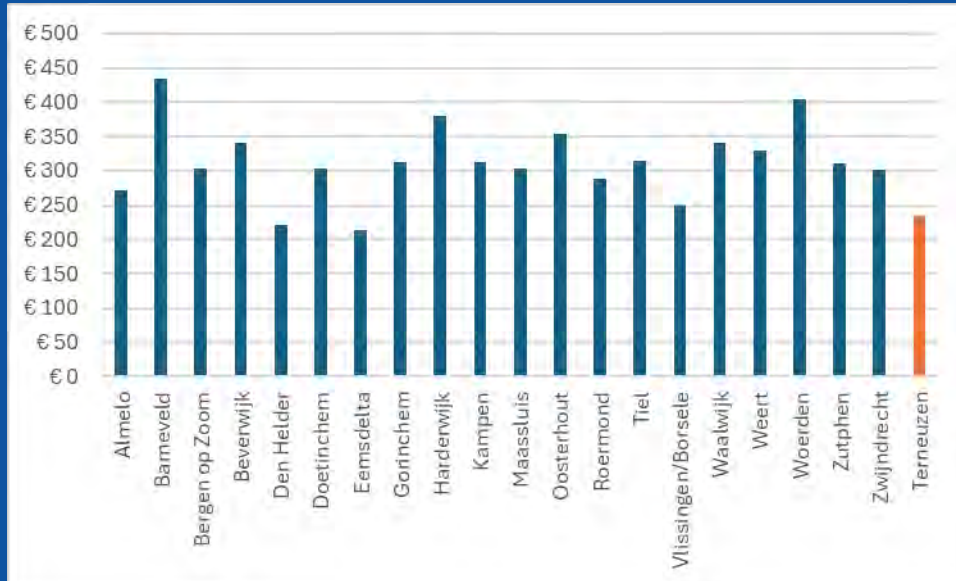
- Logischerwijs scoort Terneuzen laag door de aanwezigheid van het grote buitengebied.
- De benchmarkgemeenten scoren hoger dan het Nederlands gemiddelde, hetgeen een bevestiging is van de regionale centrumfunctie.
- Puur kwantitatief gezien is er fysieke ruimte voor woningbouw in Terneuzen die een deel van behoefte in Nederland kan dekken.

Bron

CBS, Bodemgebruik; uitgebreide gebruiksvorm, per gemeente, 2017

WOZ-waarde

Toelichting indicator

De gemiddelde waarde in euro van koopwoningen op grond van de Waardering Onroerende Zaken (WOZ).

De WOZ-waarde is de waarde die een gemeente aan eigenaren en gebruikers van objecten begin van het jaar verschaft. Hiervoor wordt de waardepeildatum van het voorgaande jaar genomen.

Wat valt op

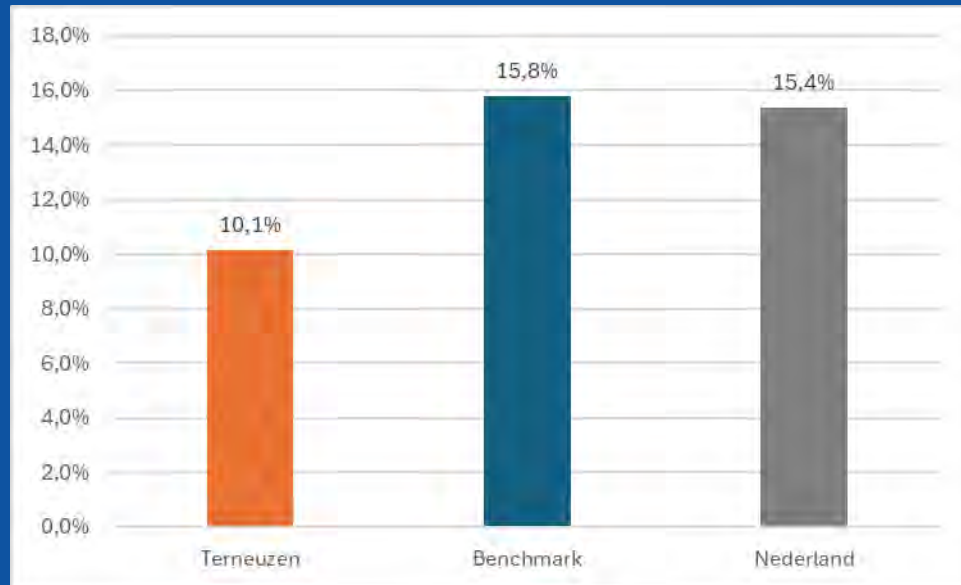
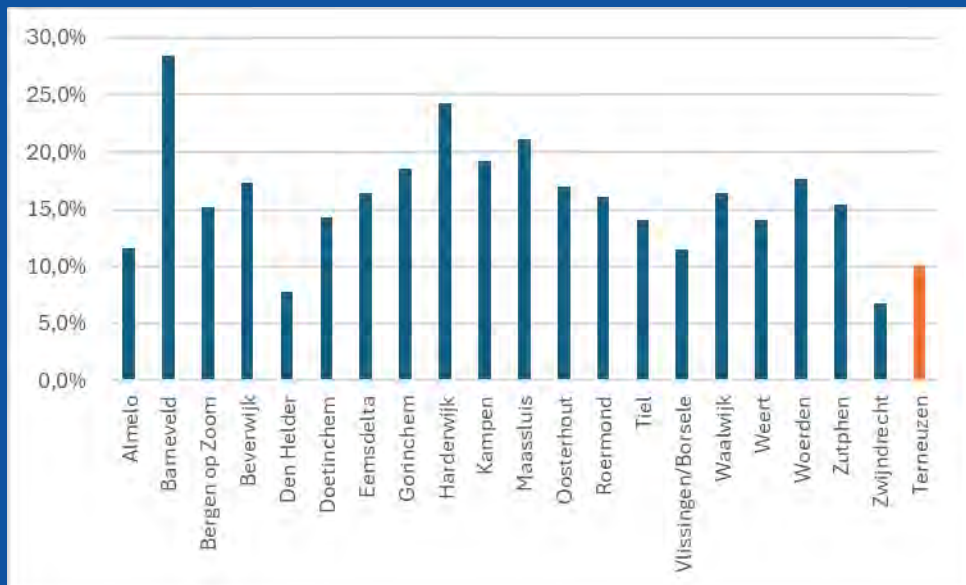
- De gemeenten in de periferie van Nederland scoren laag (Terneuzen, Den Helder en Eemsdelta).
- De benchmarkgemeenten scoren gemiddeld lager dan Nederland.
- In Terneuzen krijg je relatief gezien waar voor je geld als je een woning koopt.

Bron

CBS, Gemiddelde WOZ-waarde van woningen; eigendom, regio, 2023

Aandeel nieuwe woningen

Toelichting indicator

Het aantal woningen opgeleverd na 2005 ten opzichte van het totaal aantal woningen.

De indicator geeft een beeld van de ouderdom van de voorraad. Verwacht mag worden dat gemeenten met relatief weinig nieuwe woningen een relatief grote voorraad woningen uit de jaren zestig en zeventig hebben, omdat de woningen van matige kwaliteit uit die periode nog niet vervangen zijn.

Bron

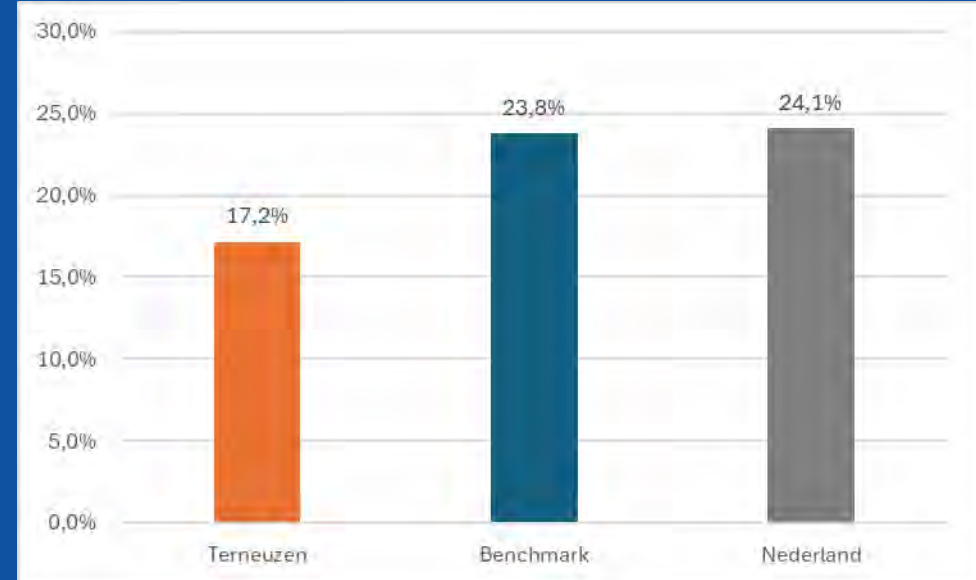
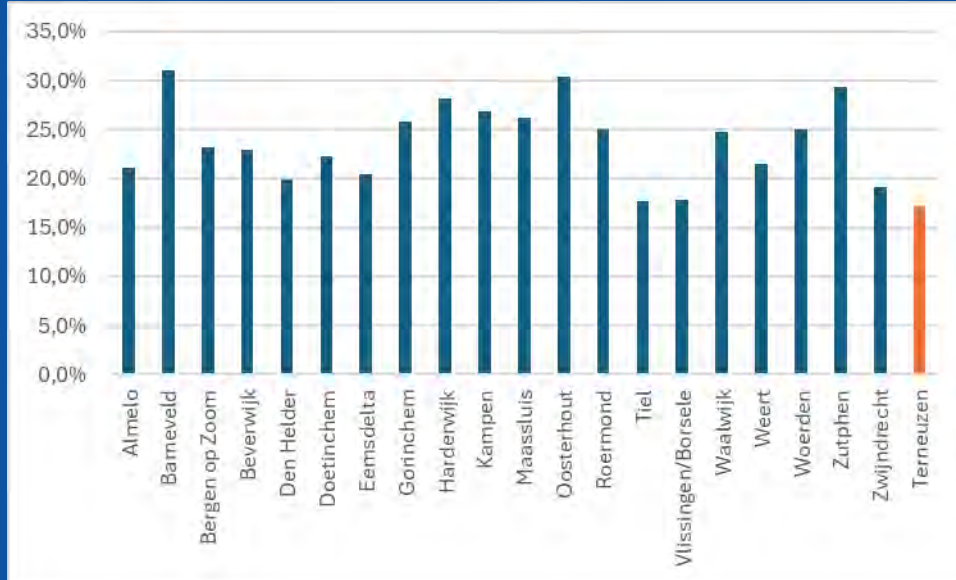
CBS, Voorraad woningen; gemiddeld oppervlak; woningtype, bouwjaarklasse, regio 2024

Wat valt op

- Het gemiddelde van de benchmarkgemeenten en Nederland ontloopt elkaar niet veel. Binnen de benchmarkgemeenten is Barneveld een uitschieter met een enorme groei van de bevolking, ook door natuurlijke aanwas.
- Terneuzen scoort met onder meer Den Helder en Zwijndrecht relatief laag, omdat in die plaatsen in de jaren zestig ten behoeve van industrie en marine veel woningen zijn gebouwd en er weinig sprake is van groei van de bevolking.

Energielabel

Toelichting indicator

Het aantal woningen met een energielabel in de klasse A ten opzichte van het totaal aantal woningen.

Een energielabel is een document dat de energiezuinigheid van een gebouw of apparaat aangeeft. Het label, uitgedrukt in klassen van A (zeer zuinig) tot G (zeer onzuinig), geeft een indicatie van het energieverbruik.

Bron

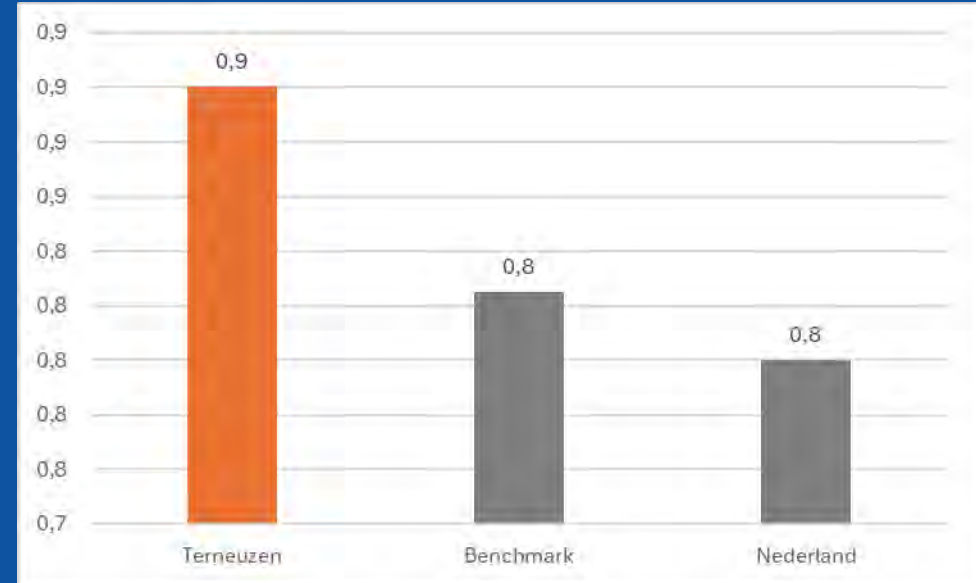
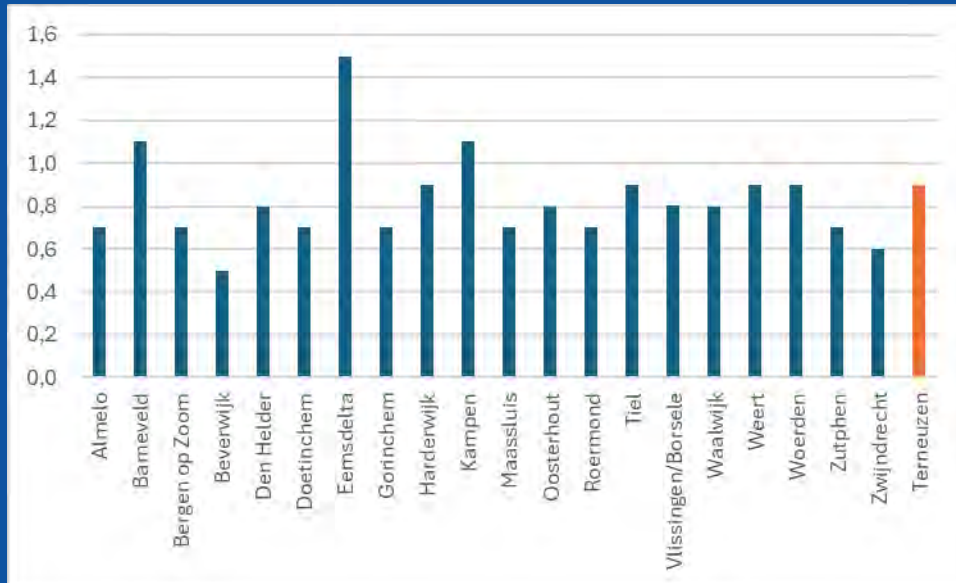
RVO energielabelregister, 2024

CBS, Voorraad woningen; gemiddeld oppervlak; woningtype, bouwjaarklasse, regio

Wat valt op

- Het gemiddelde van de benchmarkgemeenten en van Nederland ontloopt elkaar niet veel.
- Terneuzen scoort hier laag. Dat heeft deels te maken met de beperkte nieuwbouw, maar ook ten opzichte van Zwijndrecht en Den Helder blijft Terneuzen achter. Hier is nog een flinke weg te gaan.

Afstand tot dagelijkse levensmiddelen

Toelichting indicator

De gemiddelde afstand in meters over de weg van een woning tot de dichtstbijzijnde winkel waar dagelijkse levensmiddelen worden verkocht.

Verwacht mag worden dat in gebieden met een groot buitengebied de afstanden relatief groter zijn.

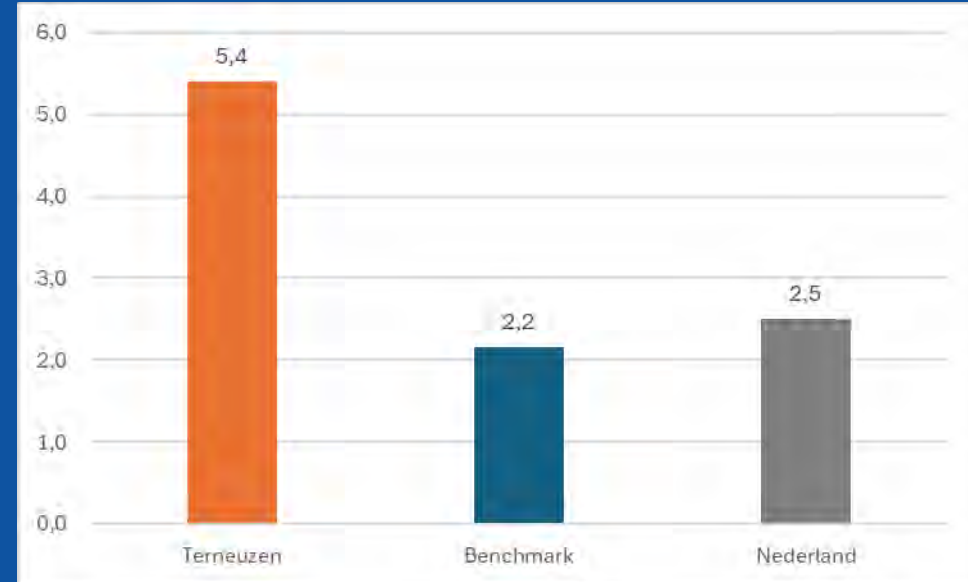
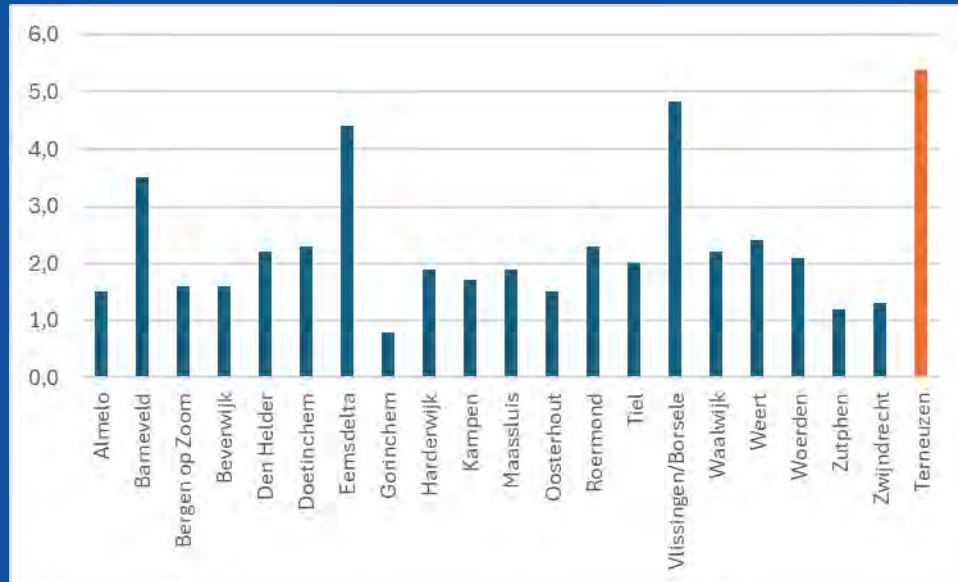
Bron

CBS, Nabijheid voorzieningen; afstand locatie, regionale cijfers, 2023

Wat valt op

- De afstand in Terneuzen is maar een fractie hoger dan het gemiddelde. Een verschil van nog geen 100 meter is geen reden om de auto te pakken.
- Terneuzen scoort gelet op het omvangrijke buitengebied opmerkelijk goed. Dit kan verklaard worden door de kernenstructuur, waarin de meeste kernen nog over een winkel voor levensmiddelen beschikken.
- Zorgelijk is de observatie dat recent enkele kleinere supermarkten in onder meer Zaamslag en Biervliet zijn gesloten. Een boodschappenvoorziening in elke kern, al is het een afhaalpunt voor tevoren bestelde boodschappen, is van belang mede gelet op de dubbele vergrijzing.

Afstand tot voortgezet onderwijs

Toelichting indicator

De gemiddelde afstand in meters over de weg van een woning tot de dichtstbijzijnde school voor voortgezet onderwijs.

Verwacht mag worden dat in gebieden met een groot buitengebied de afstanden relatief groter zijn.

Wat valt op

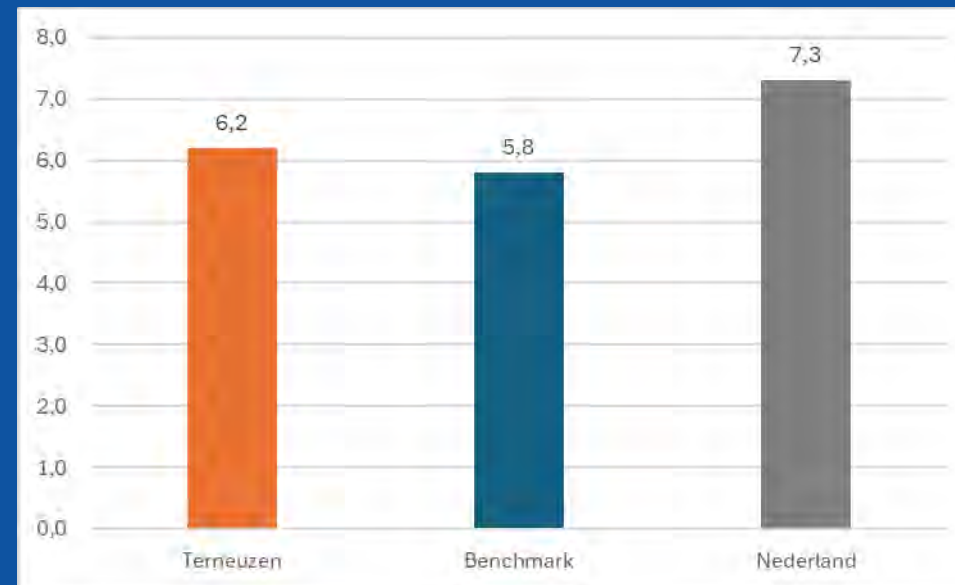
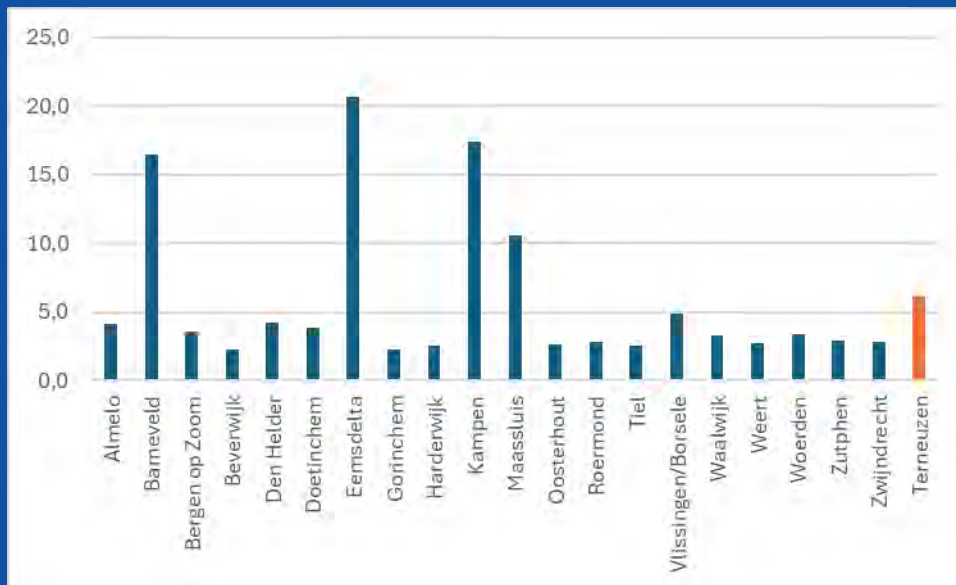
- De verwachting komt uit, omdat de gemeenten met het grootste buitengebied met de grootste afstanden te maken hebben.
- Dit geldt overigens niet voor basisscholen, waar Terneuzen op het gemiddelde scoort.
- In Zeeuws-Vlaanderen is er bewust voor gekozen om drie locaties (in Hulst, Terneuzen en Oostburg) aan te wijzen en daar het onderwijs te concentreren, gericht op een goede kwaliteit. Kwaliteit is hier belangrijker dan afstand.

Bron

CBS, Nabijheid voorzieningen; afstand locatie, regionale cijfers, 2023

Afstand tot huisartsenpraktijk

Toelichting indicator

De gemiddelde afstand in meters over de weg van een woning tot de dichtstbijzijnde huisartsenpraktijk.

Verwacht mag worden dat in gebieden met een groot buitengebied de afstanden relatief groter zijn.

Bron

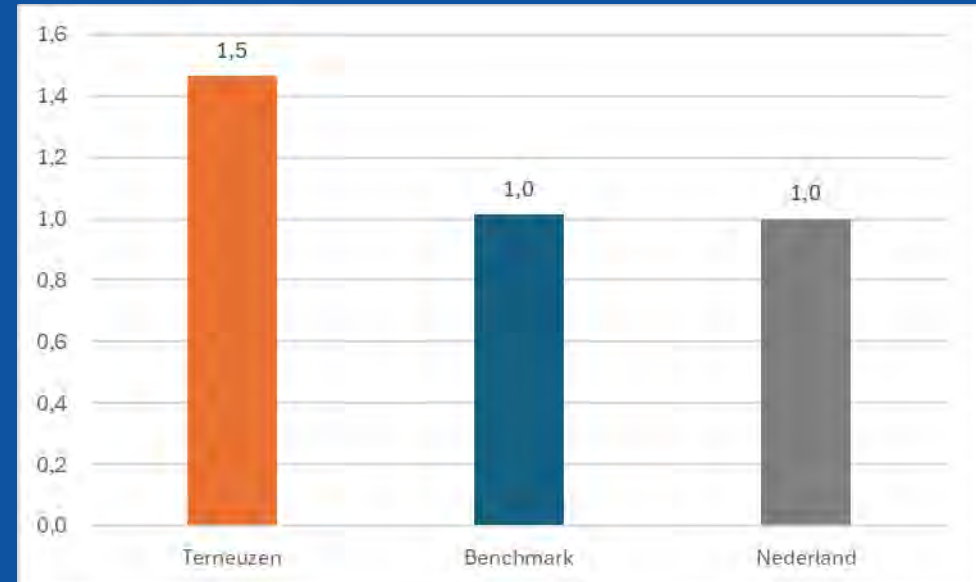
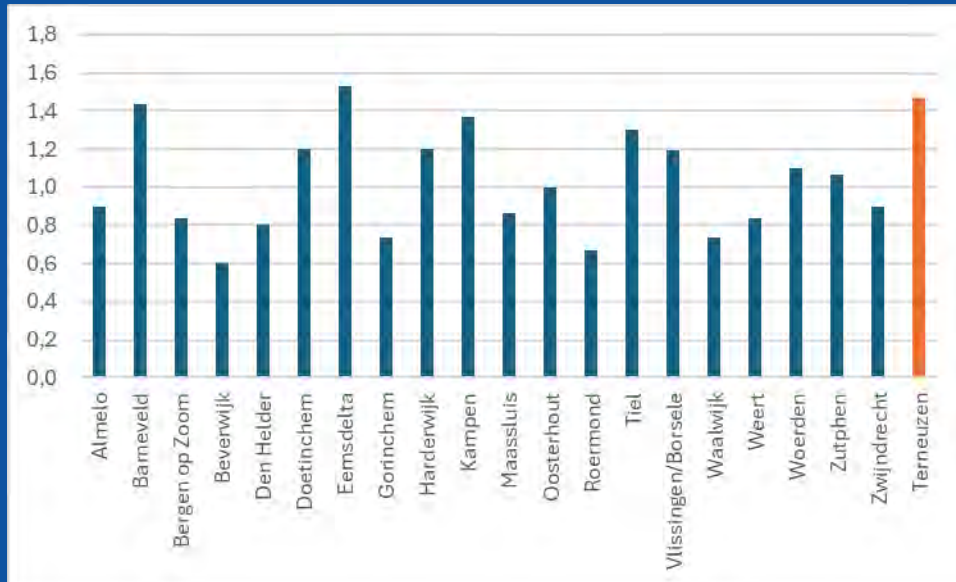
CBS, Nabijheid voorzieningen; afstand locatie, regionale cijfers, 2023

Wat valt op

- De verwachting wordt gelogenstraft nu de gemiddelde afstand in Terneuzen onder het gemiddelde van Nederland ligt.
- In 8 van de 11 kernen van Terneuzen is nog een huisarts actief. Het ligt in de lijn van de verwachting dat enkele huisartsenpraktijken nauwer samen gaan werken, waardoor de spreiding wat groter wordt.
- Dat hoeft geen probleem te zijn als vervoer op maat beschikbaar is of als huisartsen ook spreekuur houden in de gemeenschapshuizen in kernen zonder huisarts.

Afstand tot horeca

Toelichting indicator

De gemiddelde afstand in meters over de weg van een woning tot de dichtstbijzijnde horecavoorziening in de vorm van een café, cafetaria of restaurant. Hotels zijn buiten beschouwing gelaten.

Verwacht mag worden dat in gebieden met een groot buitengebied de afstanden relatief groter zijn.

Wat valt op

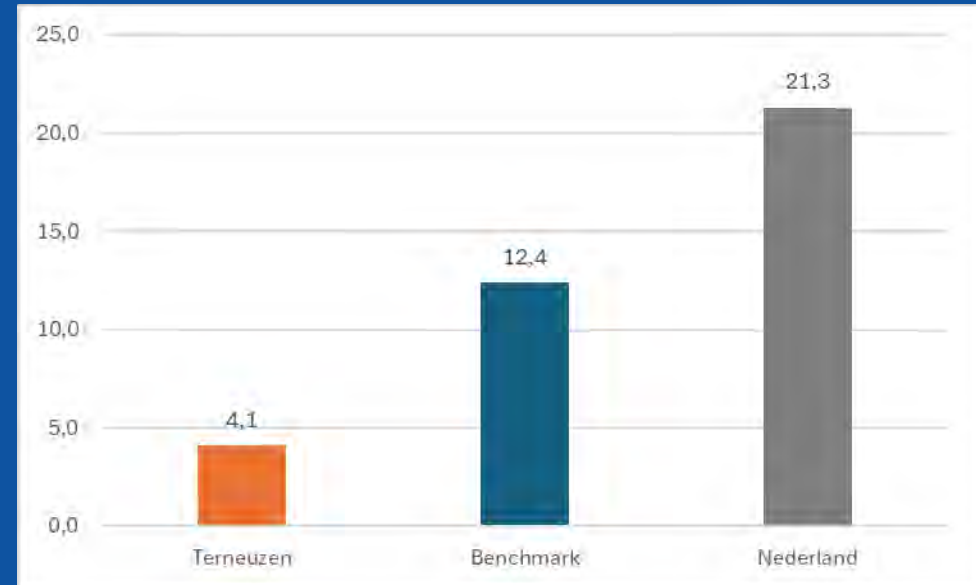
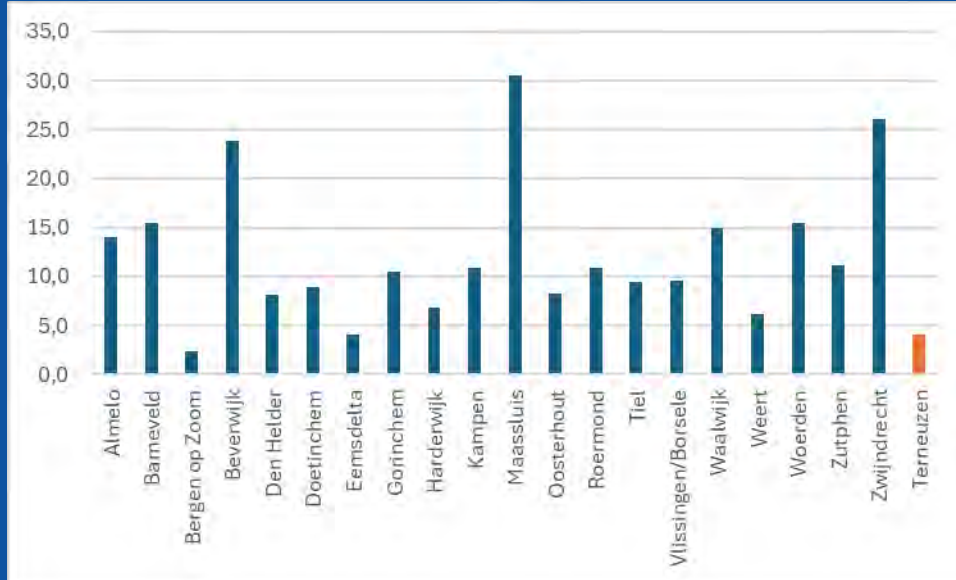
- De verwachting komt uit, omdat de gemeenten met het grootste buitengebied met de grootste afstanden te maken hebben.

Bron

CBS, Nabijheid voorzieningen; afstand locatie, regionale cijfers, 2023

Dichtheid musea

Toelichting indicator

Het gemiddeld aantal musea in Nederland gelegen binnen 20 kilometer van een woning.

De waarde van de indicator is zeer beperkt voor de cultuursector, maar er is weinig ander vergelijkingsmateriaal voorhanden. Verwacht mag worden dat gemeenten aan de landsgrens lager scoren, omdat er in het naburige buitenland ook musea te vinden zijn en de grens daarvoor geen belemmering vormt.

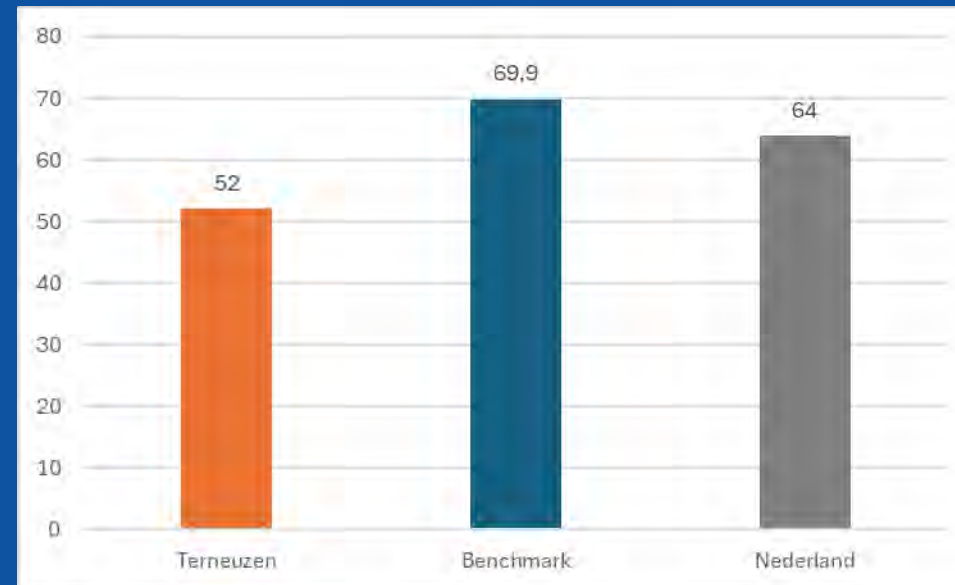
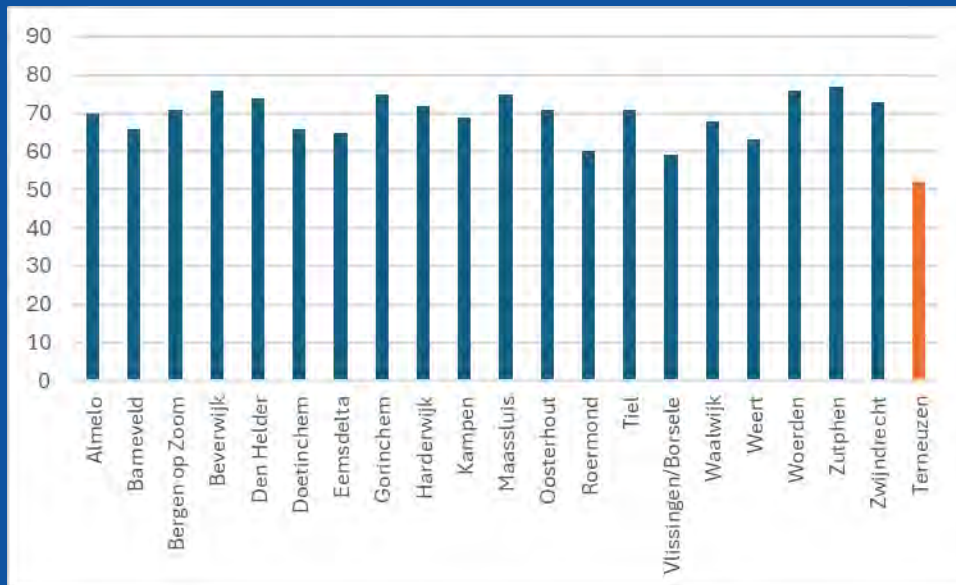
Bron

CBS, Nabijheid voorzieningen; afstand locatie, regionale cijfers, 2023

Wat valt op

- De verwachting komt uit, waarbij Terneuzen laag scoort mede als gevolg van de ligging aan de grens en het uitgestrekte buitengebied, waar de gehanteerde grens van 20 kilometer eerder gehaald wordt.
- Ook plaatsen als Weert, Bergen op Zoom en Eemsdelta scoren laag door hun ligging aan de grens.

Beweegvriendelijke omgeving

Toelichting indicator

Een beweegvriendelijke omgeving is een inclusieve leefomgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te bewegen, spelen, sporten en ontmoeten. Het is een gemiddelde totaalscore van vier onderdelen: recreatief groen en blauw, sport- en speelplekken, sportaccommodaties en nabijheid van voorzieningen. Elk onderdeel wordt gescoord op een schaal van 0 tot 100.

Wat valt op

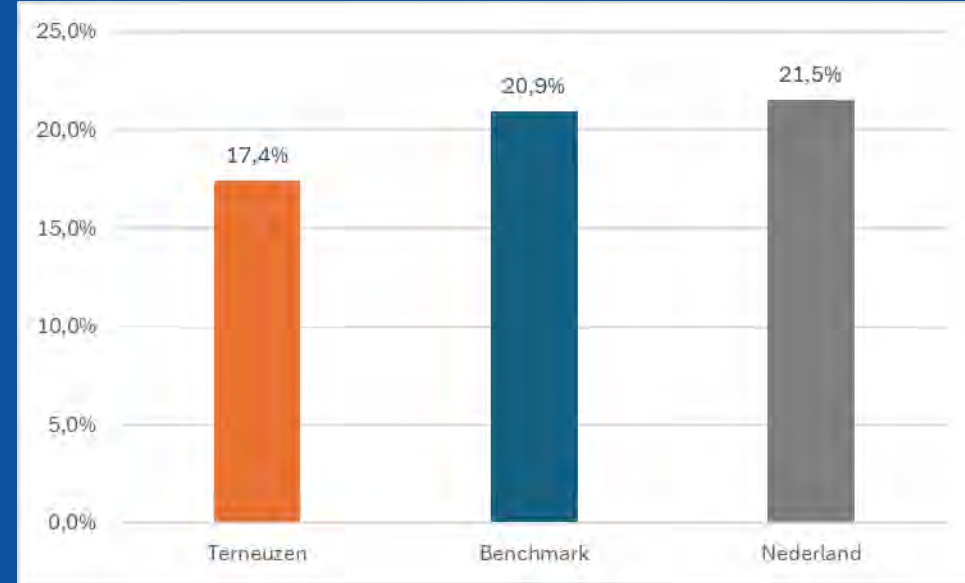
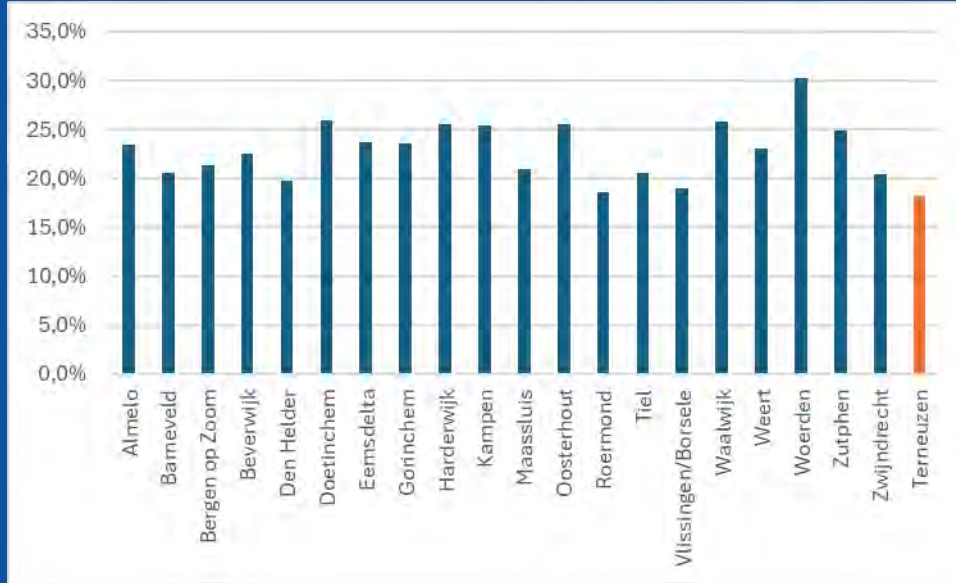
- De score van Terneuzen is laag ten opzichte van het gemiddelde in Nederland en in de benchmarkgemeenten.
- Er is veel ruimte voor verbetering door het buitengebied beter open te stellen voor bewegen (zonder de agrarische sector daarbij te veel te belasten) en door in de kernen speelplekken te verbeteren.

Bron

Beweegvriendelijke omgeving – VSG, Kenniscentrum Sport & Bewegen, RIVM, 2022

Lidmaatschap sportvereniging

Toelichting indicator

Het aantal inwoners aangesloten bij een sportvereniging ten opzichte van het totaal aantal inwoners

Wat valt op

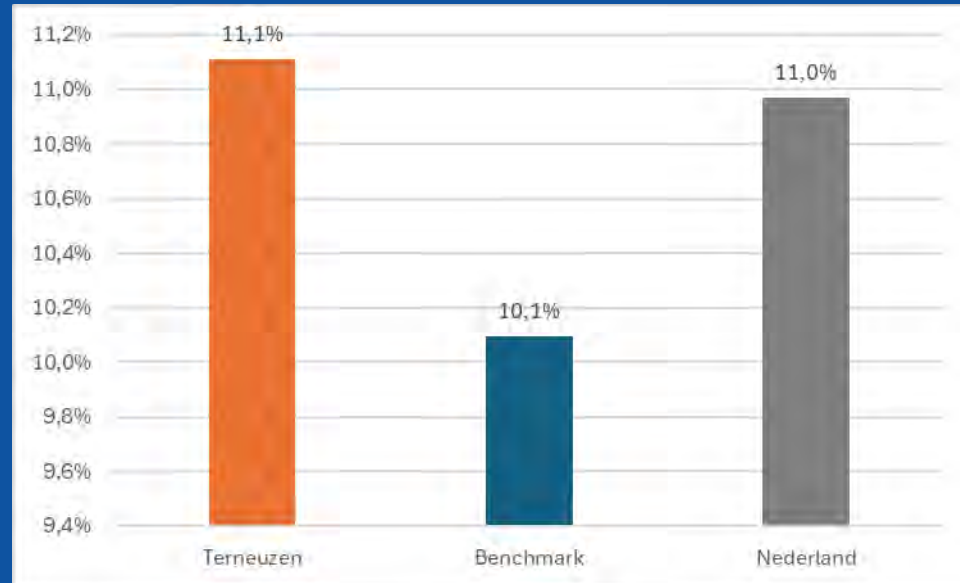
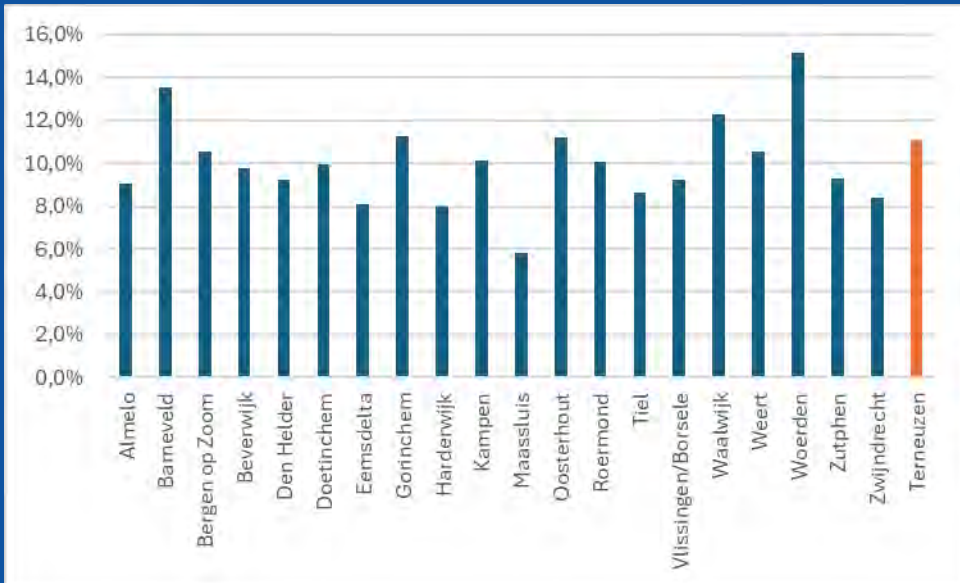
- Terneuzen scoort laag, zowel ten opzichte van de benchmarkgemeenten als ten opzichte van Nederland.
- Hier spelen waarschijnlijk het lagere besteedbare inkomen en de lange reisafstanden voor sporters in een Nederlandse competitie een belangrijke rol.
- Voor verenigingen wordt het wel steeds moeilijker om het hoofd boven water te houden. Samenwerking biedt mogelijkheden voor de inzet van bestuurstaken en voor de verbetering van de financiële positie door het delen van voorzieningen en accommodaties.

Bron

Waarstaatjegemeente.nl, 2021

Laadpunten elektrische voertuigen

Toelichting indicator

Het totaal aantal laadpunten voor elektrische voertuigen, zowel publiek als privé, als percentage van het aantal personenauto's.

De beschikbaarheid van voldoende laadinfrastructuur maakt de overstap naar duurzamer vervoer eenvoudiger.

Wat valt op

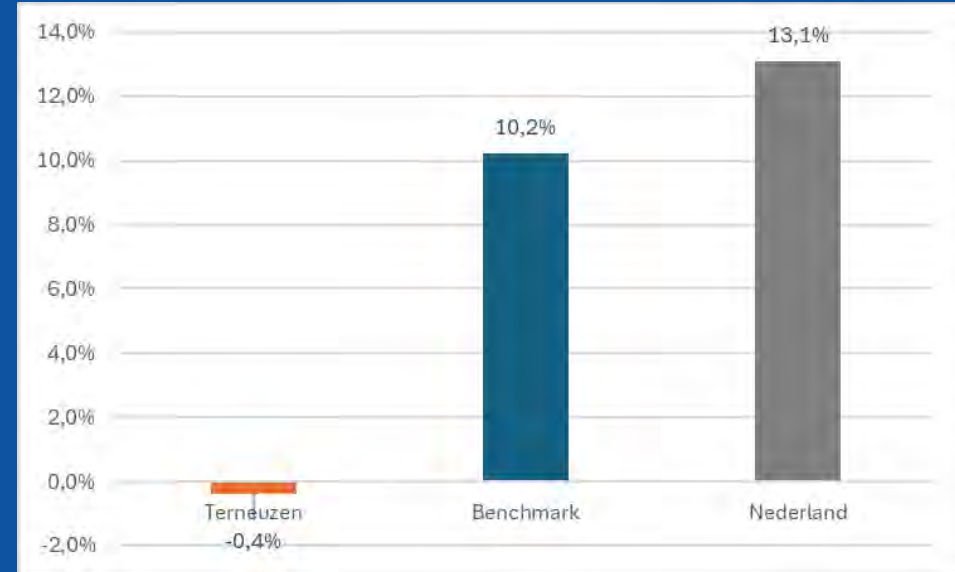
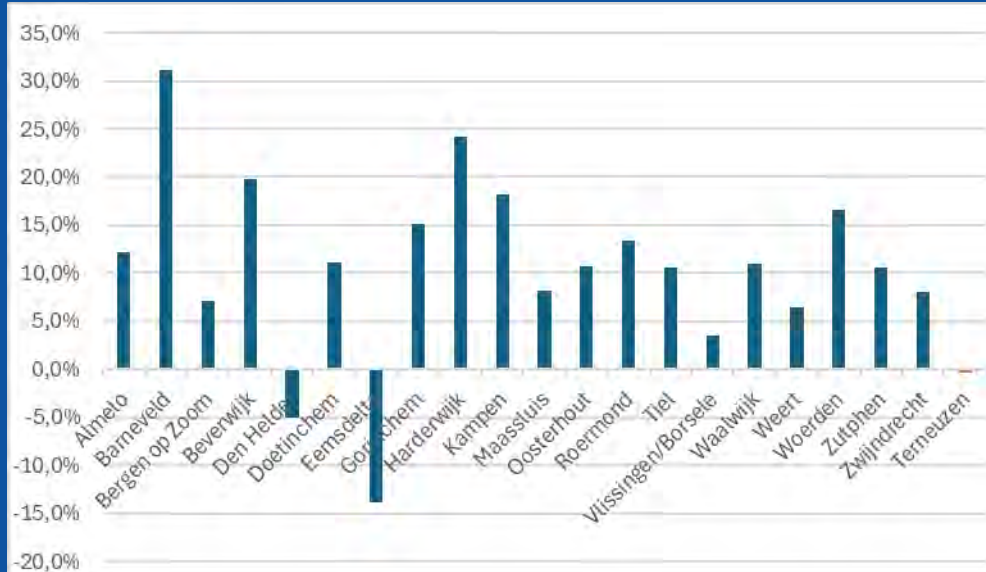
- Terneuzen scoort op het gemiddelde van Nederland, maar hoger dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten.
- De laadinfrastructuur is geen reden voor het lagere aandeel duurzame voertuigen.

Bron

RVO, laadinfrastructuur, 2024

Groeipercentage aantal inwoners

Toelichting indicator

Het percentage dat de groei laat zien tussen het aantal inwoners van de gemeenten op 1 januari 2000 en 1 januari 2024.

In het aantal inwoners zijn uitsluitend personen begrepen die zijn opgenomen in het bevolkingsregister van een Nederlandse gemeente. In principe wordt iedereen die voor onbepaalde tijd in Nederland woont, opgenomen in het bevolkingsregister van de woongemeente.

Bron

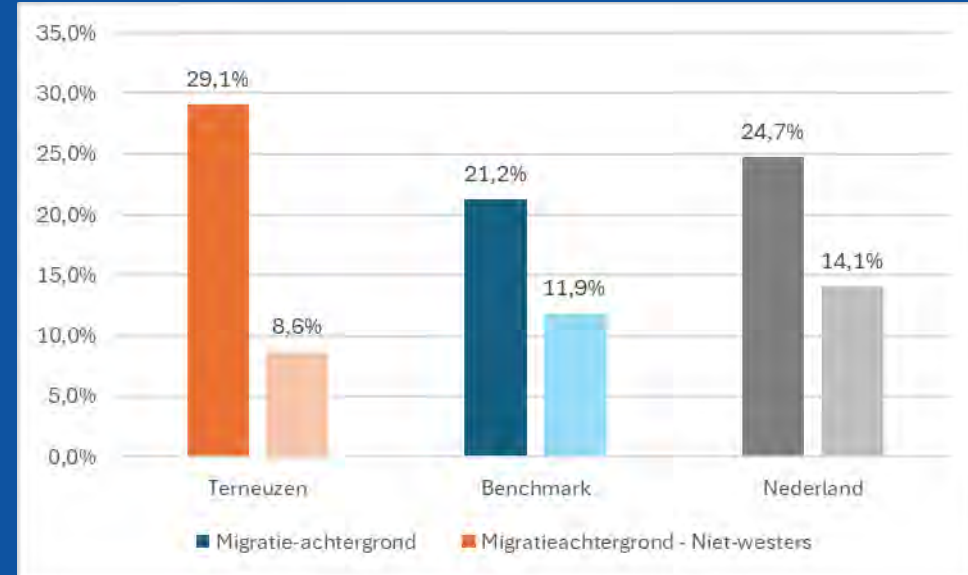
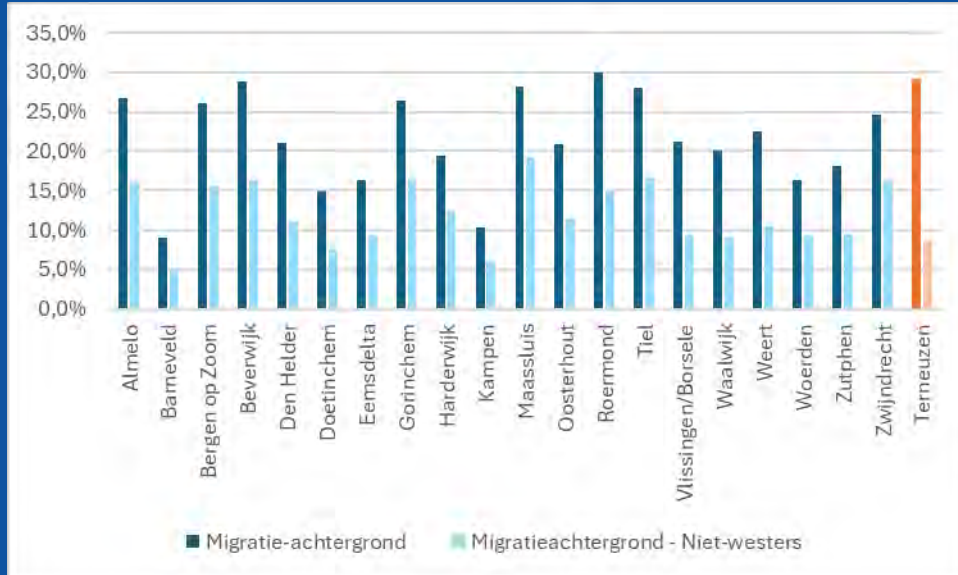
CBS, Bevolking op 1 januari en gemiddeld; geslacht, leeftijd en regio 2020 en 2024

Wat valt op

- De drie gemeenten in de periferie van Nederland (Den Helder, Eemsdelta en Terneuzen) zijn in inwonertal gedaald, terwijl de rest van Nederland een stevige groei doormaakte tussen 2000 en 2024.
- De benchmarkgemeenten zijn minder hard gegroeid dan het Nederlandse gemiddelde.
- De groei in Nederland komt vrijwel volledig voor rekening van migratie, alleen in sommige delen is nog een geboorteoverschot; dat laatste verklaart de positie van Barneveld.

Migratieachtergrond

Toelichting indicator

Het aantal inwoners met een migratieachtergrond als percentage van het totaal aantal inwoners. En het aantal inwoners met een niet-westerse migratie-achtergrond als percentage van het totaal aantal inwoners.

De combinatie van de gegevens geeft een indruk van de verwevenheid met andere landen en culturen. In de jaren zestig kwamen vooral werkenden uit andere delen van Europa naar Nederland. Later vooral Noord-Afrika en asielzoekers uit het Midden-Oosten en Afrika.

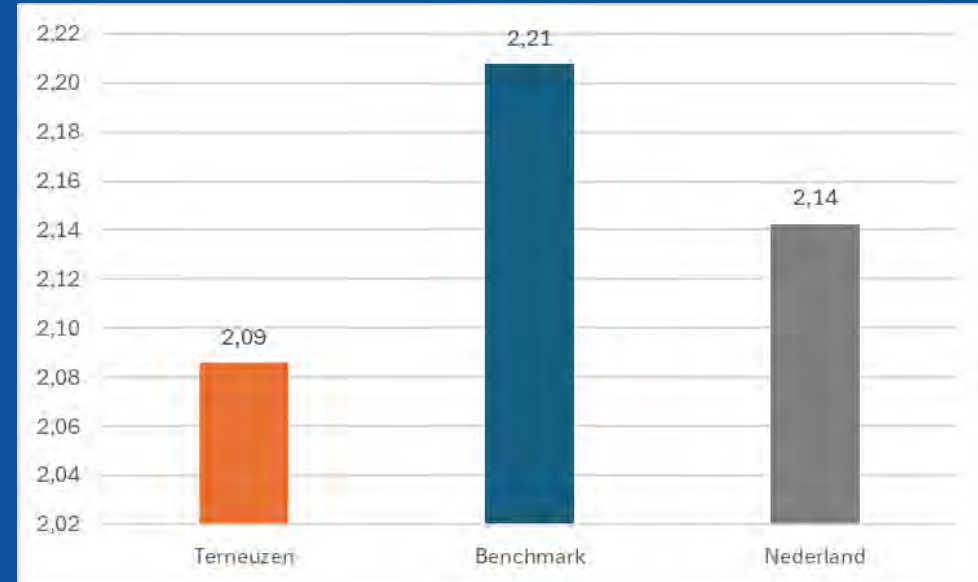
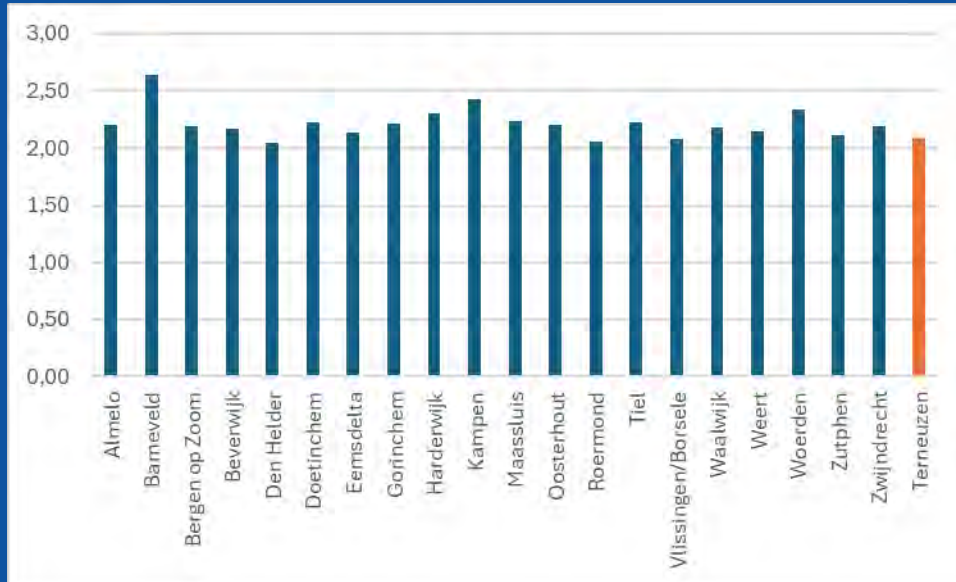
Bron

Waar staat je gemeente.nl, 2022

Wat valt op

- In Terneuzen is bijna een derde van de bevolking niet afkomstig uit Nederland, dat is met Roermond de hoogste score en veel hoger dan het Nederlandse gemiddelde.
- Het aandeel niet-westers is relatief laag en ligt ruim onder het Nederlandse gemiddelde.
- Binnen de benchmarkgemeenten is een grote variatie, waarbij het aandeel niet-westers in de Randstad (Maassluis) relatief hoog is.

Huishoudensomvang

Toelichting indicator

Gemiddeld aantal personen dat deel uitmaakt van een particulier huishouden.

Een particulier huishouden bestaat uit één of meer personen die samen een woonruimte bewonen en zichzelf, dus niet-bedrijfsmatig, voorzien in de dagelijkse levensbehoeften.

Bron

CBS, Huishoudens; samenstelling, grootte, regio, 1 januari, 2024

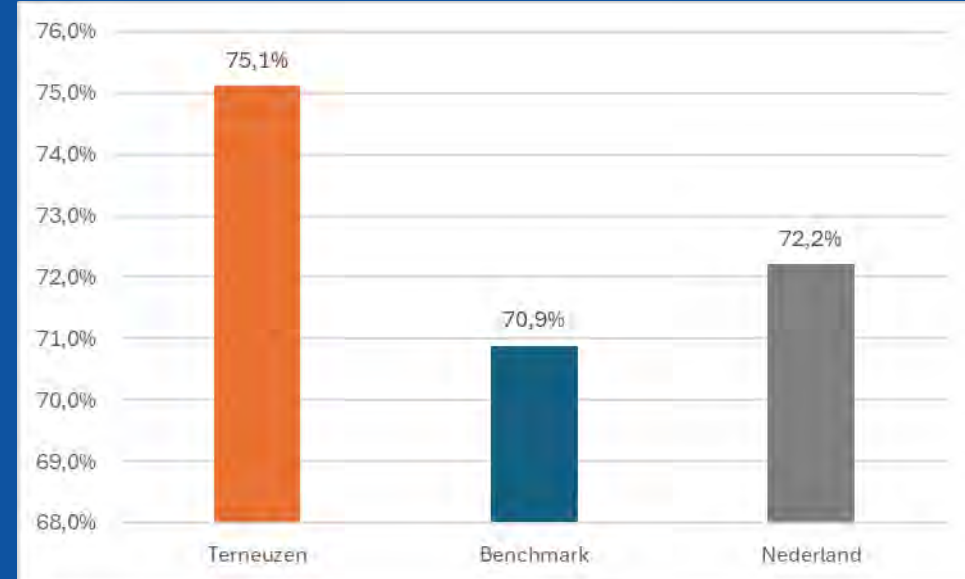
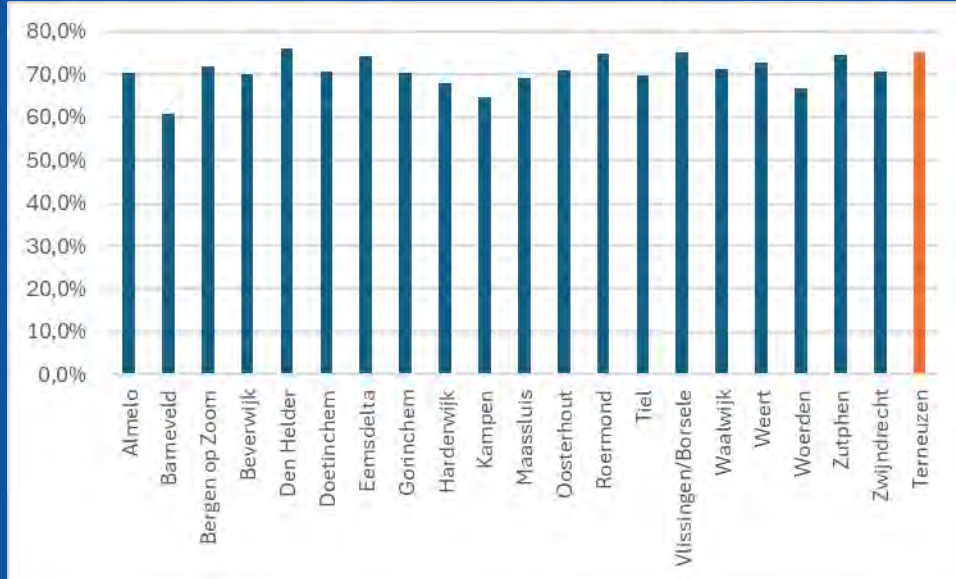
CBS, Bevolking op 1 januari en gemiddeld; geslacht, leeftijd en regio, 2024

Wat valt op

- De gemiddelde omvang van een huishouden ligt in Terneuzen onder het gemiddelde in Nederland.
- Het gemiddelde van de benchmarkgemeenten ligt stevig boven het Nederlands gemiddelde.
- De huishoudensverdunning die in de afgelopen decennia in Nederland heeft plaatsgevonden en die gezorgd heeft voor een groot deel van de woningbehoefte, is in Terneuzen grotendeels gerealiseerd.

Aandeel kleine huishoudens

Toelichting indicator

Het aantal huishoudens bestaande uit één of twee personen als percentage van het totaal aantal huishoudens

De indicator geeft een beeld van de behoefte aan woningtypen. De grote voorraad grotere eengezinswoningen past niet direct op de toename van kleinere huishoudens.

Wat valt op

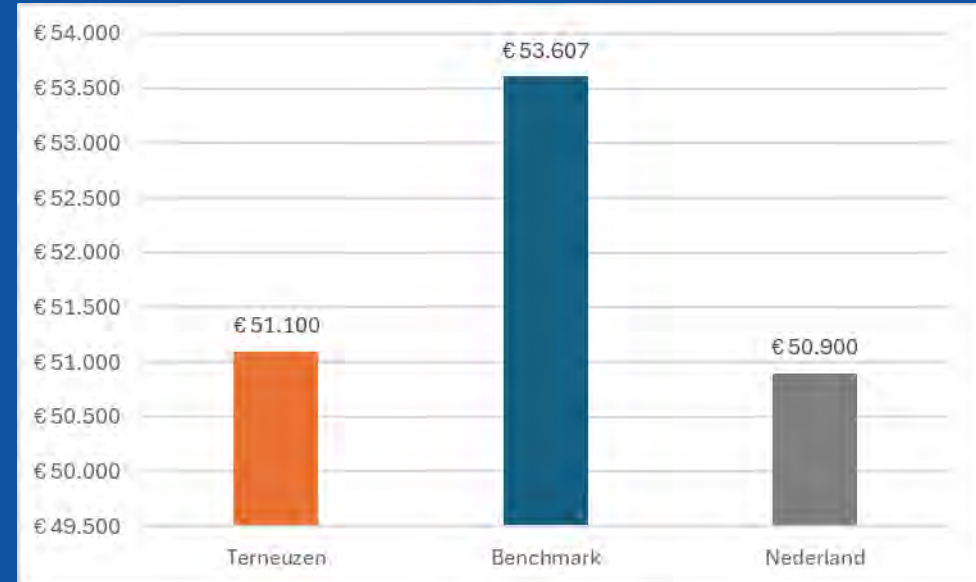
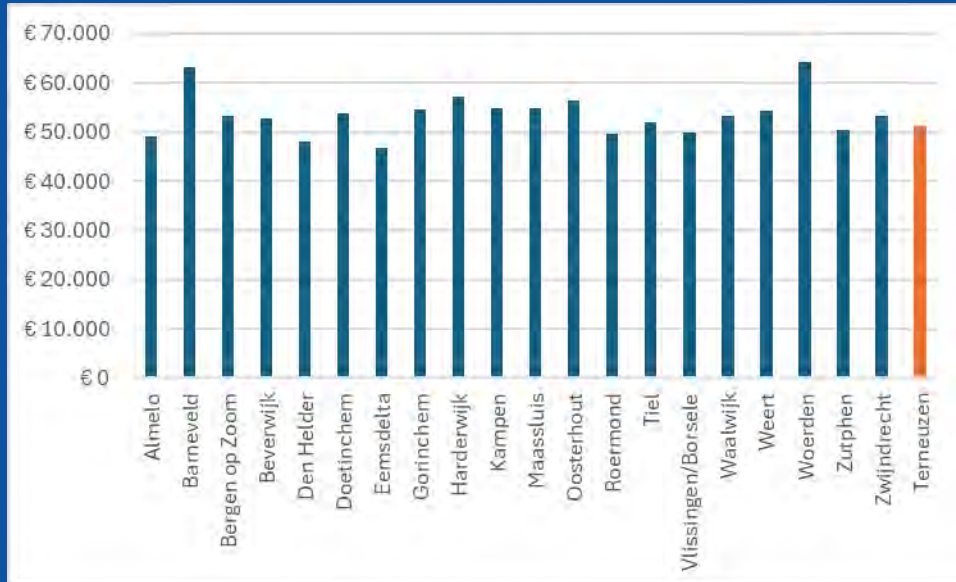
- Als logisch vervolg op de lagere gemiddelde huishoudensgrootte in Terneuzen is het aandeel kleine huishoudens relatief hoog.
- Dat betekent voor het woningbouwprogramma een verzwaarde inzet op kleinere woningen en gelet op de leeftijd van de bevolking vooral levensloopbestendig.
-

Bron

CBS, Huishoudens; samenstelling, grootte, regio, 1 januari, 2024

Besteedbaar inkomen

Toelichting indicator

Het gemiddeld bruto-inkomen verminderd met betaalde inkomensoverdrachten, premies inkomensverzekeringen, premies ziektekostenverzekeringen en belastingen op inkomen en vermogen per huishouden. Alle huishoudens met uitzondering van studentenhuishoudens zijn meegenomen.

Wat valt op

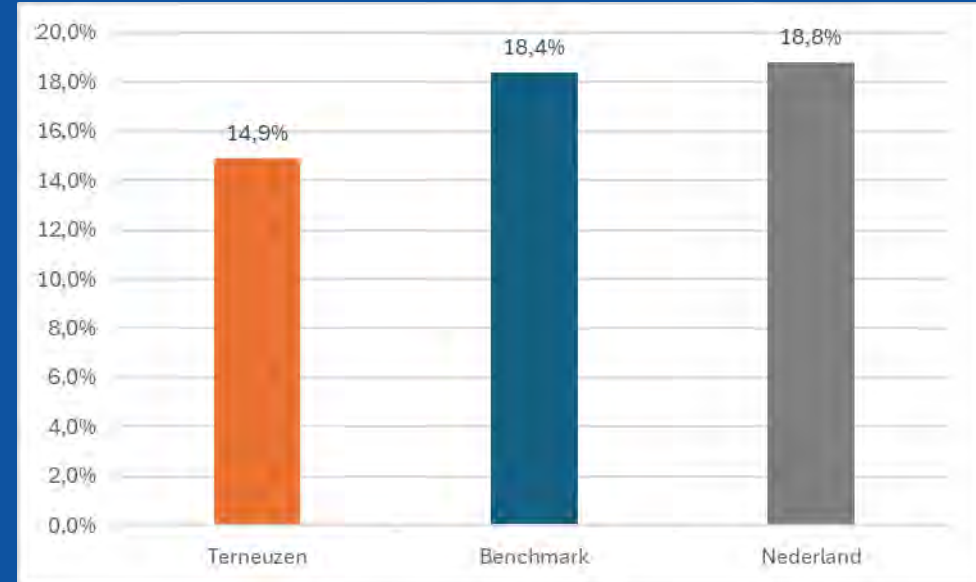
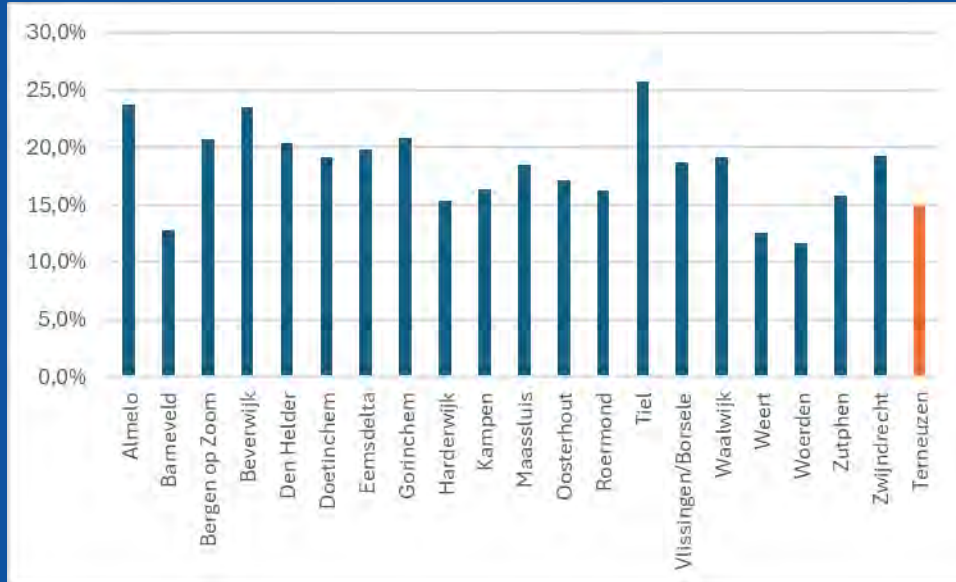
- Terneuzen scoort rond het gemiddelde van Nederland, maar het gemiddelde van de benchmarkgemeenten ligt een stuk hoger.
- Met lagere woonlasten is de ruimte in de portemonnee voor andere uitgaven gemiddeld groter.

Bron

Waar staat je gemeente.nl, 2023

Moeite met rondkomen

Toelichting indicator

Basis is een landelijk vragenlijstonderzoek dat inzicht geeft in de gezondheid, het welzijn, de leefstijl en de impact van corona bij Nederlanders van 18 jaar en ouder.

Percentage respondenten dat heeft aangegeven in een jaar moeite te hebben gehad om van het inkomen van het huishouden rond te komen.

Bron

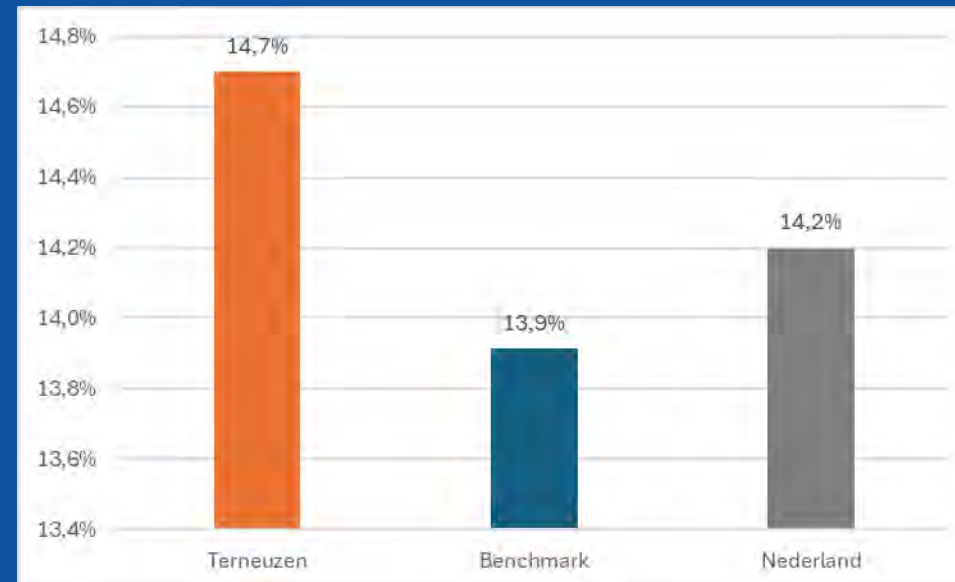
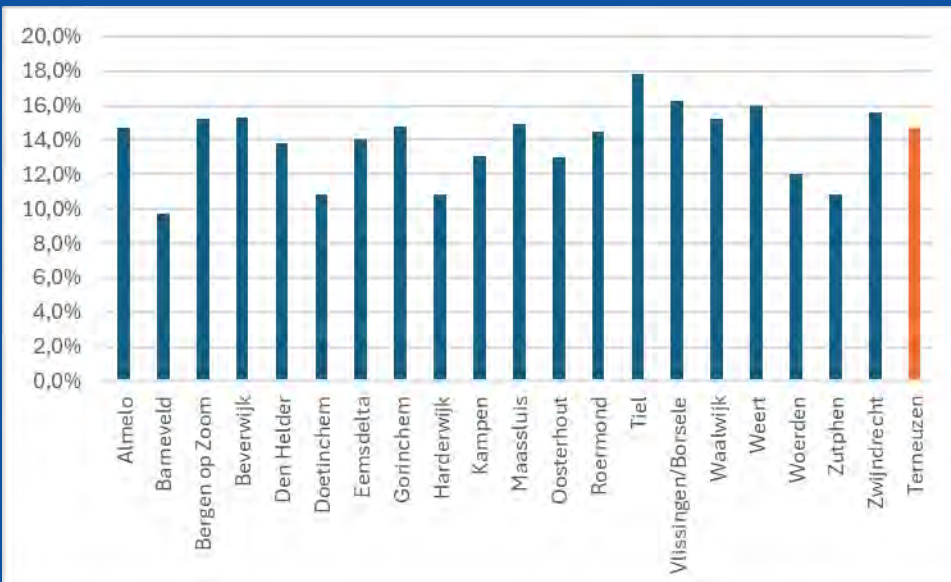
GGD's, CBS en RIVM; Corona Gezondheidsmonitor; bevolking 18 jaar of ouder, regio, 2022

Wat valt op

- Gegevens zijn beschikbaar op subregionaal niveau.
- Zeeuws-Vlaanderen scoort beter dan het Nederlands gemiddelde en beter dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten.
- Dat is consistent met de combinatie van een gemiddelde score op besteedbaar inkomen en relatief lage woonlasten.
- Het betekent ook dat de verschillen tussen hogere en lagere inkomens niet uit de pas lopen met de rest van Nederland en/of dat mensen in Zeeuws-Vlaanderen relatief beter met hun geld om kunnen gaan.

Eenzaamheid

Toelichting indicator

Het percentage personen van 18 jaar en ouder dat zich (zeer) sterk eenzaam voelt. Dit percentage is gebaseerd op de eenzaamheidsschaal van De Jong-Gierveld, een vragenlijst om eenzaamheid te meten bestaande uit elf uitspraken over emotionele eenzaamheid en sociale eenzaamheid. Op basis van de elf uitspraken is een somscore berekend welke loopt van 0 (niet eenzaam) t/m 11 (zeer sterk eenzaam). Weergegeven is het percentage met een somscore van minimaal 9.

Bron

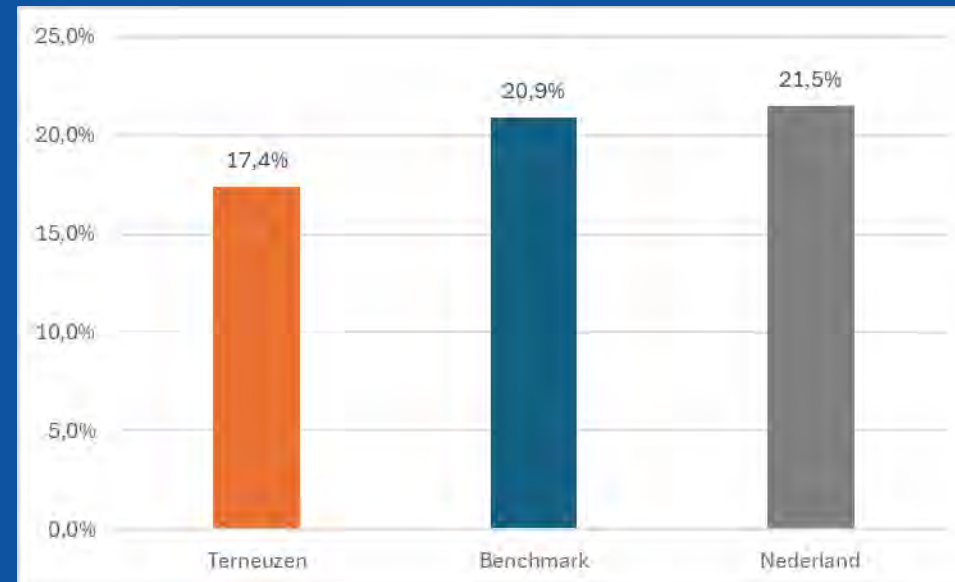
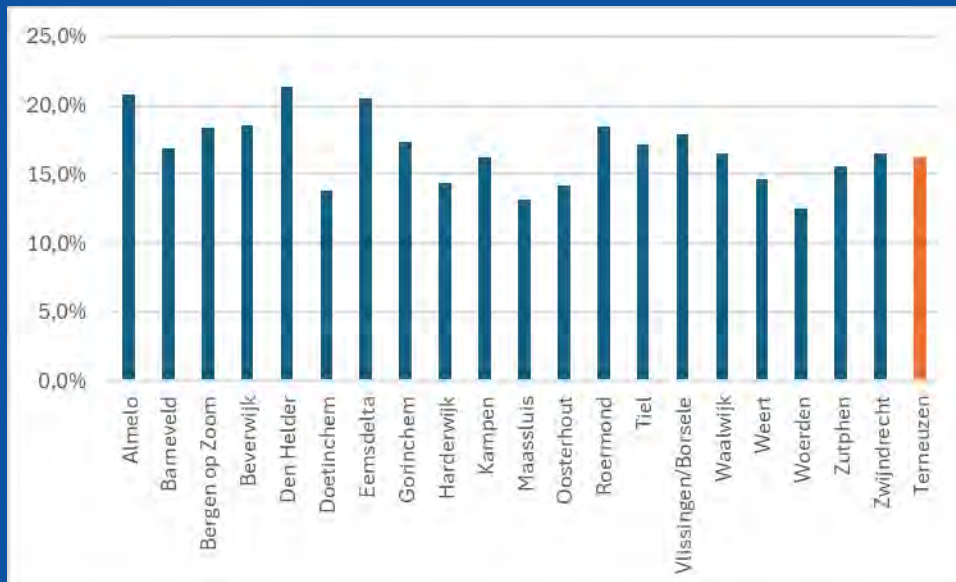
GGD's, CBS en RIVM; Corona Gezondheidsmonitor; bevolking 18 jaar of ouder, regio, 2022

Wat valt op

- Gegevens zijn beschikbaar op subregionaal niveau.
- Zeeuws-Vlaanderen scoort licht minder goed dan het Nederlands gemiddelde en dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten.
- Een van de verklaringen kan zijn de ligging aan de grens die in Corona-tijd afgesloten is geweest.

Psychische klachten

Toelichting indicator

Het percentage personen van 18 jaar en ouder dat psychische klachten heeft.

Het hebben van psychische klachten is gemeten met behulp van de Mental Health Inventory 5 (MHI-5). De MHI-5 is een internationale standaard voor een specifieke meting van de mentale gezondheid, bestaande uit vijf vragen. Op basis van deze vijf vragen wordt een somscore berekend, welke loopt van 0 (zeer ongezond) t/m 100 (perfect gezond). Weergegeven is de score lager dan 60.

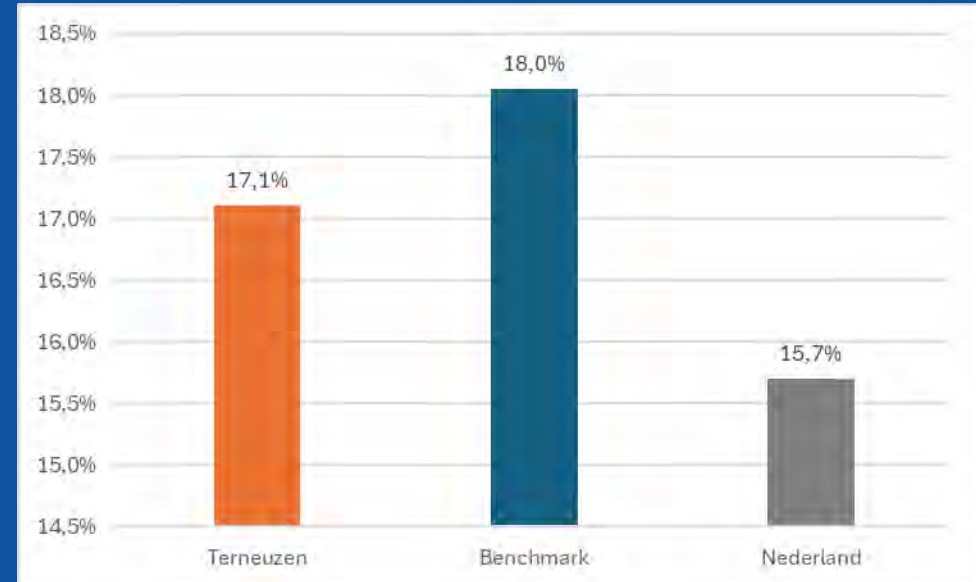
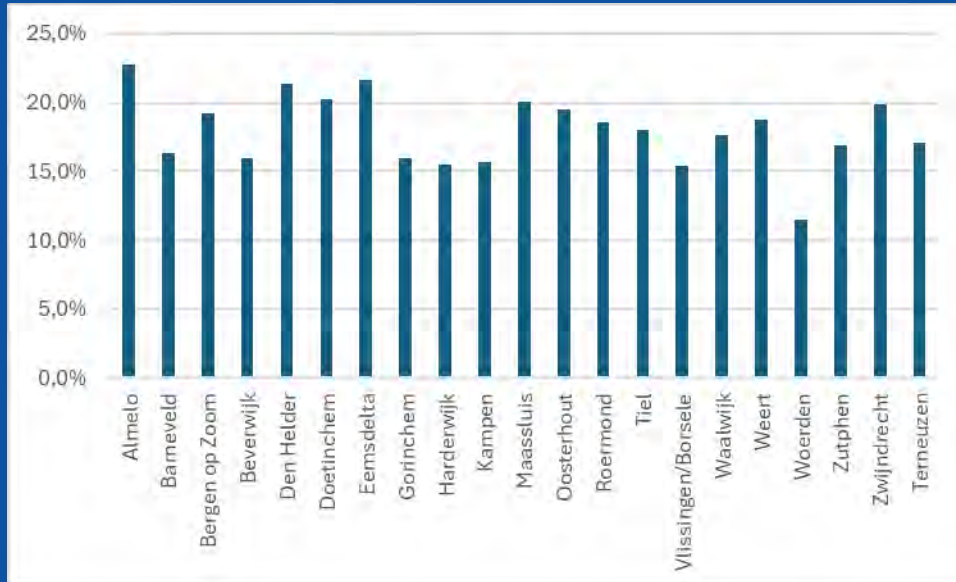
Bron

GGD's, CBS en RIVM; Corona Gezondheidsmonitor; bevolking 18 jaar of ouder, regio, 2022

Wat valt op

- Gegevens zijn beschikbaar op subregionaal niveau.
- Zeeuws-Vlaanderen scoort beter dan het Nederlands gemiddelde en beter dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten.
- Gecombineerd met het gegeven over eenzaamheid, lijkt overmatige druk minder een rol te spelen in het welzijn van mensen in Zeeuws-Vlaanderen.

Overgewicht

Toelichting indicator

Het percentage personen van 18 jaar en ouder dat ernstig overgewicht heeft, ofwel een BodyMassIndex (BMI) van 30,0 kg/m² of hoger.

Overgewicht kan meerdere oorzaken hebben en ligt zeker niet alleen aan gezonde voeding en voldoende beweging.

Bron

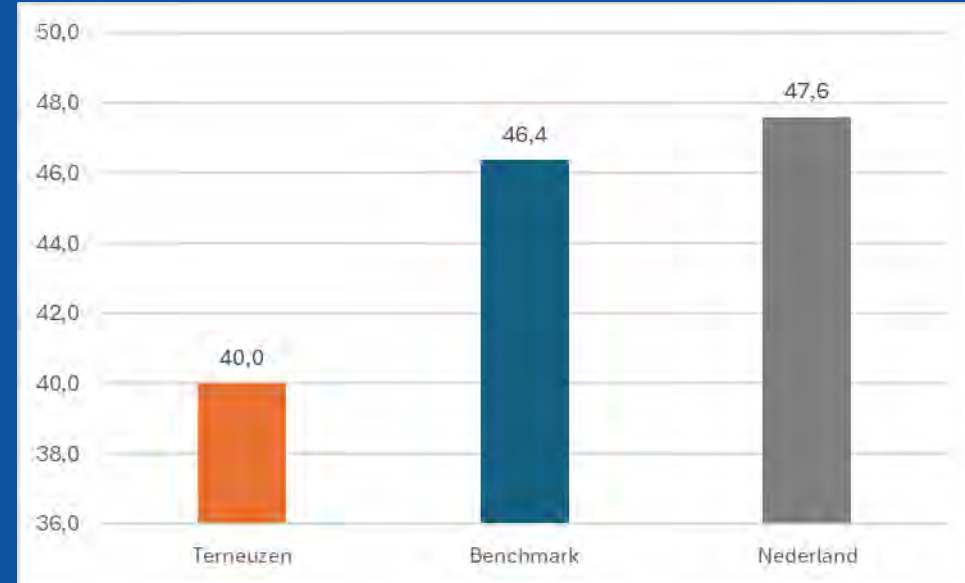
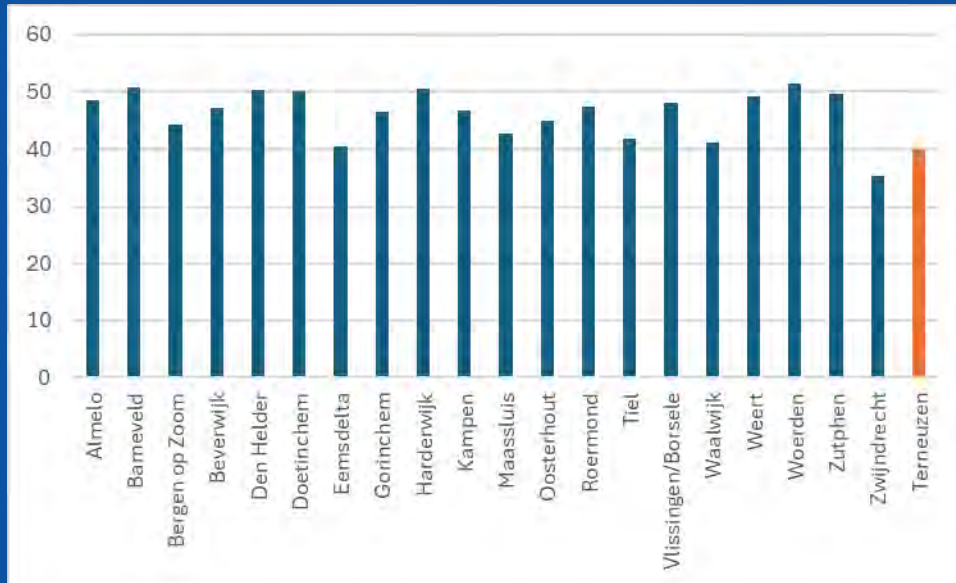
GGD's, CBS en RIVM; Corona Gezondheidsmonitor; bevolking 18 jaar of ouder, regio, 2022

Wat valt op

- Gegevens zijn beschikbaar op subregionaal niveau.
- Zeeuws-Vlaanderen scoort beter dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten en minder goed dan het Nederlands gemiddelde.
- De lagere score van een beweegvriendelijke omgeving vertaalt zich niet door in de mate van ernstig overgewicht. De rol van gezondere voeding is niet bekend.

Richtlijn 'voldoende bewegen'

Toelichting indicator

Het percentage personen van 18 jaar en ouder dat voldoet aan de beweegrichtlijn. Personen vanaf 18 jaar dienen minstens 150 minuten per week matig intensieve inspanning te verrichten verspreid over diverse dagen, zoals wandelen en fietsen, en minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten te verrichten. Voor ouderen gecombineerd met balansoefeningen.

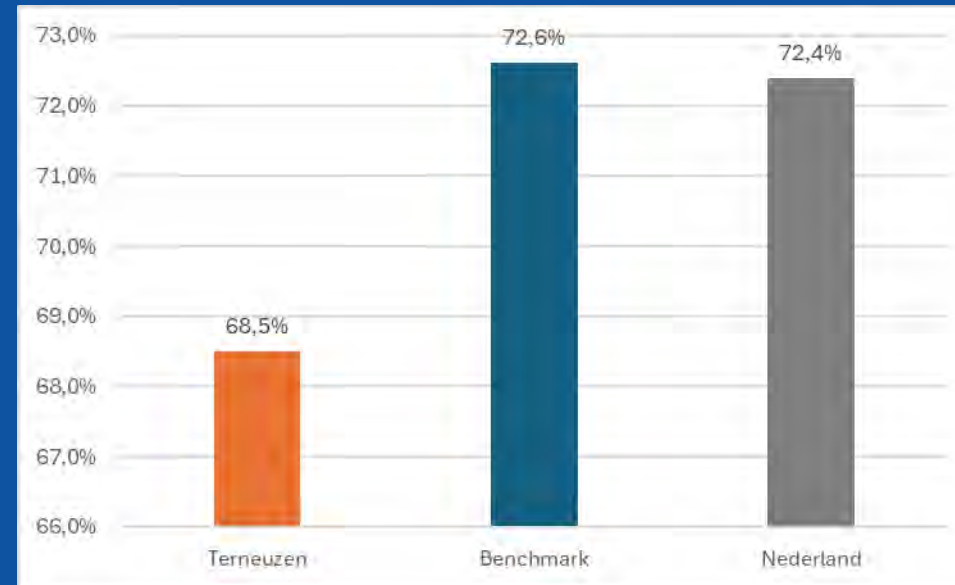
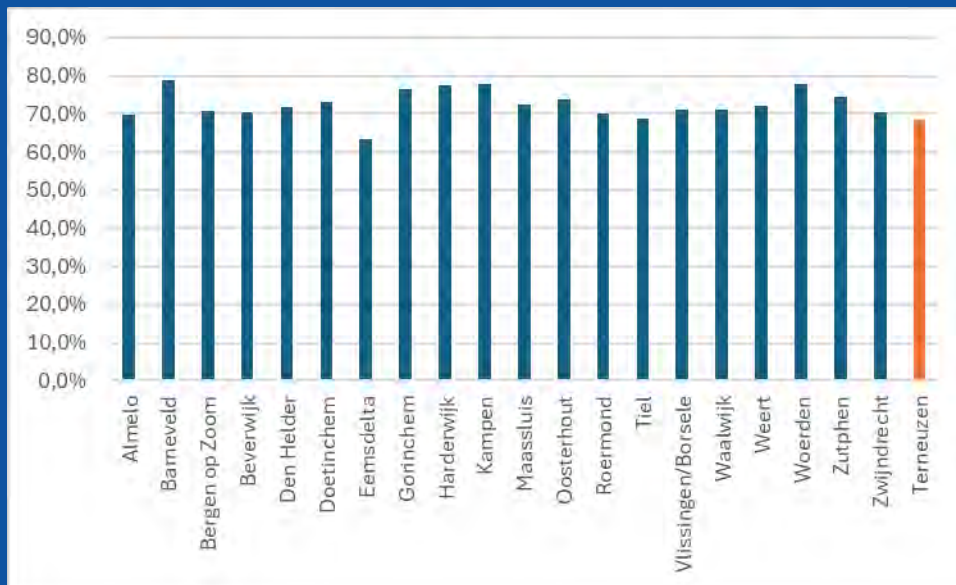
Bron

Gezondheidsmonitor volwassenen GGD/CBS/RIVM, 2024

Wat valt op

- Gegevens zijn beschikbaar op subregionaal niveau.
- Zeeuws-Vlaanderen scoort beduidend minder dan het Nederlands gemiddelde en dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten.
- Dit is consistent met de lagere score voor een beweegvriendelijke omgeving en met het lagere aandeel lidmaatschap van een sportvereniging.
- Ook de auto die voor de deur staat, nodigt niet uit tot meer bewegen.
- Het begint bij de intrinsieke kracht van mensen zelf om meer te bewegen; los daarvan is het de vraag of mensen met fysiek werk dat ook als matig intensieve inspanning beschouwen.

Gezondheid

Toelichting indicator

Percentage respondenten dat een (zeer) goede gezondheid ervaart.

Het percentage kan worden vertekend door de wijze waarop mensen naar zichzelf kijken: bescheiden of juist overmatig veel zelfvertrouwen.

Wat valt op

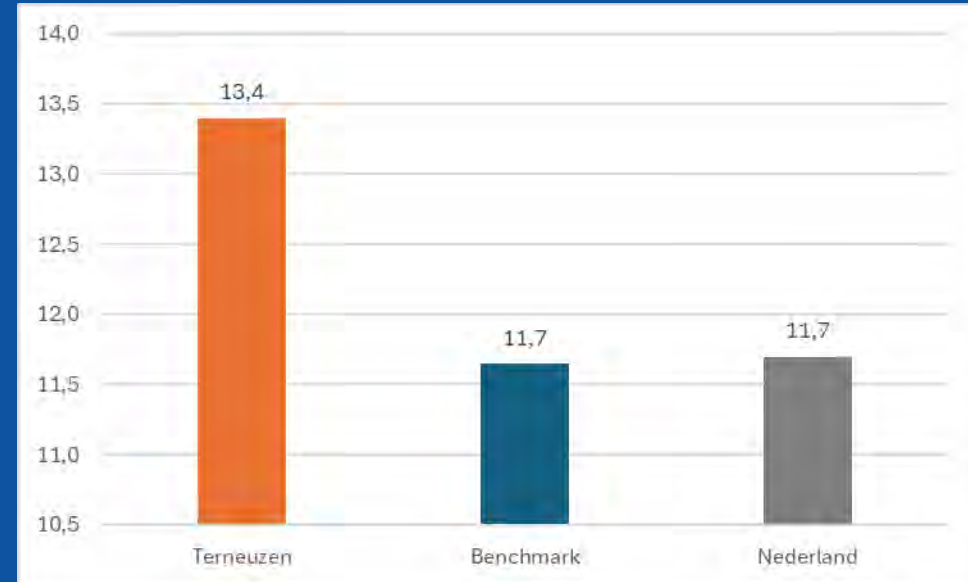
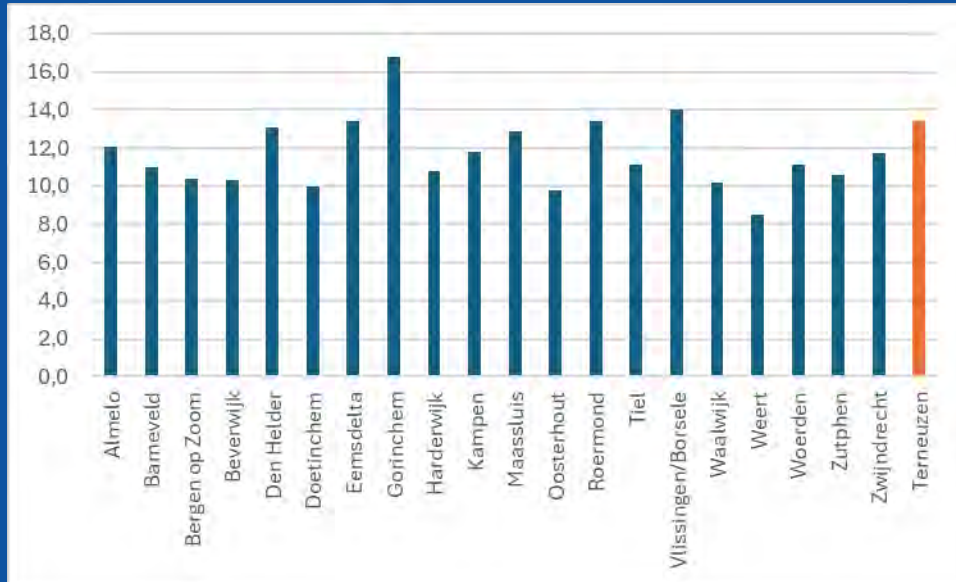
- Gegevens zijn beschikbaar op subregionaal niveau.
- Zeeuws-Vlaanderen scoort beduidend minder dan het Nederlands gemiddelde en dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten
- Voor een deel zal de bescheidenheid van de Zeeuws-Vlaming een rol spelen.

Bron

RIVM/CBS Gezondheidsmonitor, 2022

Mantelzorg

Toelichting indicator

Het aantal uren in de week dat mantelzorg verleend wordt.

Wat valt op

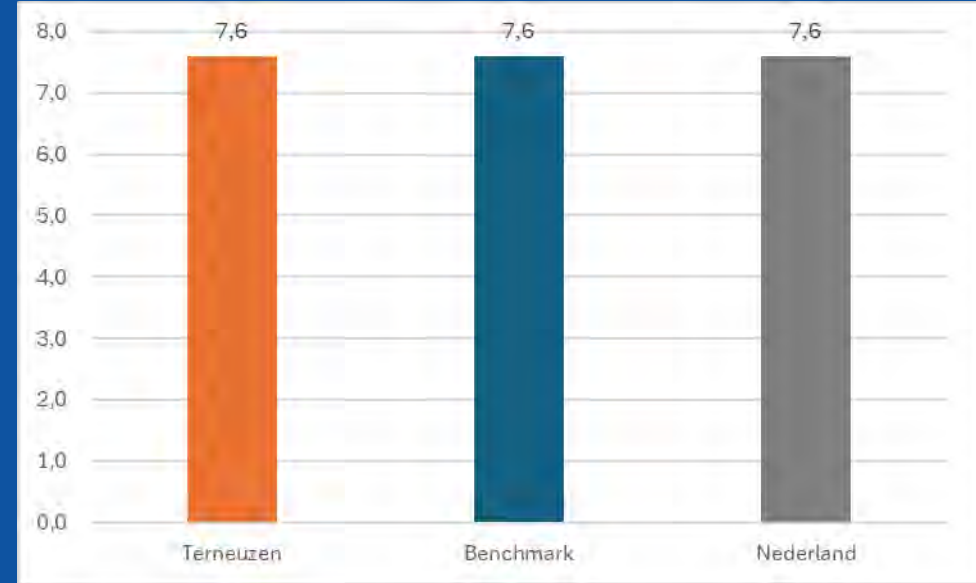
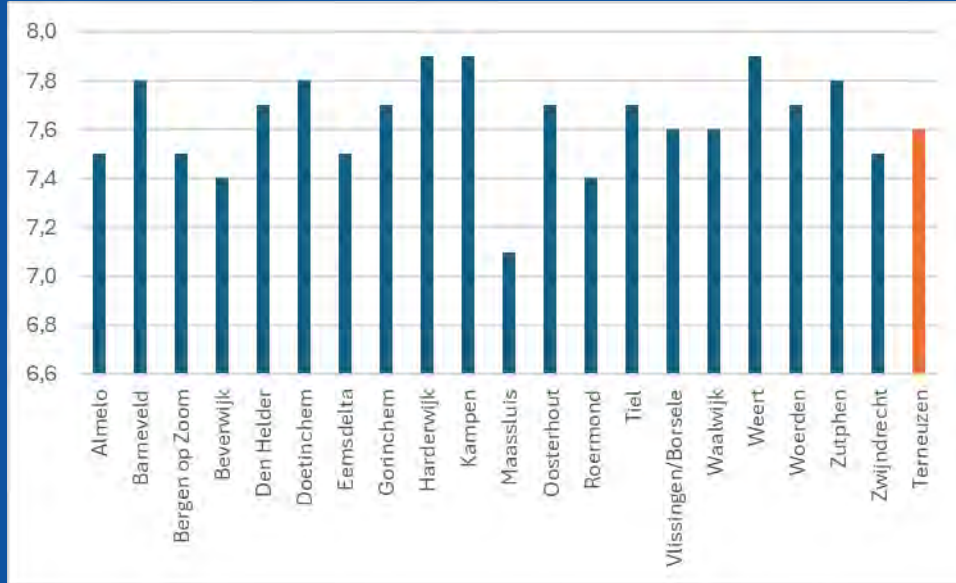
- Terneuzen scoort hoog op het percentage mantelzorgers (17,6% ten opzichte van landelijk 13,8%) en dan is ook het aantal uren per week een stuk hoger dan gemiddeld in Nederland of in de benchmarkgemeenten.
- De zorg wordt zo dichtbij mogelijk georganiseerd, zodat de druk op de regulier zorg minder wordt.
- Risico is wel dat individuele mantelzorgers zwaar belast worden, dat speelt in Terneuzen (28,4%) meer dan gemiddeld in Nederland (22,3%).

Bron

RIVM/CBS Gezondheidsmonitor, 2022

Prettige buurt

Toelichting indicator

Het gemiddelde rapportcijfer op een schaal van 1 tot 10 dat respondenten geven op de vraag of ze in hun eigen buurt prettig wonen.

Wat valt op

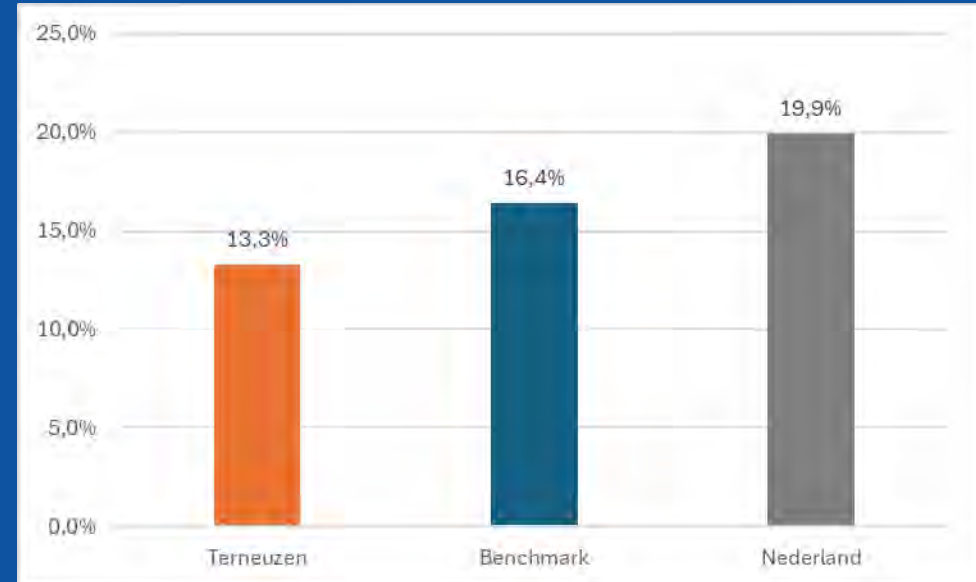
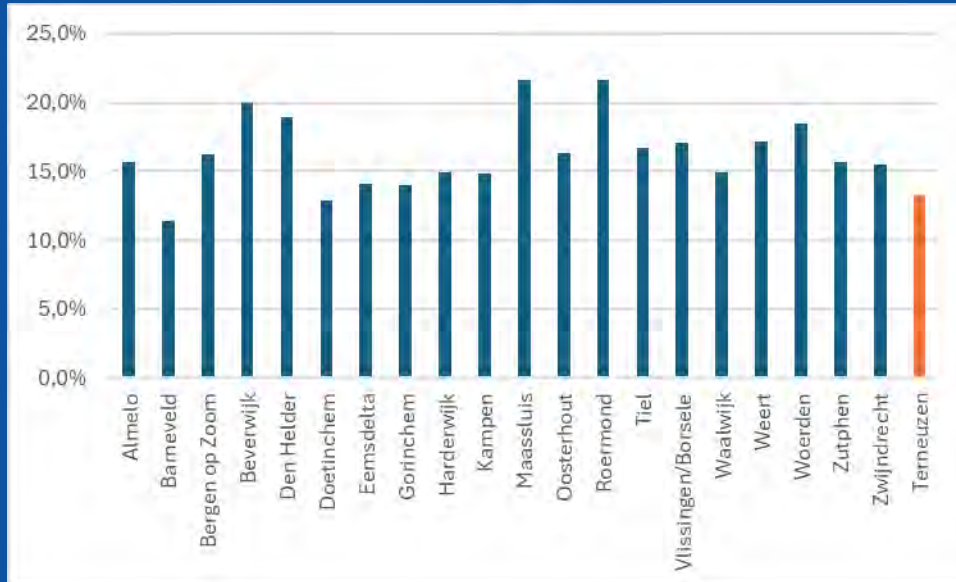
- Gegevens zijn beschikbaar op subregionaal niveau.
- De verschillen in Nederland zijn op subregionaal niveau nauwelijks aanwezig.
- Dat neemt niet weg dat in sommige buurten het rapportcijfer sterk lager kan liggen.

Bron

Veiligheidsmonitor 2021-2023, basisteams, 2023

Slachtoffers criminaliteit

Toelichting indicator

Het percentage respondentent dat aangeeft in een jaar het slachtoffer te zijn geweest van traditionele criminaliteit, zoals inbraak of beroving.

De indicator geeft een beeld van het veiligheidsgevoel, te meer omdat traditionele criminaliteit zichtbaarder is dan cybercriminaliteit.

Wat valt op

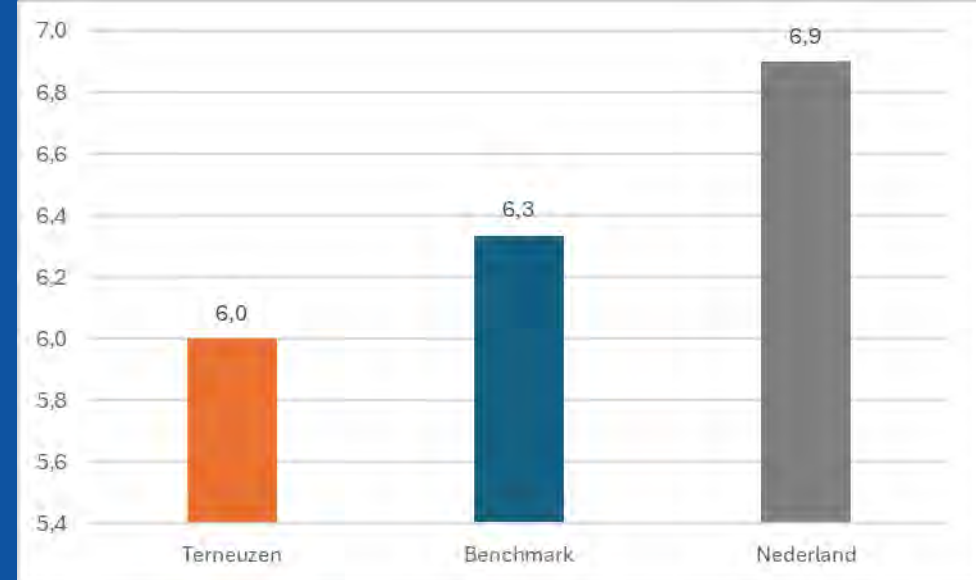
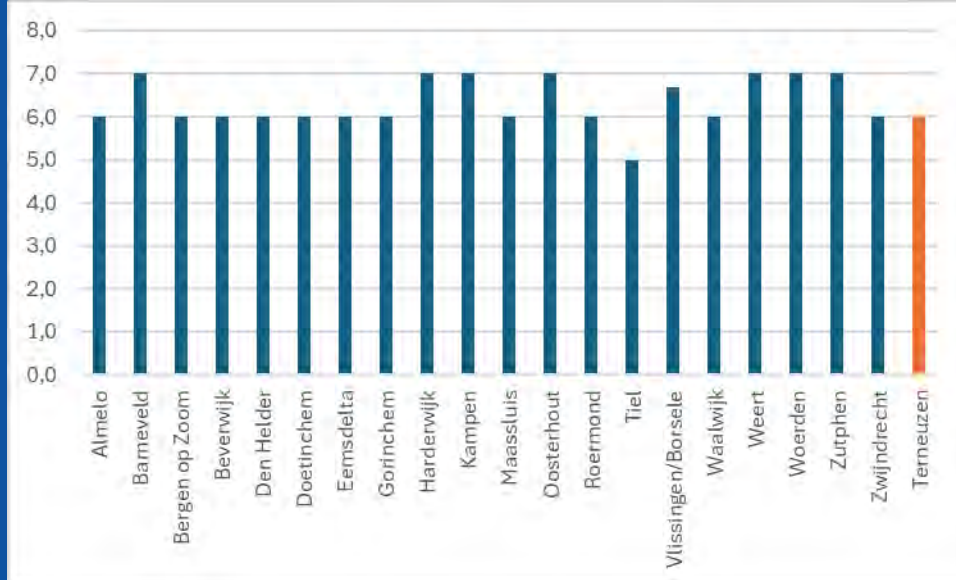
- Gegevens zijn beschikbaar op subregionaal niveau.
- Zeeuws-Vlaanderen scoort beduidend beter dan het Nederlands gemiddelde en dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten.
- Een vorm van sociale controle werkt in Zeeuws-Vlaanderen beter door dan gemiddeld in de rest van Nederland.

Bron

Veiligheidsmonitor 2021-2023, basisteams, 2023

Leefbaarheidsscore

Toelichting indicator

Algemene indicator waarin gegevens samen zijn gebracht tot een rapportcijfer op het gebied van leefbaarheid.

Een groot aantal kenmerken van de woonomgeving, zoals type voorzieningen, lokale geluidsbelasting en onveiligheid, is erin betrokken. De Leefbaarometer geeft een indruk van waar het naar verwachting goed of slecht is gesteld met de leefbaarheid.

Wat valt op

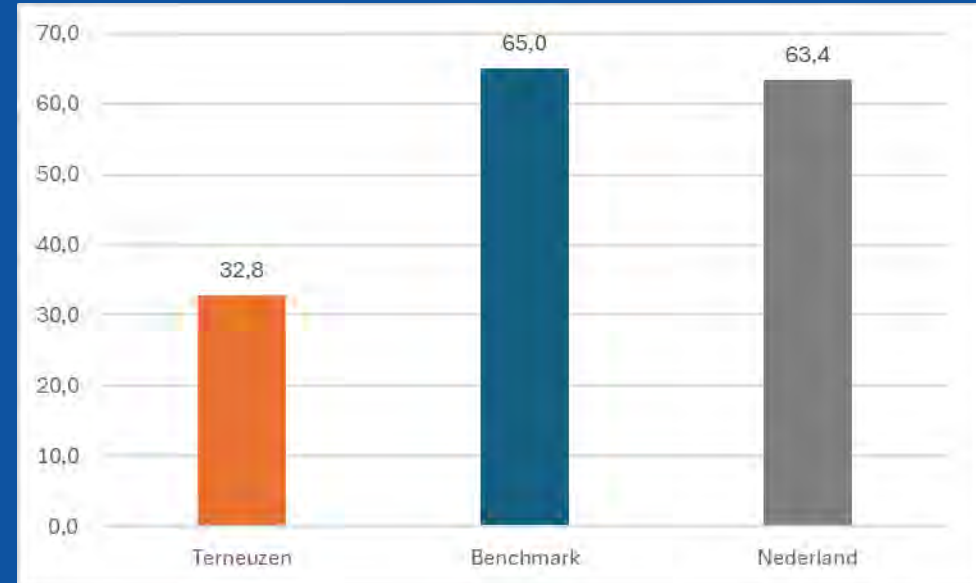
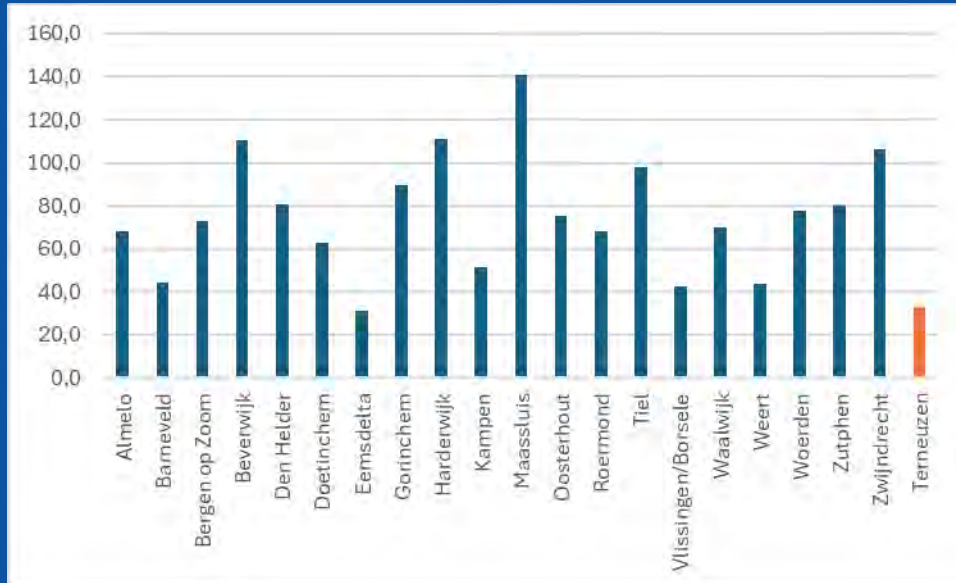
- Terneuzen scoort net wat onder het gemiddelde met een 6.
- Op gemeentelijk niveau scoren vrijwel alle benchmarkgemeenten een 6 of een 7. In Nederland scoren enkele Waddeneilanden en enkele 'villagemeenten' een 9 en slechts vier gemeenten een 5.
- Op de schaal van de gemeente zegt het rapportcijfer niet zo veel.
- Het instrument is beter geschikt voor nadere analyses op buurtniveau.

Bron

BZK, Leefbaarometer, 2022

Congestie

Toelichting indicator

Het aantal in een gemeente geregistreerde personenauto's per kilometer weglengte van gemeentelijke, provinciale en rijkswegen.

De indicator geeft een beeld van de mogelijke congestie.

Wat valt op

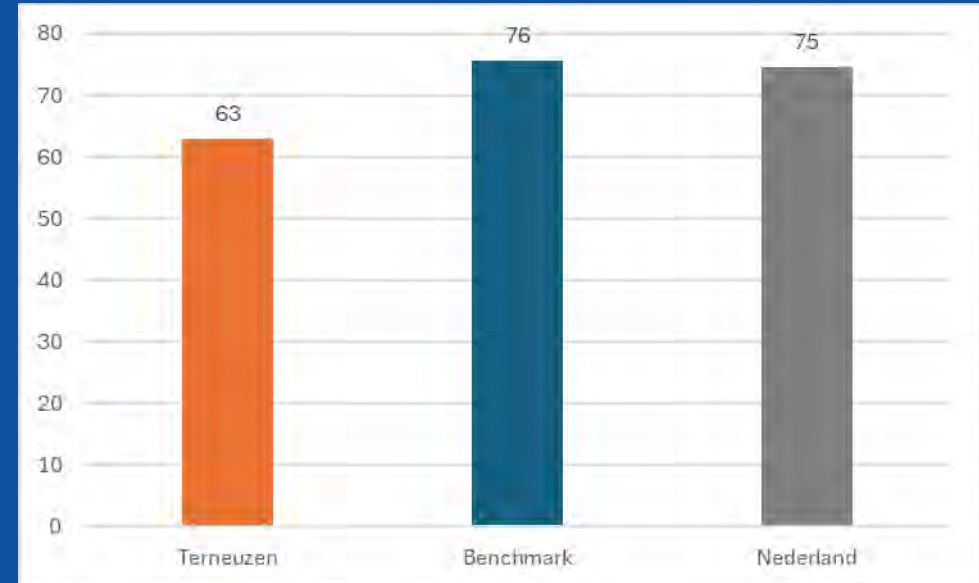
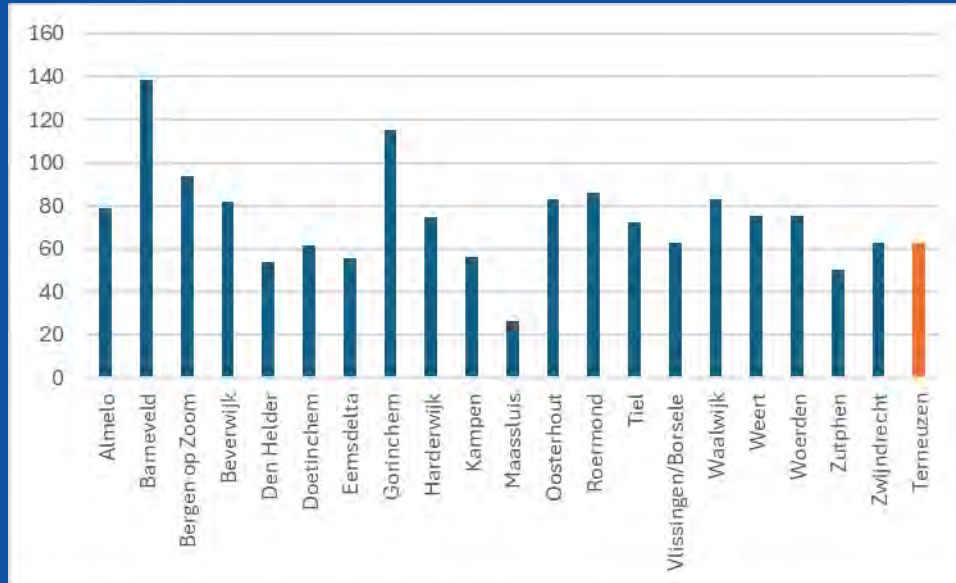
- Het aantal auto's per kilometer ligt in Terneuzen beduidend lager dan gemiddeld in Nederland of in de benchmarkgemeenten.
- De verkeersintensiteit op de wegen ligt ook lager, zo is het algemene beeld.
- Dat betekent ook dat er voor mensen geen noodzaak bestaat om andere voertuigen dan de personenauto te gebruiken.
- De privé auto zal het belangrijkste vervoermiddel in de regio blijven.

Bron

CBS; Regionale kerncijfers Nederland, 2024

Verkeersongevallen

Toelichting indicator

Het aantal geregistreerde verkeersongevallen per 10.000 inwoners.

Wat valt op

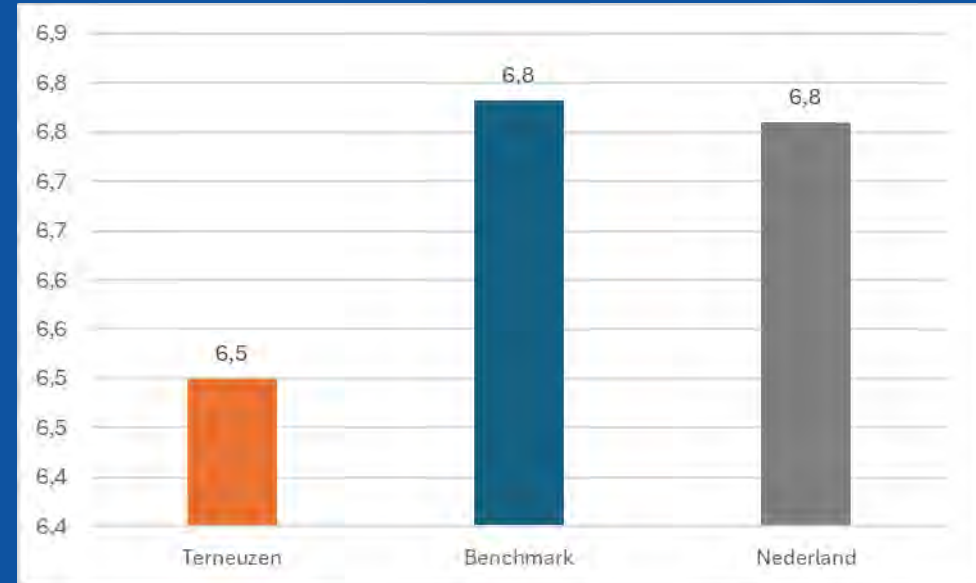
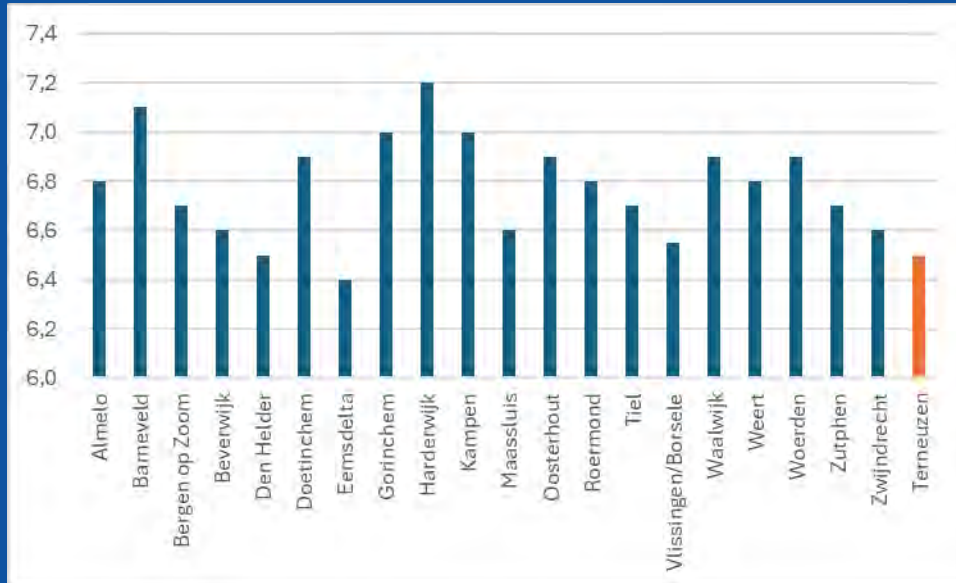
- Zeeuws-Vlaanderen scoort beduidend beter dan het Nederlands gemiddelde en dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten.
- Op basis van de gegevens van de benchmarkgemeenten lijkt er geen verband te bestaan met de indicatoren autobezit en congestie.

Bron

SWOV, Verkeersongevallen, 2023

Fietsgemeente

Toelichting indicator

Rapportcijfer op een schaal van 1 tot 10 over de kwaliteit van de gemeente voor de fietser.

Score is bepaald op basis van de enquête Fietsgemeente 2024, gecombineerd met objectieve data over omrijden, rotondes, snelheidsregime en stedelijke dichtheid. In de enquête zijn vragen gesteld over beleving, onderhoud, netwerk, comfort en de positie van kwetsbare verkeersdeelnemers.

Bron

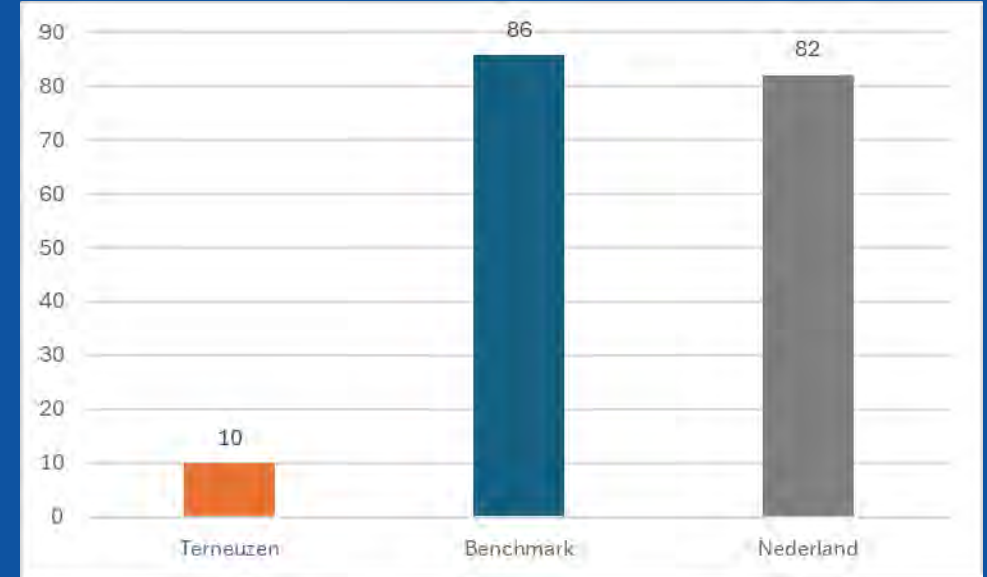
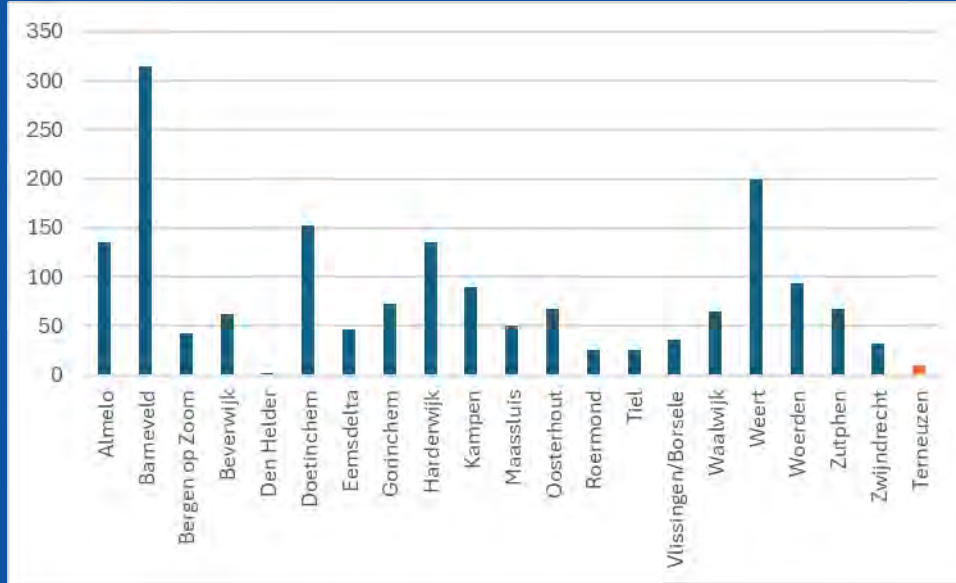
Fietsersbond – Fietsgemeente 2024

Wat valt op

- Terneuzen scoort lager dan het gemiddelde van Nederland en dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten.
- De lagere score komt vooral voort uit de objectieve data, hetgeen te maken heeft met het kanaal (beperkt aantal overgangen) en de industrieterreinen.

Fosfaatuitscheiding

Toelichting indicator

Het aantal kilogram fosfaatverbindingen dat jaarlijks per hectare wordt uitgescheiden.

Fosfaatverbindingen vormen samen met nitraten het belangrijkste bestanddeel van kunstmest. Wanneer er te veel van beide in het oppervlaktewater terechtkomt, leidt dit tot zuurstoftekort en algenbloei.

Wat valt op

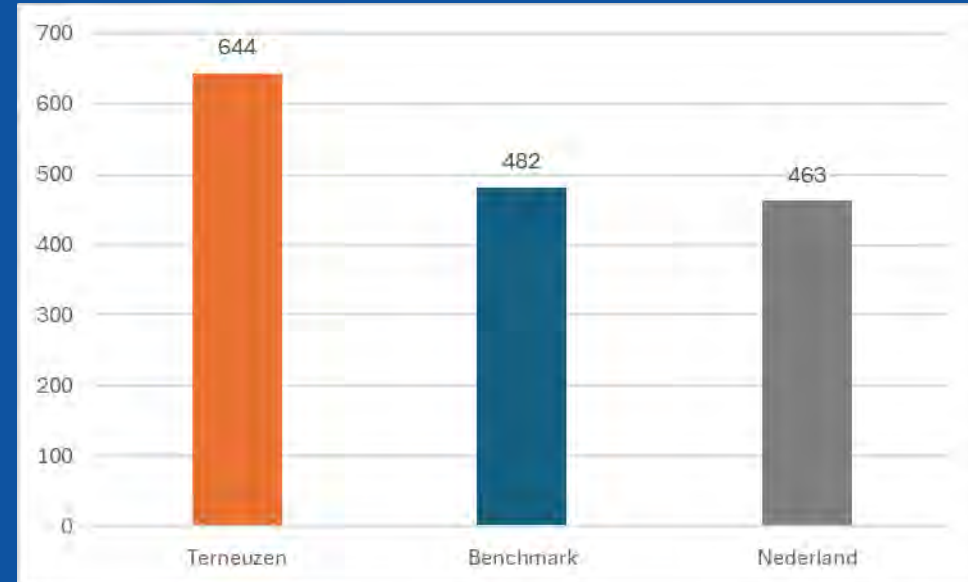
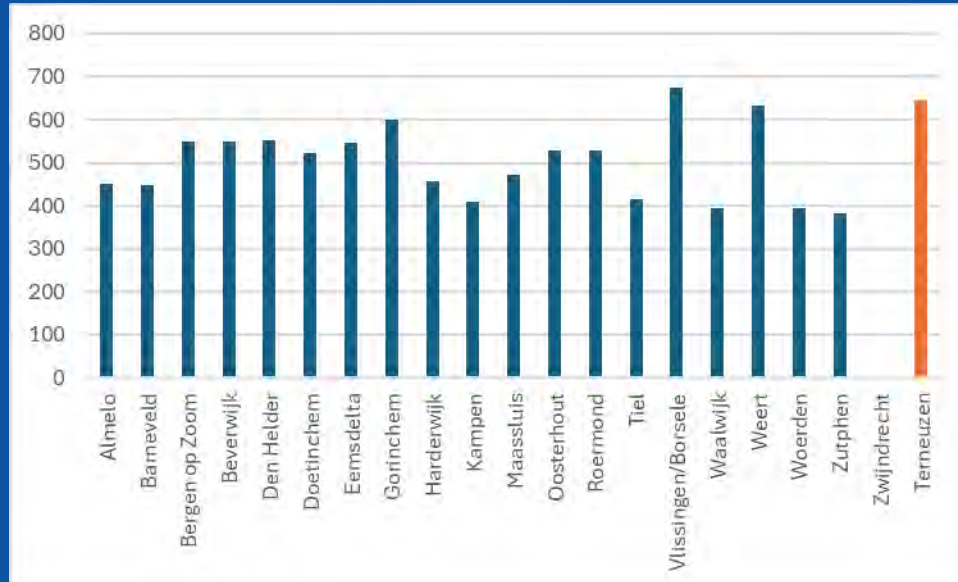
- Terneuzen scoort extreem goed op fosfaatuitscheiding per hectare.
- De akkerbouw en de industrie leveren op dit punt geen uitstoot die negatieve gevolgen voor het milieu heeft.

Bron

CBS; Regionale kerncijfers Nederland, 2024

Afval

Toelichting indicator

Het aantal kilogram huishoudelijk afval per inwoner per jaar, gemiddeld over de periode 2021-2023.

Voor Zwijndrecht zijn geen gegevens beschikbaar.

Wat valt op

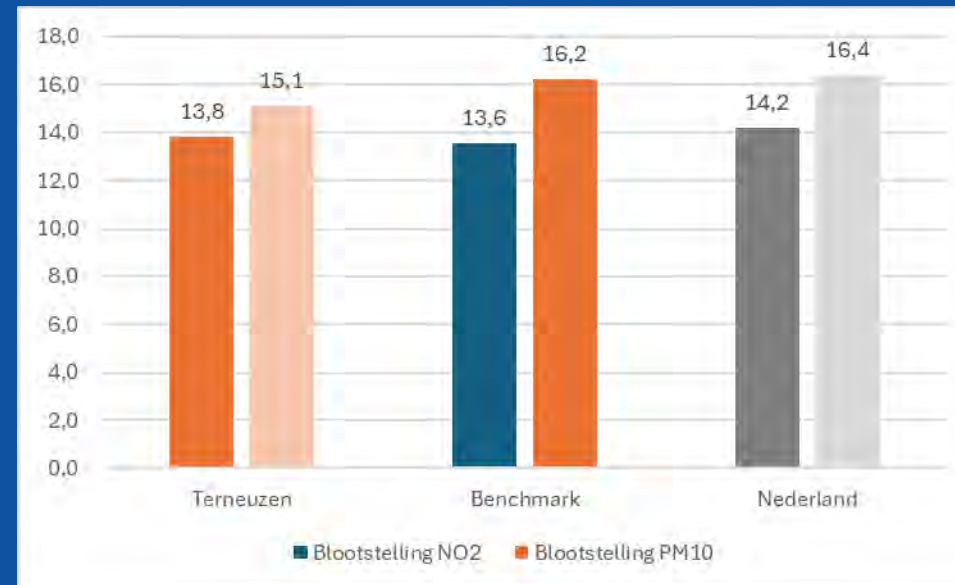
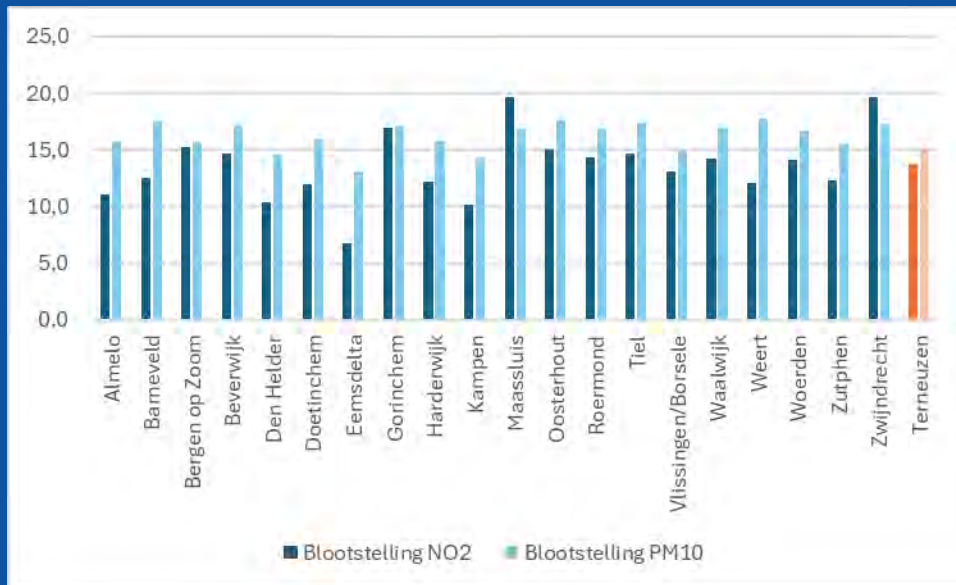
- Terneuzen kent een gemiddeld hoge berg afval per inwoner.
- In de benchmarkgemeenten is de hoeveelheid alleen in Vlissingen-Borsele groter.
- Er is ruimte voor verbetering, want er zijn geen directe aanleidingen om af te wijken van het gemiddelde.

Bron

Waarstaatjegemeente.nl, 2021-2023

Luchtkwaliteit

Toelichting indicator

De hoeveelheid stikstofdioxide en fijnstof in microgram per kubieke meter waaraan inwoners in een gemeente worden blootgesteld.

Stikstofdioxide (NO_2) is in hoge concentratie verantwoordelijk voor de vorming van ozon op leefniveau en speelt een rol bij de vorming van fijn stof.

Fijn stof (PM_{10}) kan hart- en ademhalingsproblemen veroorzaken. Mensen, die lijden aan astma, andere luchtwegaandoeningen of hart- en vaatziekten zullen sneller klachten krijgen bij blootstelling aan PM_{10} .

Bron

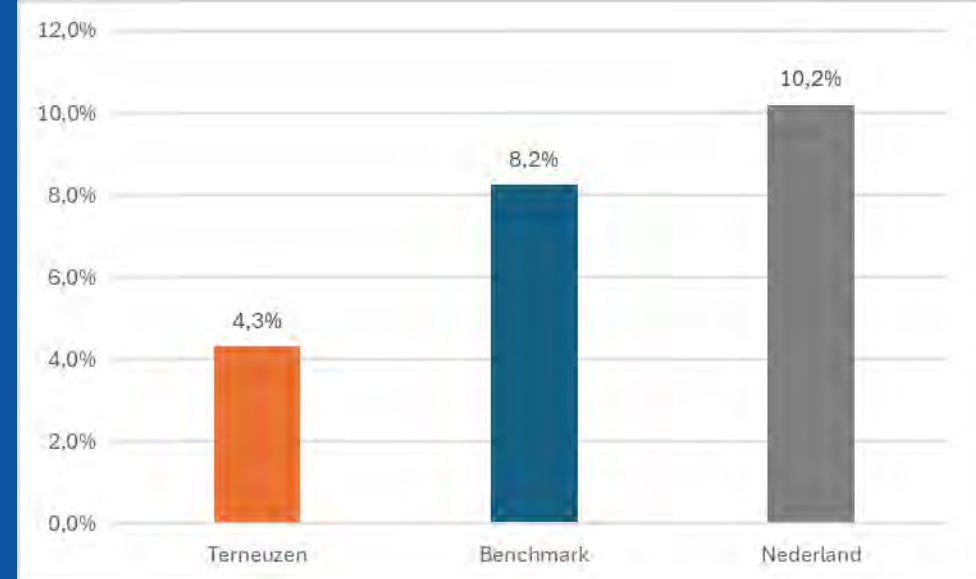
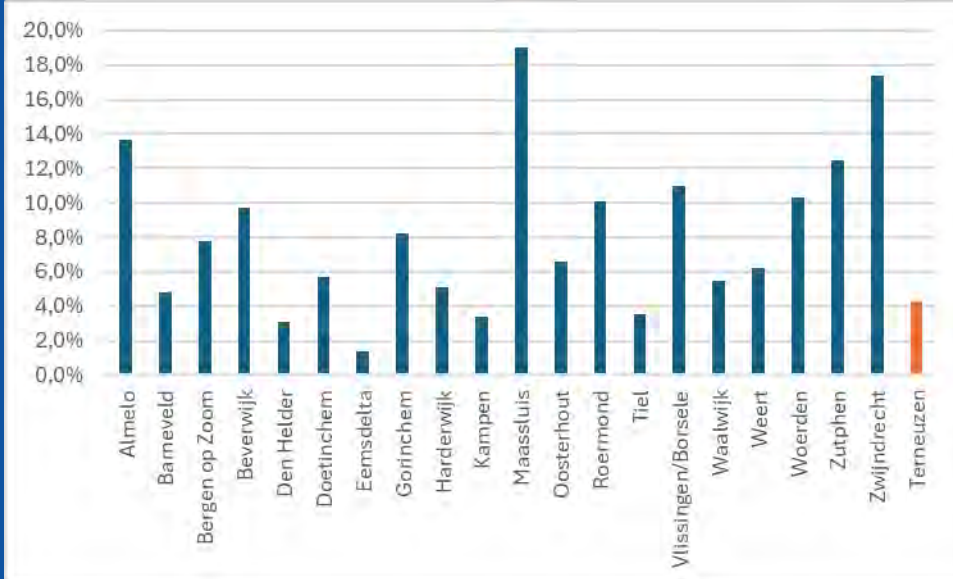
Waarstaatjegemeente.nl, 2021

Wat valt op

- De Wereldgezondheidsorganisatie heeft in 2021 advieswaarden gegeven. Deze advieswaarde ligt voor stikstofdioxide op 10 microgram per kubieke meter en voor fijnstof op 15 microgram per kubieke meter.
- In Nederland wordt gemiddeld niet aan deze advieswaarden voldaan. Uitstoot van autoverkeer, landbouw en industrie is de belangrijkste oorzaak.
- Terneuzen scoort beter dan het gemiddelde in Nederland en benadert de advieswaarde voor fijnstof.
- Voor stikstofdioxide is nog een weg te gaan met een licht hogere uitstoot dan het gemiddelde van de benchmarkgemeenten.

Geluid

Toelichting indicator

Percentage woningen met een geluidbelasting op de gevel hoger dan 60 dB.

60 decibel (dB) is het geluidsniveau van een normaal gesprek op ongeveer 1 meter afstand. Het wordt beschouwd als een veilig geluidsniveau voor het menselijk gehoor. Daarboven is het risico op schade aan het gehoor na langdurige blootstelling aanmerkelijk groter.

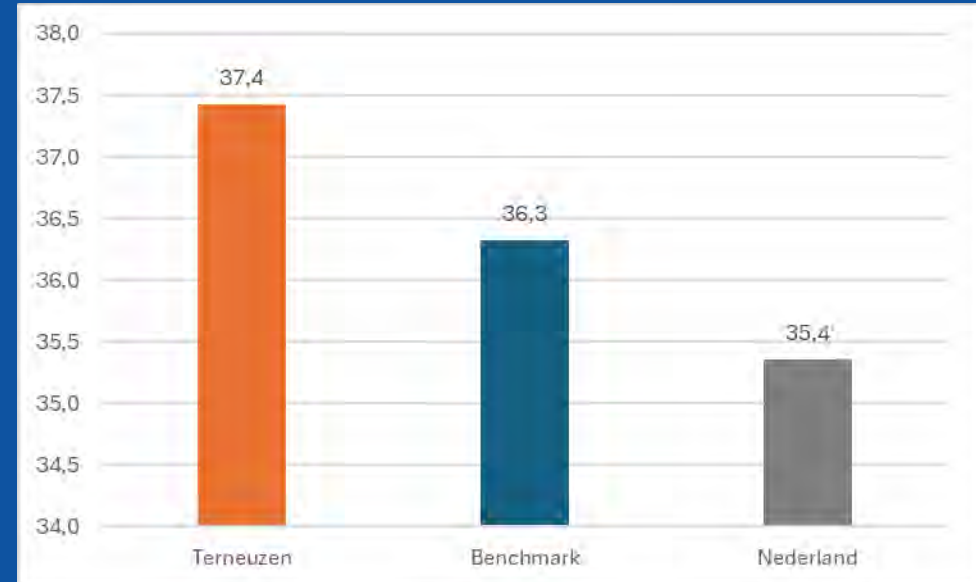
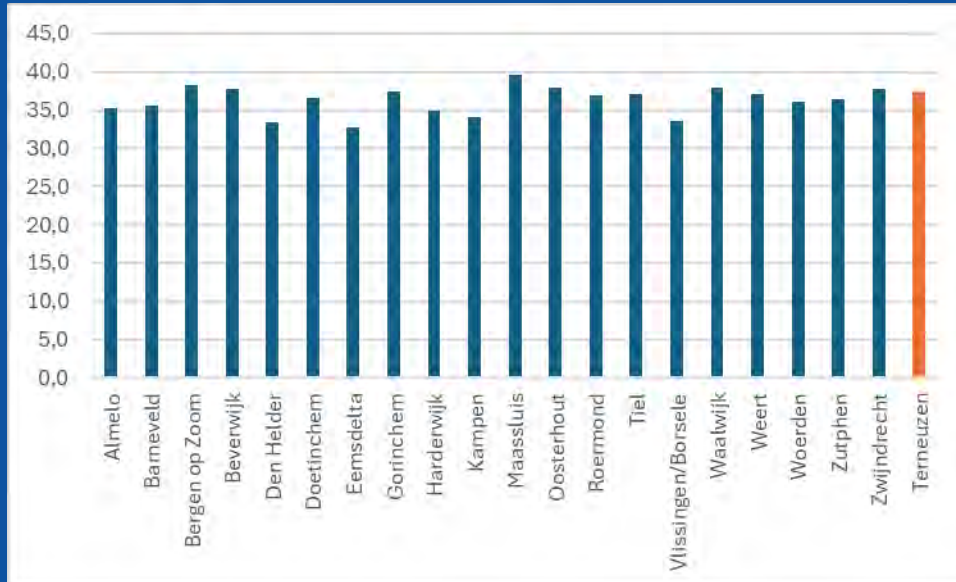
Bron

Waarstaatjegemeente.nl, 2021

Wat valt op

- Het aandeel woningen met een te hoge geluidbelasting ligt in Terneuzen aanmerkelijk lager dan gemiddeld in Nederland of in de benchmarkgemeenten.
- De grotere wegen liggen op grote afstand van de woningen en ook voor de industrie is zonering toegepast. Deze kan nog verder verbeterd worden.

Hittestress

Toelichting indicator

Het gemiddelde van de hoogste temperatuur in het stedelijk gebied per etmaal in graden Celsius gedurende het zomerseizoen. De temperatuur in een stedelijk gebied ligt gemiddeld tot 7 graden hoger dan in het omliggende landelijk gebied. Het verschil wordt veroorzaakt doordat in stedelijk gebied meer zonlicht wordt geabsorbeerd door donkere materialen, de afkoeling door straling lager is, het warmteverlies van gebouwen lager is door lagere windsnelheden, er meer warmte vrijkomt door gemotoriseerd vervoer en airconditioning en er minder verdamping plaatsvindt omdat ze grotendeels uit verhard oppervlak bestaan.

Bron

Waarstaatjegemeente.nl, 2020

Wat valt op

- De score voor Terneuzen ligt hoger dan gemiddeld in Nederland of in de benchmarkgemeenten.
- Dat betekent dat in het stedelijk gebied van Terneuzen de temperatuur te hoog oploopt, met negatieve gevolgen voor de gezondheid van mensen die daar wonen. Vergroening van de wijken is op die plekken een belangrijk aandachtspunt.

Tot slot (1)

PLANEET

1. Aandeel buitengebied
2. Groenpercentage
3. Aandeel groen in de bebouwde omgeving
4. Biodiversiteit
5. Aantal rijksmonumenten
6. Bevolkingsdichtheid

PROFIJT

1. Groene en grijze druk
2. Grijze druk
3. Aandeel bedrijventerrein
4. Aandeel innovatieve bedrijven
5. Aandeel landbouwvestigingen
6. Hok- en graasdieren
7. Aandeel recreatieterrein
8. Werkgelegenheidsconcentratie
9. Netto arbeidsparticipatie
10. Uitkeringsontvangers
11. Leerlingen en studenten
12. Aandeel hbo-wo
13. Winkelvloeroppervlakte
14. Leegstand winkels
15. Autobezit
16. Aandeel duurzame voertuigen
17. Duurzame energieopwekking

Tot slot (2)

MENSEN

1. Groeipercentage aantal inwoners
2. Migratieachtergrond
3. Huishoudensomvang
4. Aandeel kleine huishoudens
5. Besteedbaar inkomen
6. Moeite met rondkomen
7. Eenzaamheid
8. Psychische klachten
9. Overgewicht
10. Richtlijn 'voldoende bewegen'
11. Gezondheid
12. Mantelzorg
13. Prettige buurt
14. Slachtoffers criminaliteit

VOORZIENINGEN

1. Aandeel woongebied
2. WOZ-waarde
3. Aandeel nieuwe woningen
4. Energielabel
5. Afstand tot dagelijkse levensmiddelen
6. Afstand tot voortgezet onderwijs
7. Afstand tot huisartsenpraktijk
8. Afstand tot horeca
9. Dichtheid musea
10. Beweegvriendelijke omgeving
11. Lidmaatschap sportvereniging
12. Laadpunten elektrische voertuigen

Tot slot (3)

EFFECTEN

1. Leefbaarheidsscore
2. Congestie
3. Verkeersongevallen
4. Fietsgemeente
5. Fosfaatuitscheiding
6. Afval
7. Luchtkwaliteit
8. Geluid
9. Hittestress

Terneuzen

Omgevingsvisie Terneuzen

Bijlage 5. Visietekening contramal

Kijkwijzer

De visietekening van de contramal geeft een beeld van de ruimtelijke verscheidenheid op de flanken. Een verscheidenheid die loopt van clusters van bebouwing tot grotere kernen, van groot open water tot droogvallende delen, van open landschap tot besloten landschap, van hoog opgaand groen (bos) tot groene spots van natuur, herdenking en sport.

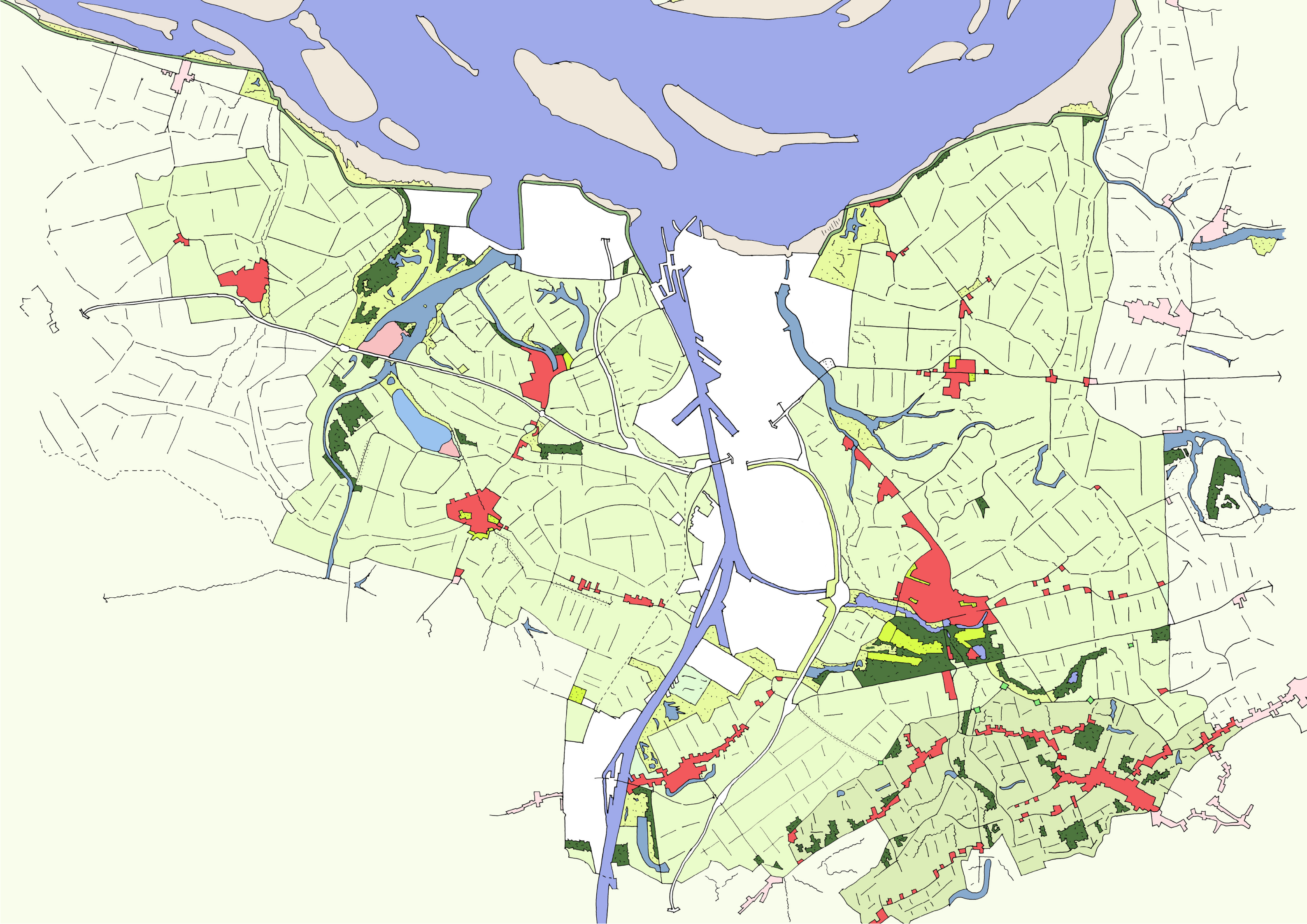
In de tekening zijn vele keuzes gemaakt, waarbij de ervaring van het ruimtelijk beeld voorop heeft gestaan. Wanneer wordt de bebouwing dominant, waar liggen herkenbare overgangen zoals dijken? Het beeld loopt bewust door over de gemeentegrens heen om te laten zien dat een bestuurlijke grens vaak niet ruimtelijk zichtbaar is. Maar het wordt aan de andere zijde van de gemeentegrens vager, omdat wij simpelweg geen uitspraken over andermans grondgebied willen en kunnen doen.

De moeilijkste keuze was de grens tussen de Kanaalzone en de contramal. Want in de Kanaalzone voorzien we grotere ontwikkelingen die we een plek willen geven. Maar hoe groot precies, weet niemand. We hebben een inschatting gemaakt van de benodigde ruimte voor de ambitie die we in de visie hebben neergelegd en die onze bedrijven kan helpen te vernieuwen, te verduurzamen en economisch van betekenis te blijven. Daarbij hebben we bewust scherpe lijnen getrokken om het beeld zo krachtig mogelijk te maken.

Maar de exacte begrenzing kan pas ontworpen worden als gebiedsopgaven met elkaar in samenhang worden gebracht. Daarbij pleiten we ervoor om gebiedsopgaven juist rond overgangen met elkaar in verband te brengen. De ontwikkeling van de Westelijke Kanaaloever kan bijvoorbeeld niet zonder inzicht in de ontwikkeling van de Oostelijke Kanaaloever, de spoorlijnen, de oversteek over het kanaal (brug). De ontwikkeling van de Axelse Vlakte kan niet zonder inzicht in de positie van Westdorpe en in de omvang van de ruimtelijke spatie over het kanaal.

We hebben in het gebied Westelijke Mosselbanken-Paulinapolder bewust de huidige status getekend. Dat past in onze lijn om de resultaten van de studies van het rijk over de energieprojecten af te wachten.

De tekening heeft dan ook tot doel te inspireren en te visualiseren en kan niet als een juridische onderlegger gebruikt worden.

Terneuzen

Omgevingsvisie Terneuzen

Bijlage 6. Visietekening Kanaalzone

Kijkwijzer

De visietekening van de Kanaalzone geeft een beeld van de bestaande gebiedstypen in de Kanaalzone en de ruimte voor ontwikkeling. De ruimte op de flanken is daarin zoveel mogelijk leeg gelaten; voor de oriëntatie is infrastructuur (wegen, watergangen en spoorlijnen) doorgetekend.

De grens tussen de Kanaalzone en de contramal is minder makkelijk te zien dan in de tekening van de contramal, omdat we in deze tekening ook de (economische) betekenis van de Kanaalzone willen laten zien met de aansluiting op de rest van de wereld.

In de Kanaalzone voorzien we grotere ontwikkelingen die we een plek willen geven. Maar hoe groot precies, weet niemand. We hebben een inschatting gemaakt van de benodigde ruimte voor de ambitie die we in de visie hebben neergelegd en die onze bedrijven kan helpen te vernieuwen, te verduurzamen en economisch van betekenis te blijven.

Het belangrijkste onderscheid in deze kaart is het onderscheid tussen stedelijk gebied (wonen, voorzieningen, centrumfuncties) en grootschalige werklocaties. Ter oriëntatie zijn grotere groengebieden, zoals sportterreinen, weergegeven en is de hoofdwegenstructuur aangegeven. We hebben een voorschot genomen op de toekomst door de zone ten zuiden van het station al te verkleuren naar stedelijk gebied en de Westelijke Kanaaloever voor een deel en de Koegorspolder in het geheel als grootschalige werklocatie aan te duiden. Daarbij geven de donkere kleurstellingen de bestaande gebieden aan en de lichte kleurstelling de nog te ontwikkelen of te transformeren gebieden. Indicatief is ook een insteekhaven op de Westelijke Kanaaloever getekend om de toekomstige positie duidelijk te maken. Als dat gebeurt, heeft dat ook consequenties voor de weg langs het kanaal.

Ten slotte zijn in de tekeningen de beoogde hoofdgroenstructuren over het kanaal en binnen de kern van Terneuzen weergegeven.

De tekening heeft tot doel te inspireren en te visualiseren en kan niet als een juridische onderlegger gebruikt worden.

Terneuzen

Omgevingsvisie Terneuzen

Bijlage 7. Ruimtelijke analyse van de kernen

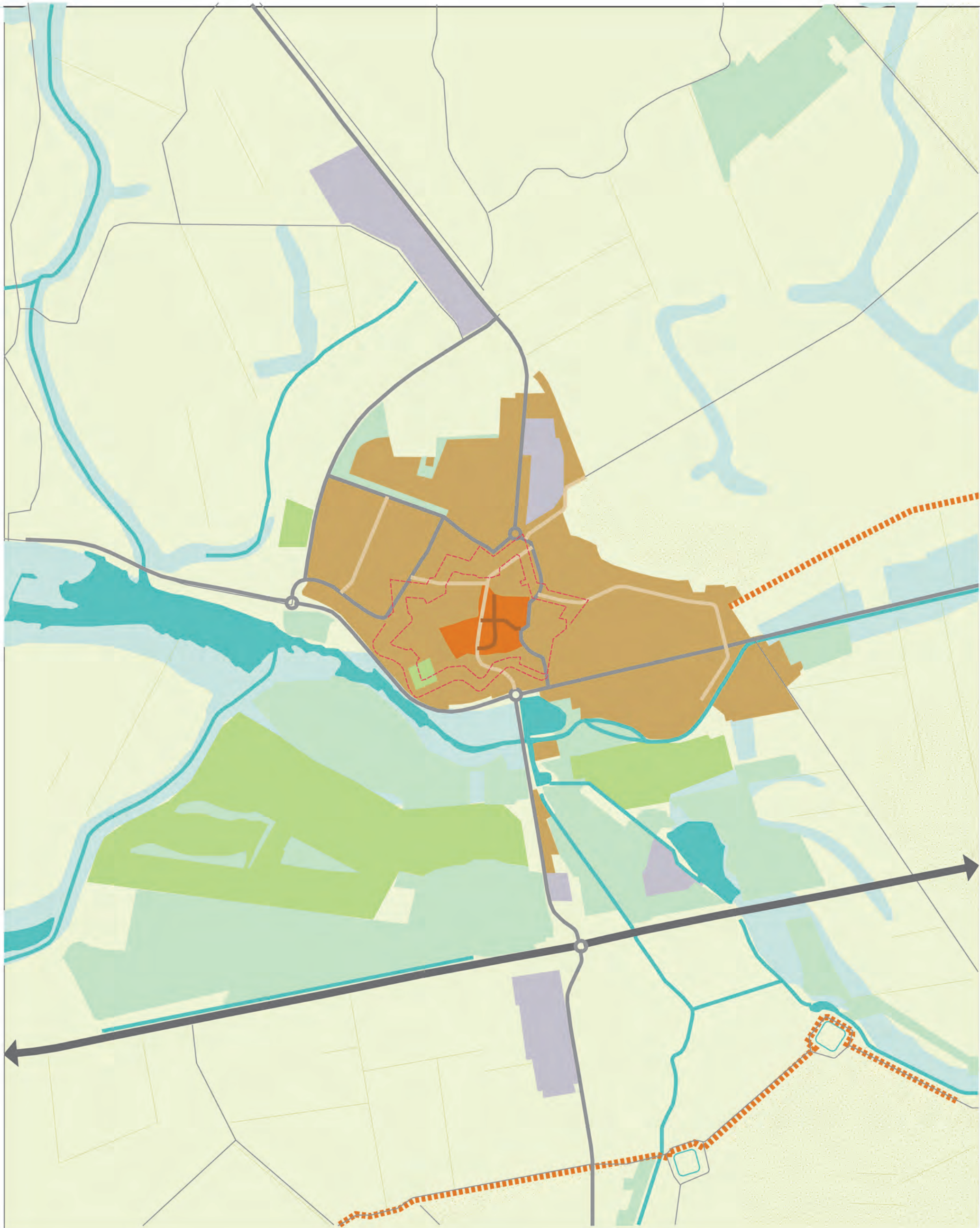

Inhoudsopgave

Omgevingsvisie Terneuzen	
Bijlage 7. Ruimtelijke analyse van de kernen.....	
.....	
Axel	
Biervliet.....	
Hoek	
Koewacht.....	
Philippine	
Sas van Gent	
Sluiskil	
Terneuzen	
Westdorpe	
Zaamslag	
Zuiddorpe	

RUIMTELIJKE ANALYSE - AXEL

Beschrijving van de kern

- Eén van de drie grootste kernen in de gemeente
- Voormalige vestingstad aan de rand van een kreek
- Water speelde een belangrijke rol in de ontwikkeling van de kern
- Historisch centrum met winkelgebied, wonen en horeca
- De voormalige spoorlijn is goed herkenbaar in de ruimtelijke structuur
- Recente uitbreiding centrumgebied met een boodschappenplein
- De lijn van de verdwenen omwalling is in het stratenverloop terug te zien
- Groot groen gebied aan de kreek met sport en recreatie
- Hierin zijn veel (boven)regionale voorzieningen - zoals de paardensport, zweefvliegen en motorcross - gesitueerd
- De molen, watertoren, de kerken en het centrum zijn beeldbepalend
- Autoverkeer komt vooral aan de zuidkant de kern binnen

Ontwikkelingen

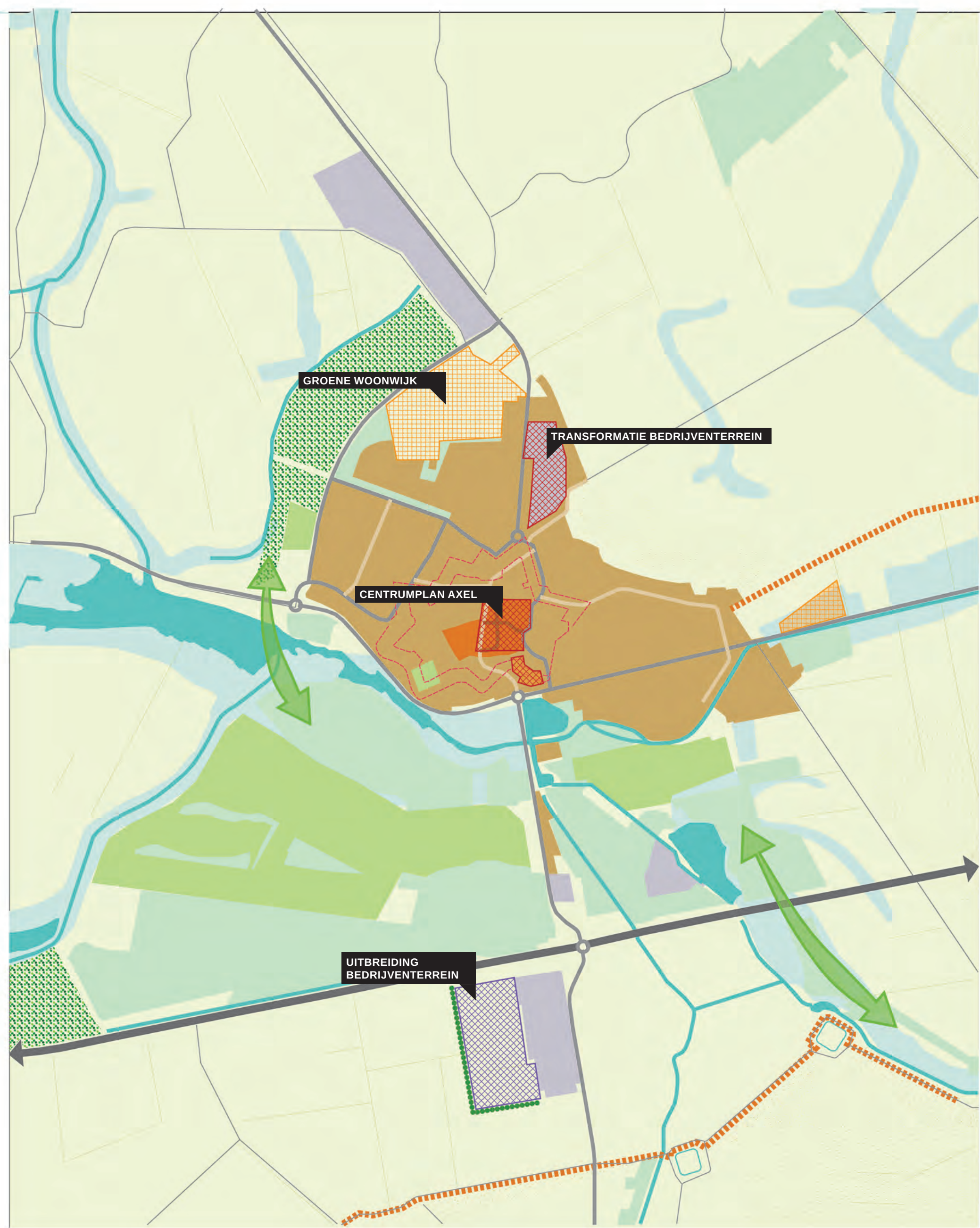
- Centrum wordt gerevitaliseerd met strategische ingrepen, waarin extra aandacht is om verloedering tegen te gaan
- Hierin wordt het winkelgebied compacter gemaakt en wordt er vergroend
- Er worden woningen toegevoegd
- Het groen wordt versterkt en verbonden
- Aan de noordzijde wordt gewerkt aan een nieuwe, groene woningbouwontwikkeling
- Bedrijventerrein Noordpolder wordt getransformeerd naar een woongebied
- Ten zuiden van de Langeweg wordt het bedrijventerrein uitgebreid

Wensen

- Bandbreedte toe te voegen woningen t/m 2030: 200-300
- Wens om in te zetten op (water)recreatie en bosrijke gebieden
- Meer inwoners om voorzieningen op peil te houden

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN - AXEL

FUNCTIONELE ANALYSE - BIERVLIET

Beschrijving van de kern

- Historische kern in de polders aan de westzijde van de gemeente
- Had een omwalling in de vorm van een puntige ster
- Tot aan de 19de eeuw gelegen aan de Braakman
- Door de inpoldering nu gelegen midden in agrarisch gebied
- Kruising van Gentsestraat en de Weststraat als hart van de middeleeuwse stad
- Marktplaats met monumentale bebouwing als kern van de 17de eeuwse vesting
- Aaneengesloten bebouwing, individueel en kleinschalig
- De molen, de kerken en het voormalig stadhuis zijn markante gebouwen
- Restanten van de omwalling zijn zichtbaar
- De zuidkant is de voornaamste in- en uitvalsroute voor de kern

Wensen

- Bandbreedte toe te voegen woningen t/m 2030: 10-100
- Betrekken van burgers (participatie) bij projecten
- Levendige kern behouden

Ontwikkelingen

- Behouden en versterken van historische kern
- Er is ruimte voor kleinschalige woningbouw
- Aan de noordzijde is ruimte voor uitbreiding van het bedrijventerrein, mogelijk in combinatie met een ontsluiting
- Ten noorden van de kern wordt een groene buffer aangelegd

0 200 400 600 m

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN - BIERVLIET

RUIMTELIJKE ANALYSE - HOEK

Beschrijving van de kern

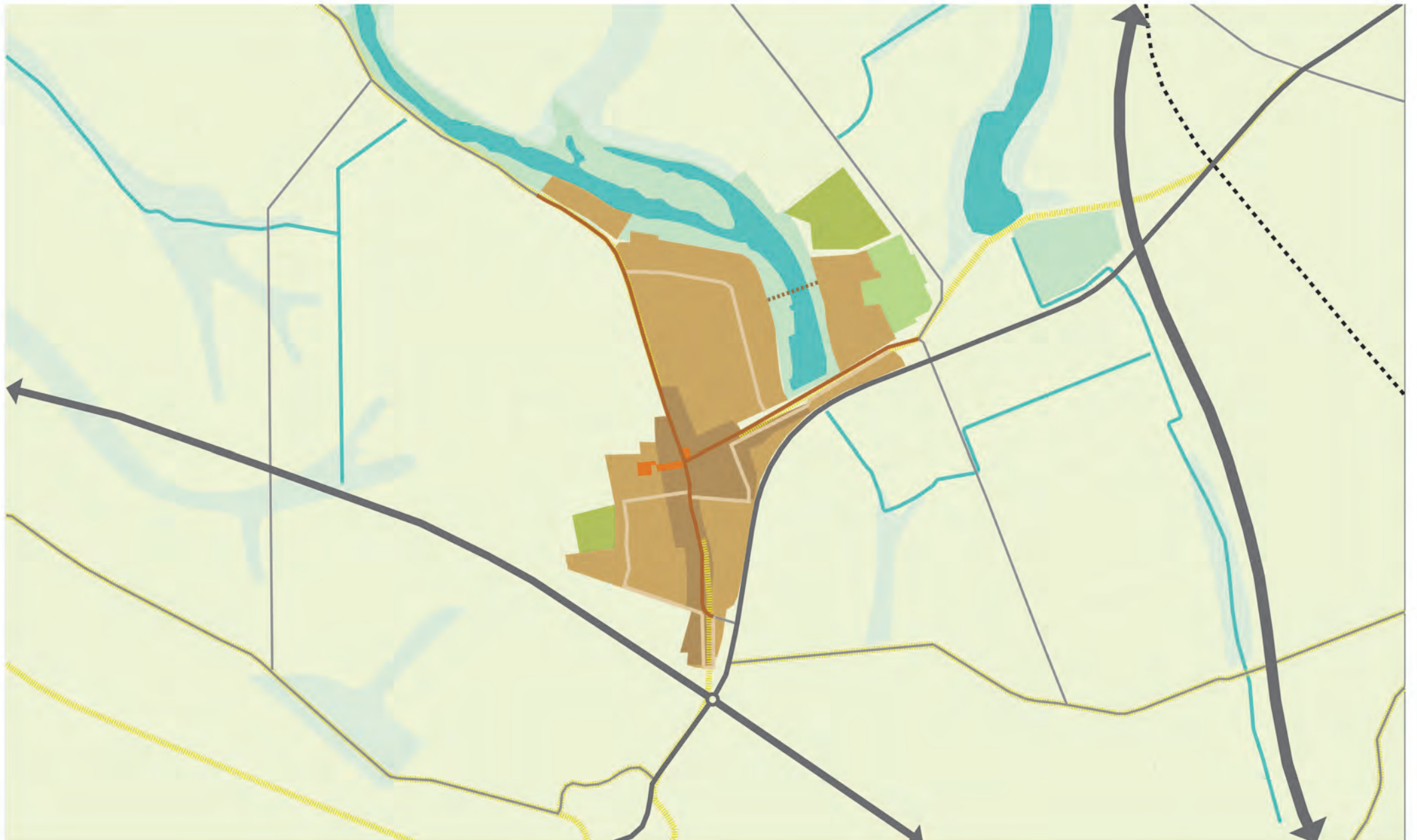
- Kern op een driesprong van dijken in het krekenslandschap
- Oude dorp bestaat uit dijklinten
- Oude centrum met aaneengesloten bebouwing, incidenteel een winkel
- Smalle straten en individuele architectuur
- Markt en kreek zijn belangrijke openbare ruimten
- Verkeer wordt langs het dorp geleid
- Uitbreidingen met seriematige woningbouw
- Plaatselijke bedrijvigheid aan de Koudepolderstraat
- De rust en ruimte wordt genoemd als grote kwaliteit
- Het omliggende landschap en de natuur wordt ook gezien als kwaliteit, en ook als kans

Ontwikkelingen

- Aan de westzijde van het dorp wordt gewerkt aan de uitbreiding Windlust 2
- Hierin wordt ook een MFA (multifunctionele accommodatie) geprojecteerd

Wensen

- Bandbreedte toe te voegen woningen t/m 2030: 50-150
- Bij ontwikkelingen wordt goed gekeken naar hoe de historische kern intact gelaten kan worden
- Bij bewoners heerst de wens om het dorp levendig te houden (voorzieningen, doelgroepen)

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN - HOEK

RUIMTELIJKE ANALYSE - KOEWACHT

Beschrijving van de kern

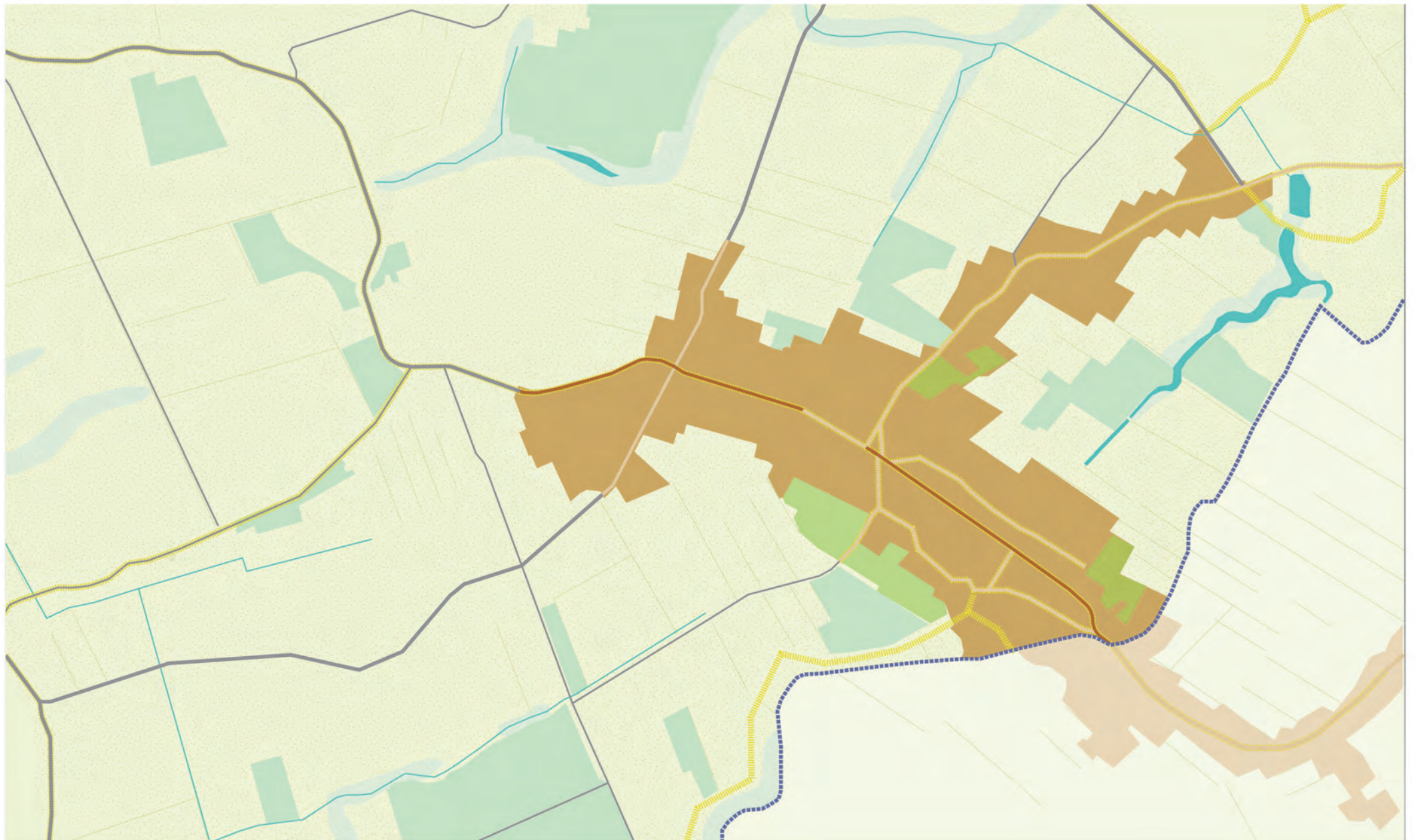
- Lintdorp, gedeeltelijk in België gelegen
- Dorp ligt op een dekzandgebied
- Centrum van het dorp ligt bij de grensovergang
- Aan beide zijden van de doorgaande route is het dorp na de Tweede Wereldoorlog uitgebreid met woningbouw
- De Emmabaan en de Berlaersstraat vormen een lint dwars op de hoofdrichting
- Individuele panden gericht op de weg
- Seriematige uitbreidingen van Koewacht liggen parallel aan het lint
- Groene, bosrijke gebieden raken het dorp aan de randen
- De leefbaarheid in het dorp wordt als grote kwaliteit gezien
- Hierbij spelen de voorzieningen een belangrijke rol

Ontwikkelingen

- Aan de noordoostzijde van het dorp wordt gezocht naar een kleine, passende uitbreiding

Wensen

- Bandbreedte toe te voegen woningen t/m 2030: 50-150
- Authentieke groene landschap behouden en/of versterken
- Behouden van voorzieningen

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN - KOEWACHT

RUIMTELIJKE ANALYSE - PHILIPPINE

Beschrijving van de kern

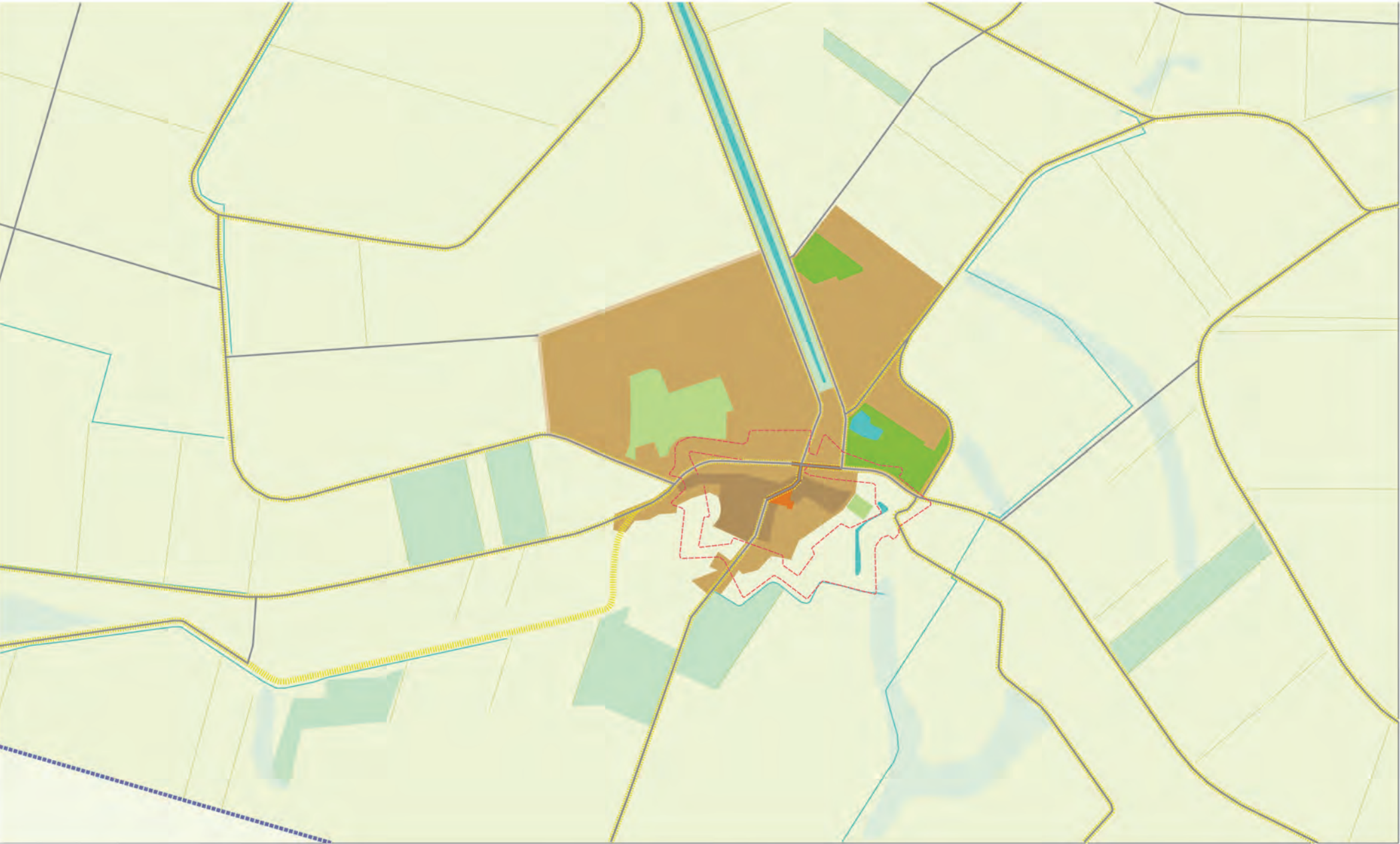
- Vestingdorp, tot aan de 19de eeuw aan de hoofdgeul van De Braakman
- Historisch dorp met een identiteit sterk gericht op de visserij
- Na het indijken van de Mossel- en Kanaalpolder vormde het havenkanaal de verbinding met het open water
- Na de drooglegging van de Braakman verdwijnt de visvangst als bron van levensonderhoud
- Philippine staat nu bovenregionaal bekend als mosseldorp
- Centrum ligt binnen de zichtbare grenzen van de oude vesting
- Structuur van de vesting is eeuwenlang de contour geweest waarbinnen ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvonden
- Seriematige uitbreidingen zijn te vinden aan de noordzijde
- De gezelligheid, de rust en de historie zijn belangrijke waarden binnen de gemeenschap
- Het toerisme wordt omarmd, waarbij het dorp als mosseldorp een belangrijke rol speelt

Wensen

- Bandbreedte toe te voegen woningen t/m 2030: 10-100
- Wens voor een multifunctioneel sportgebouw
- Inzetten op recreatie en toerisme

Ontwikkelingen

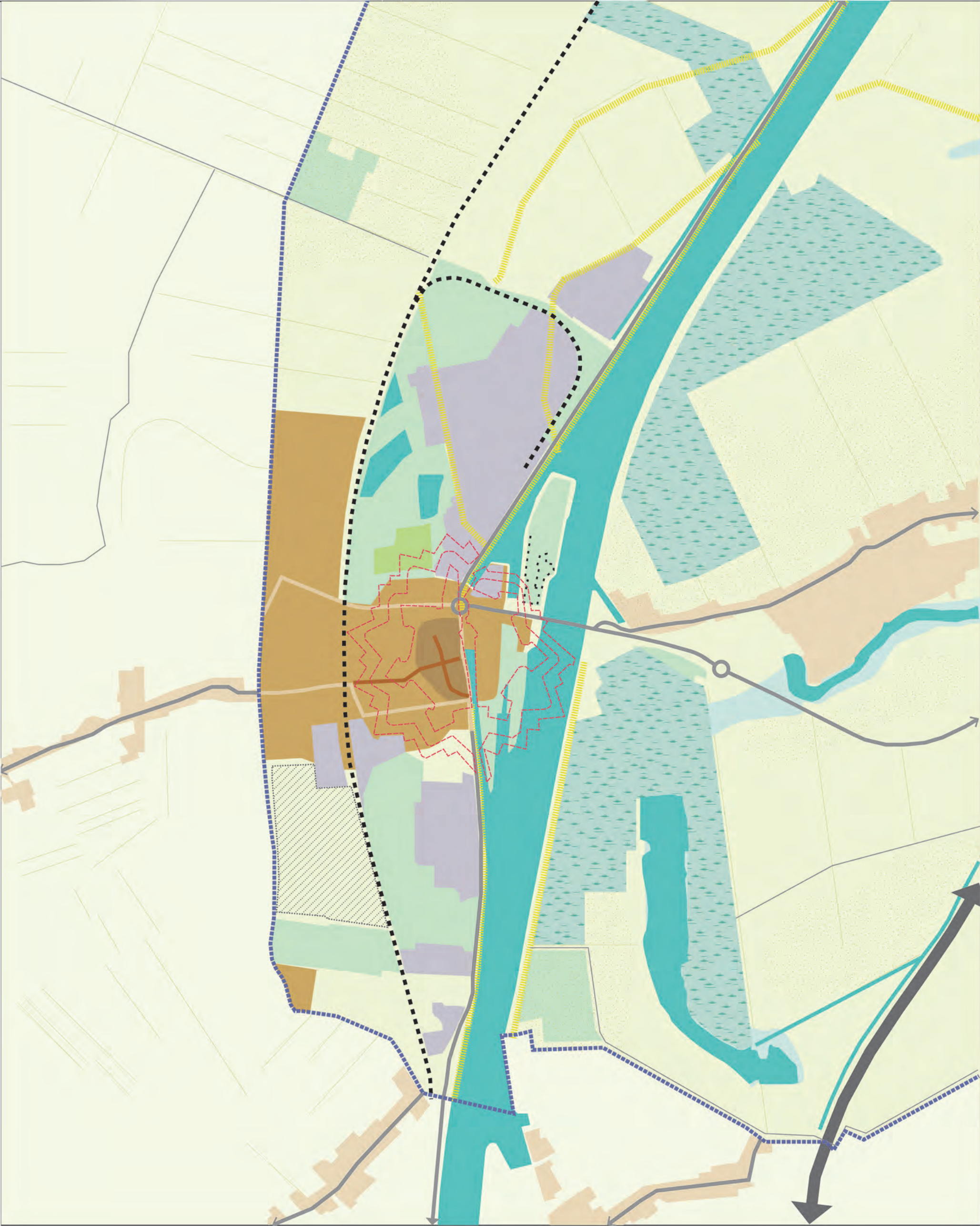
- Aan de zuidzijde wordt gewerkt aan kleinschalige woningbouwontwikkelingen
- Hierbij wordt de historische structuur als leidraad opgepakt
- (Ruimtelijke) ingrepen moeten de leefbaarheid in het centrum verbeteren

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN - PHILIPPINE

RUIMTELIJKE ANALYSE - SAS VAN GENT

Beschrijving van de kern

- Voormalig vestingstad ingeklemd tussen het Kanaal, industrie en de landsgrens
- Naam ontleend aan de voormalige sluis
- In de 19de eeuw groeide de stad uit tot een handels- en industriecentrum
- Kanaal is verlegd en verbreed, waardoor de karakterisieke vorm van de stad verdween
- Spoorlijn voor goederen aan de westkant van het centrum
- Het oude centrum ligt aan het water
- Uitbreidingen liggen ten westen van het centrum
- Bedrijvigheid met de herkenbare suikersilo aan de noord-zijde van de kern
- Recente uitbreidingen met grote supermarkten als verlengde van het centrum

Ontwikkelingen

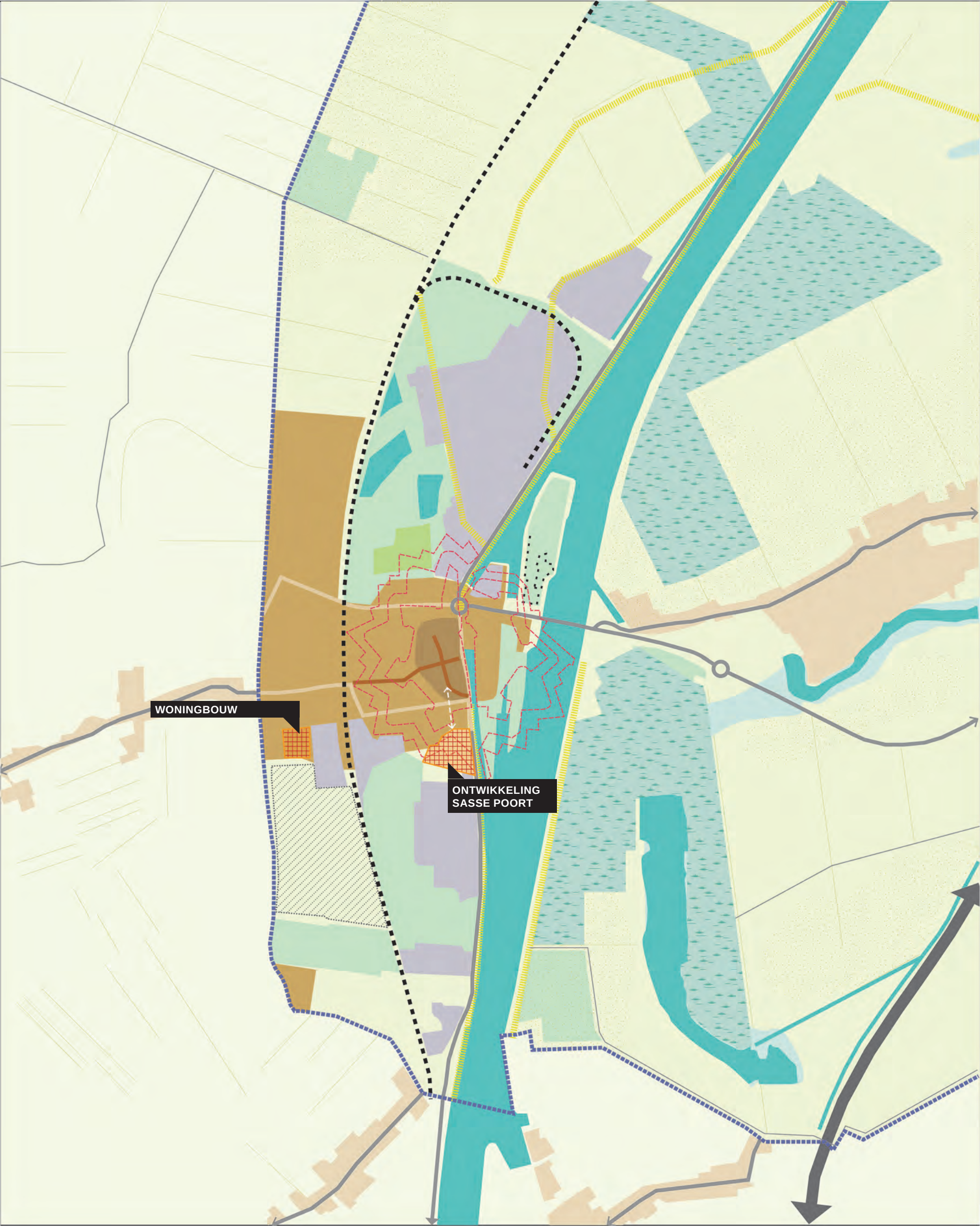
- De ontwikkelingen aan het zuiden van het centrum worden afgerond
- Er wordt gezocht naar een nadrukkelijke verbinding voor langzaam verkeer tussen dit nieuwe gebied en het centrum
- Wallen zijn geslecht, bij herontwikkelingen wordt er gerefereerd aan de wallen
- De suikersilo wordt mogelijk getransformeerd

Wensen

- Bandbreedte toe te voegen woningen t/m 2030: 100-200

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN - SAS VAN GENT

RUIMTELIJKE ANALYSE - SLUISKIL

FUNCTIONELE ANALYSE - SLUISKIL

Beschrijving van de kern

- Kern in de Kanaalzone met eigen karakter
- Veel groene ruimte in en rond het dorp
- De kanaalverbreding(en) heeft een deel van de historie doen verdwijnen
- Kern met winkels, een kern en een supermarkt
- Het oudste deel is het lint aan de rand van het kanaal, met kenmerkende jaren '20 en '30 architectuur
- Zowel voor- als naoorlogse uitbreidingen
- Groenstrook met voormalig spoorlijn is een herkenbare ruimtelijke structuur
- Grote parkruimte met sport- en speelvoorzieningen aan de noordzijde van de kern
- Doorgaande weg aan de westzijde van het dorp, met twee rotondes als entree (noord- en zuidzijde)
- Het dorp is betrokken en actief

Ontwikkelingen

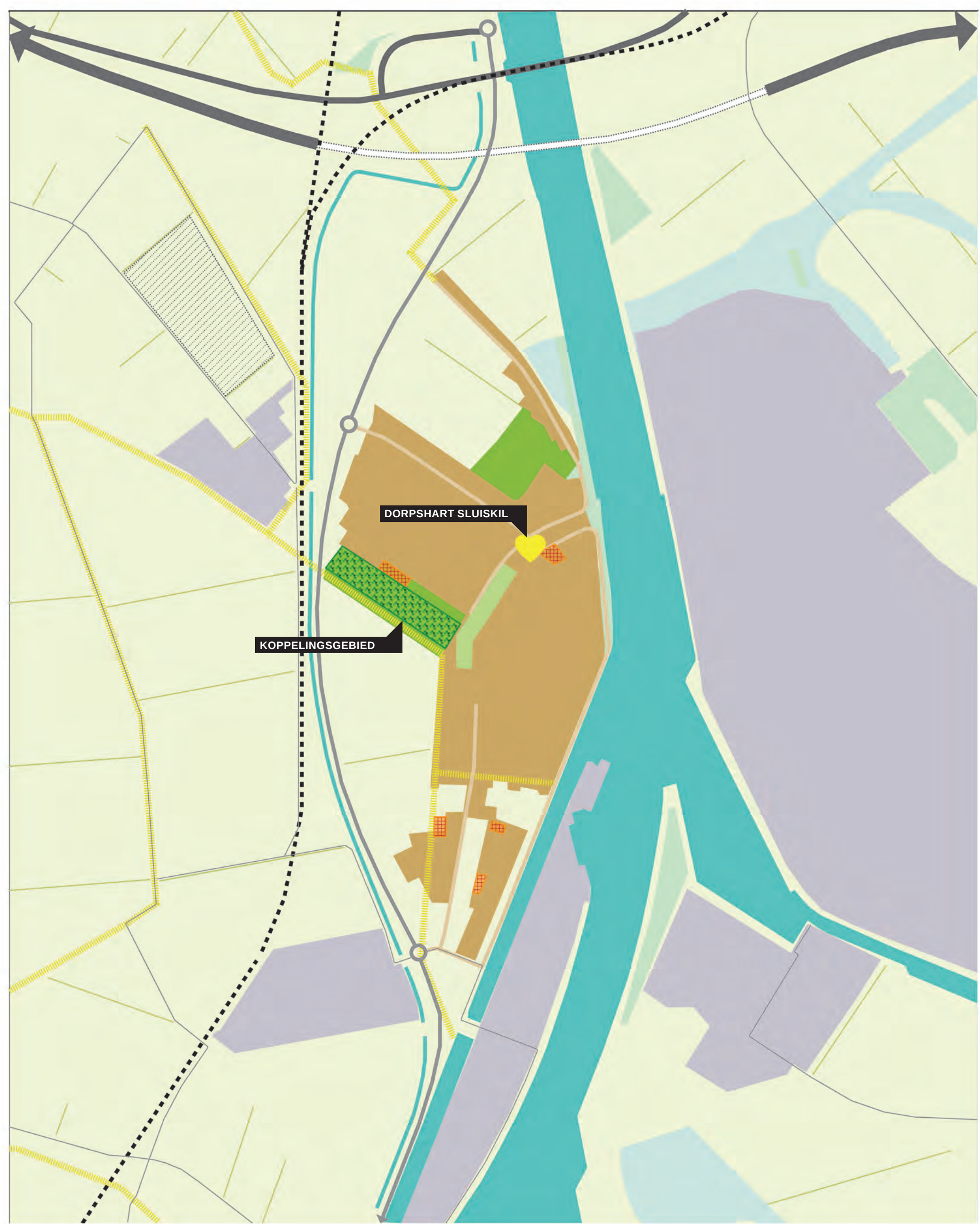
- Ontwikkelingen vooral gericht op het verhogen van de leefbaarheid en verblijfskwaliteit
- Een nieuw Dorpshart verbindt bestaande voorzieningen en kwaliteiten
- Op open locaties is een invulling met woningbouw mogelijk en gewenst
- Het koppelingsgebied geeft een groene impuls aan de kern

Wensen

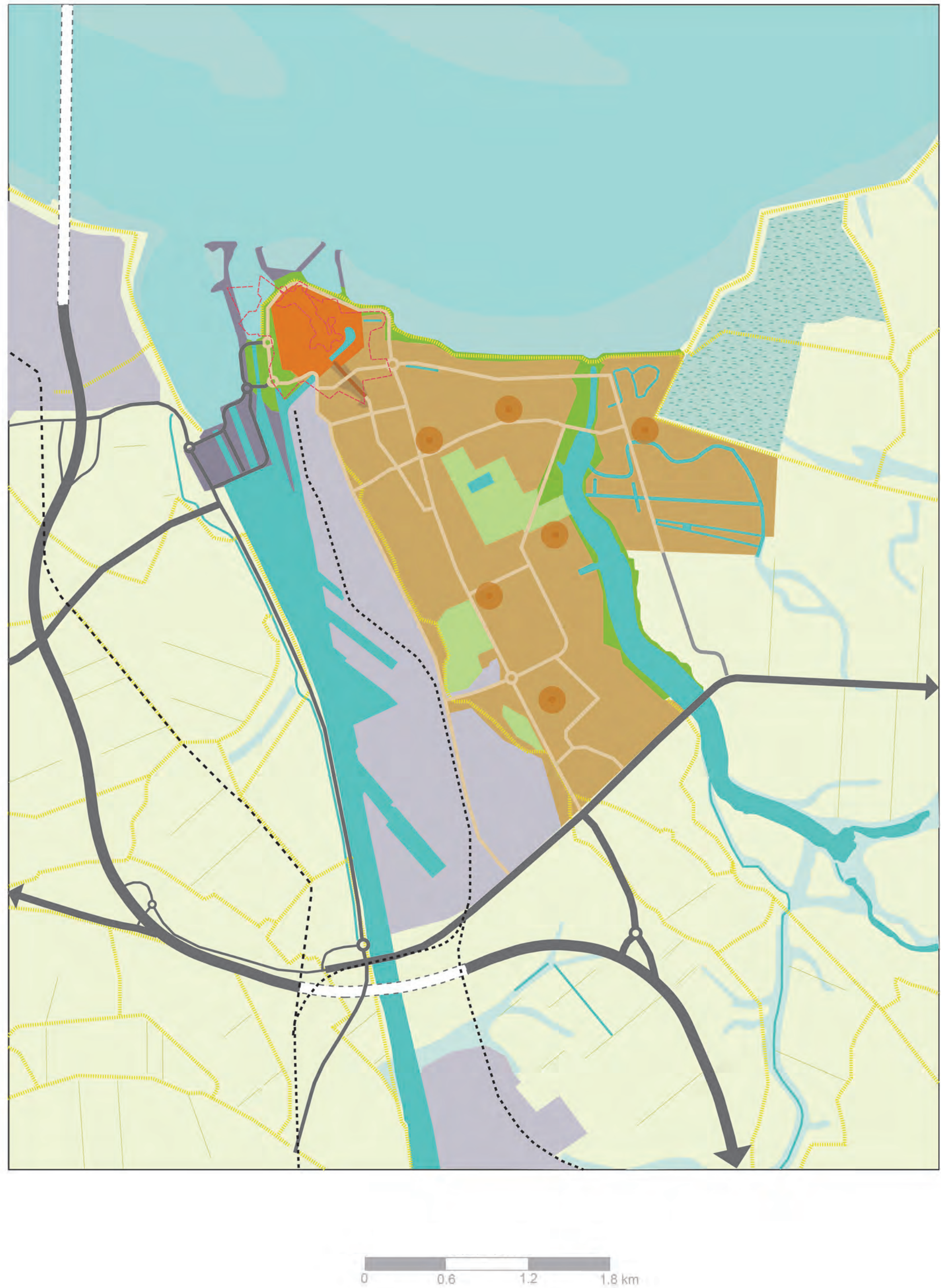
- Bandbreedte toe te voegen woningen t/m 2030: 50-150
- Historie zicht- en tastbaar, met monumenten en verhalen

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN - SLUISKIL

RUIMTELIJKE ANALYSE - TERNEUZEN

Beschrijving van de kern

- Grootste stad van Zeeuws-Vlaanderen, gelegen aan de Westerschelde
- Belangrijke havenstad met Nieuwe Sluis en het Kanaal van Gent naar Terneuzen
- Gegroeid van vestingstad tot regionaal voorzieningencentrum
- Centrum aan de kopzijde met uitlopers naar de Axelsestraat, Kennedylaan en Schuttershofsweg
- Binnenstad met verschillende functies binnen de omlijning van de oude wallen
- Markante bebouwing zoals het Arsenaalgebouw, de bebouwing aan de Markt en het Stadhuis
- De Markt, de centrumstraten en de Scheldeboulevard zijn belangrijke openbare ruimten
- Axelsestraat als stedelijk lint - gemengd, maar wonen overheerst
- Gegroeid naar een langgerekte stad door inklemming Otheense Kreek en kanaal
- De woonwijk Othene was de sprong over de kreek en introduceert een oost-west richting
- Verschillende voorzieningen op wijkniveau verspreid door de stad
- Industriezone aan het kanaal, woongebied aan de kreek
- Grote ontwikkelingen zoals de Westerscheldetunnel en de Nieuwe Sluis aan de westkant van de stad
- Grote ruimten voor sport en recreatie vormen groene harten in de stad
- Regionaal ziekenhuis aan de zuidkant van de stad
- Andere regionale voorzieningen zijn verschillende sporten, winkels, bedrijvigheid, onderwijs en cultuur

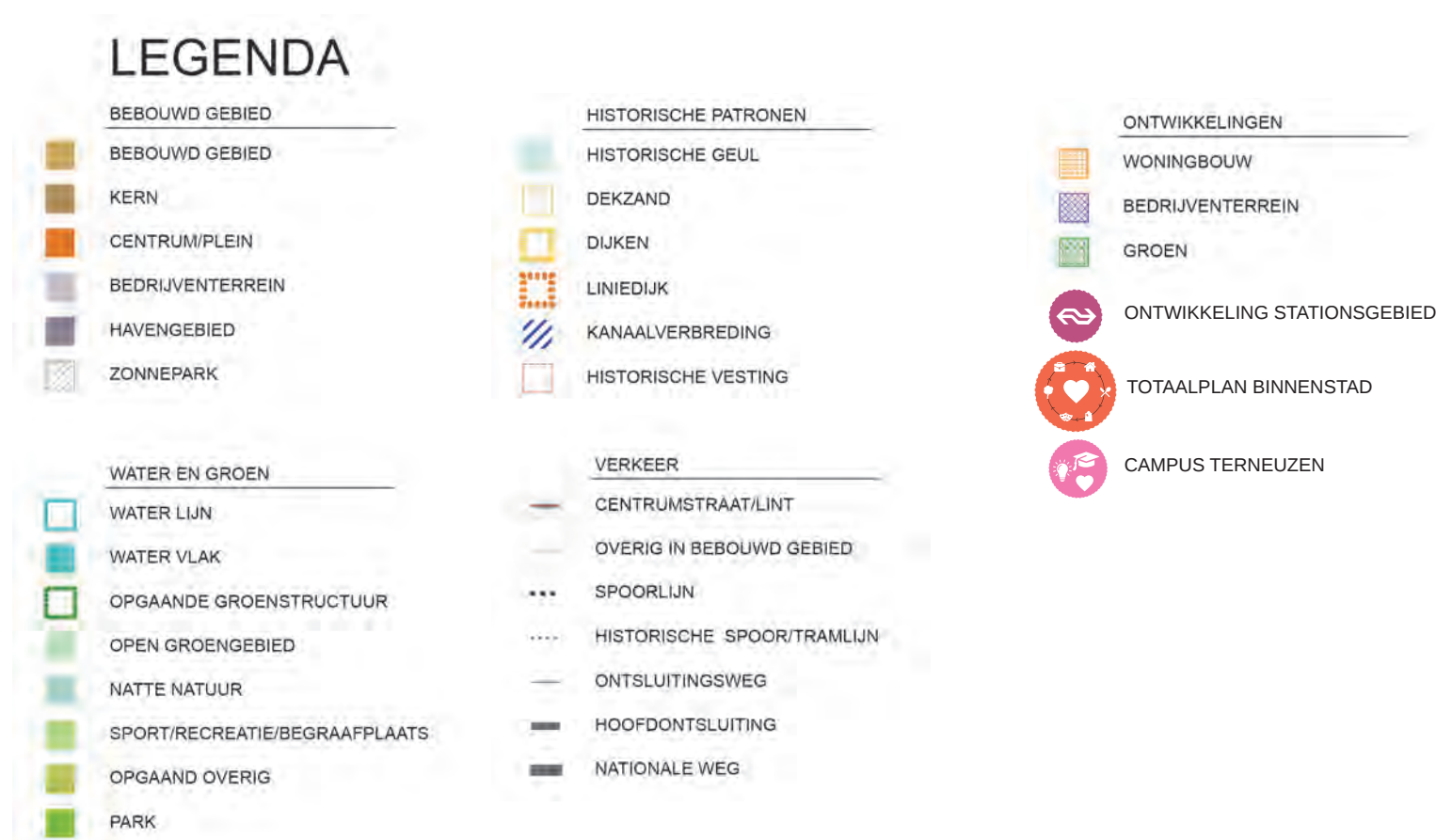
- Campus Terneuzen wordt een groene plek waar sport en onderwijs elkaar versterken
- Zuidpoort ontwikkelen we tot een goed bereikbare bedrijventerrein
- De woonwijk Othene wordt afgerond
- In de oost-westrichting komen robuuste groenstructuren
- Ten westen van het kanaal wordt een extra kanaalarm met bedrijvigheid gerealiseerd
- Dit is mede om de verwachte economische groei ruimtelijk op te vangen
- Ook is dit nodig om bedrijven die dicht bij het stadscentrum liggen een andere plek te geven

Wensen

- Levendige stad met goed voorzieningenniveau
- Goede wandelroutes door het groen
- Treinverbinding en goed werkend openbaar vervoer
- Bandbreedte woningbouw t/m 2030: 750 - 1000

Ontwikkelingen

- Centrum wordt gerevitaliseerd met strategische ingrepen
- Hierin wordt het winkelgebied compacter gemaakt en komt er ruimte voor verschillende woonmilieus
- Ook is er ruimte voor vergroening en voorzieningen
- Er wordt ingezet op een spoor met personenvervoer en een stationsontwikkeling
- Ten westen van de Kennedylaan wordt ingezet op transformatie van het bedrijventerrein naar een woon-werkgebied
- De stad laat daarmee zijn gezicht zien aan het kanaal

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN - TERNEUZEN

RUIMTELIJKE ANALYSE - WESTDORPE

Beschrijving van de kern

- Lintdorp langs de Graafjansdijk
- Bijzondere cultuurhistorische waarde door de samenhang van structuur en bebouwing
- Langgestrekt dorp van het kanaal tot de Tractaatweg
- Centrum van het dorp ligt bij het plein en de achterstraatjes
- De Molenkreek vormt een natuurlijke begrenzing aan het zuiden van het dorp
- Aan de noordkant wordt ingezet op een extra groene buffer
- Ten zuiden van de kreek ligt de ontsluiting voor gemotoriseerd verkeer
- De kern kent een aantal basisvoorzieningen
- Met de mogelijke komst van de spoorlijn en bijbehorend station krijgt Westdorpe een betere verbinding
- Tot die tijd wordt er gewerkt aan een nieuwe hub voor publiek vervoer

Ontwikkelingen

- Binnen de kern liggen nog mogelijkheden voor woningbouwontwikkelingen
- Ten zuiden van de kern ligt een zoeklocatie voor een hub publiek vervoer
- Het tracé spoorlijn Gent - Terneuzen staat geprojecteerd aan de noordkant van de Tractaatweg

Wensen

- Bandbreedte toe te voegen woningen t/m 2030: 10-100
- Het dorp heeft de wens uitgesproken voor een wandelroute rondom de kreek
- Wens tot verbeterde samenwerking en realiteitszin

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN - WESTDORPE

FUNCTIONELE ANALYSE - ZAAMSLAG

Beschrijving van de kern

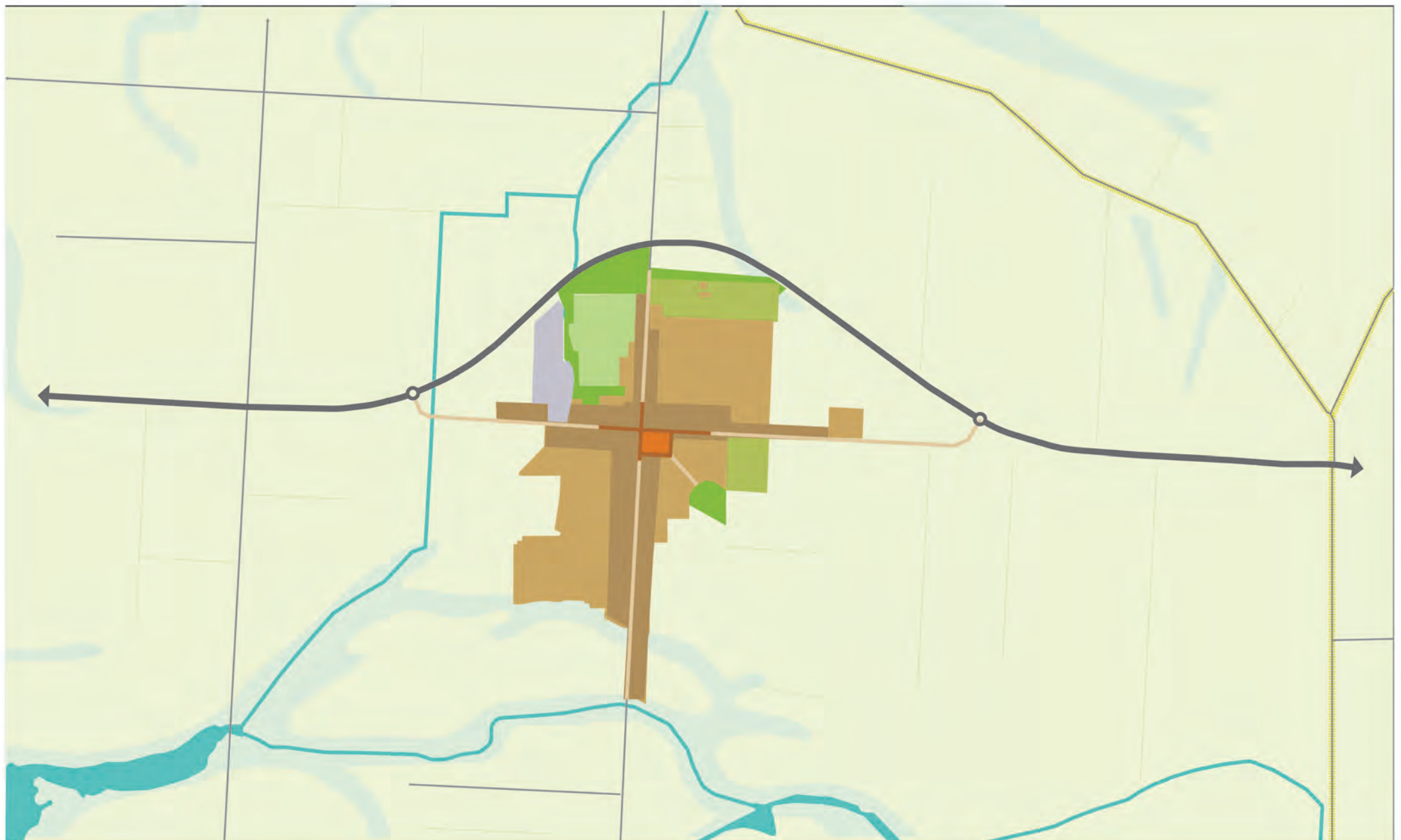
- Zaamslag ligt op het kruispunt van twee wegen in de uitgestrekte oostelijke polders
- Het dorp heeft zijn oorsprong in de vroege middeleeuwen
- De huidige opzet met zijn centrale plein en orthogonale structuur stamt uit de 17de eeuw
- De Torenberg herinnert ons aan de periode daarvoor
- Afgelopen eeuw is het dorp in een aantal fasen uitgebreid
- Het plein is het hart van het dorp, met de monumentale kerk en het voormalige raadhuis
- Rond het plein zijn ook diverse andere functies te vinden
- De linten van Zaamslag zijn vooral bebouwd met individuele panden
- De rondweg zorgt voor minder autoverkeer in de kern, wat de leefbaarheid ten goeden komt
- Aan de zuidkant is de (voormalige) kreek goed herkenbaar, terwijl aan de noordzijde het dorp verschillende groene openbare ruimten kent
- Sociaal gezien kenmerkt Zaamslag zich als een hechte gemeenschap met een groot verenigingsleven
- De (sport) voorzieningen worden goed gewaardeerd
- Ook in Spui is de hechte gemeenschap een kwaliteit

Wensen

- Bandbreedte toe te voegen woningen t/m 2030: 50-150
- Zowel Spui als Zaamslag heeft als wens de fietspaden te verbeteren/verbreden
- Ook het verbeteren van het openbaar vervoer is een gedeelde wens
- Zaamslag wil de voorzieningen behouden en een supermarkt terugkrijgen

Ontwikkelingen

- Aan de zuidwestkant komt een uitbreiding van 77 wooneenheden
- Dit zijn verschillende type woningen, grenzend aan een groene ruimte

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN - ZAAMSLAG

FUNCTIONELE ANALYSE - ZUIDDORPE

Beschrijving van de kern

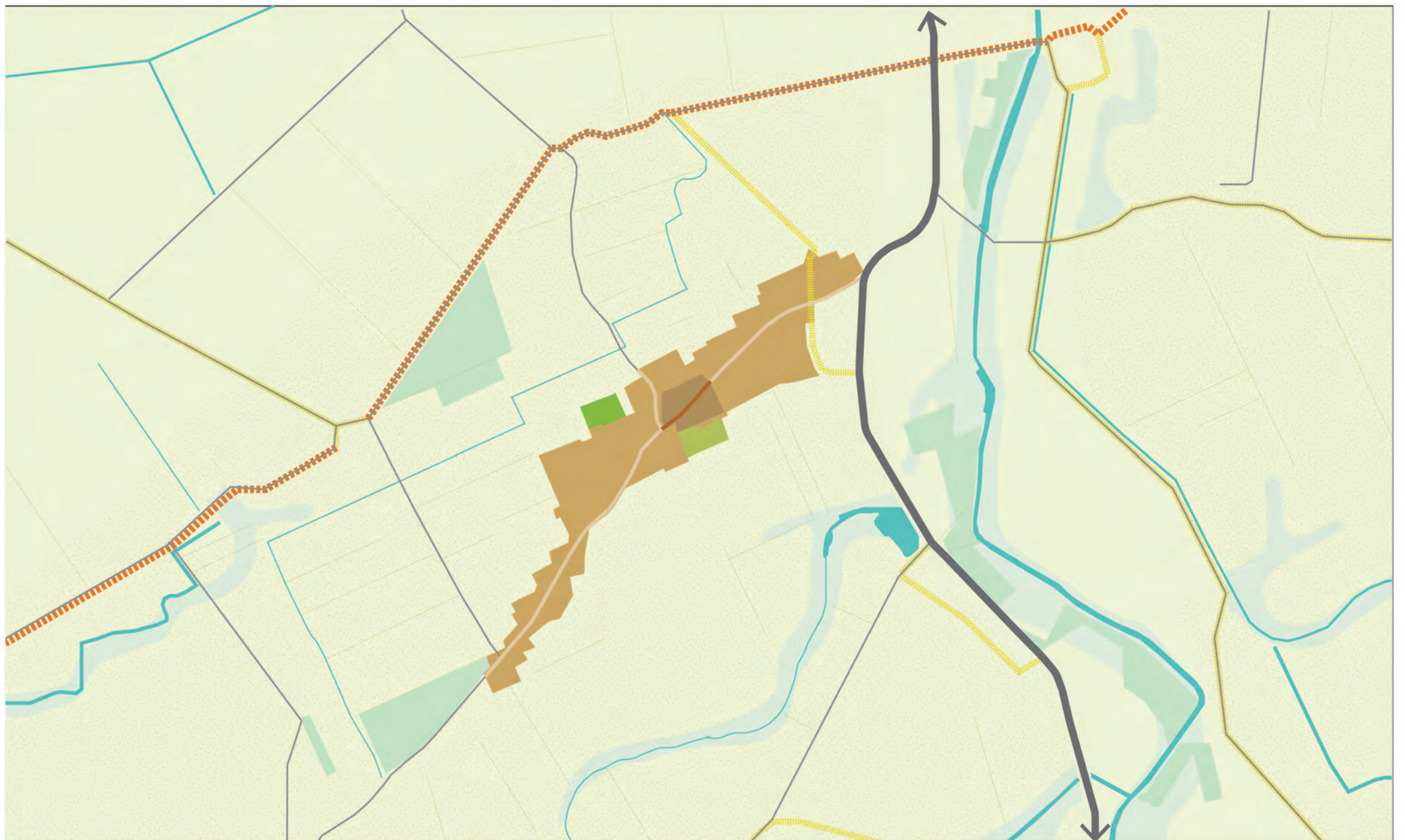
- Zuiddorpe is een lintdorp op de zandgronden in de grensstreek
- Het dorpsplein vormt door zijn verbreding van het lint een verbijzondering
- Het dorpsplein oogt groen door de volgroeide bomen
- Aan het dorpsplein zijn kleine voorzieningen gelegen
- Rond de kern zijn de verschillende (linie)dijken herkenbare historische structuren
- Deze structuren worden versterkt door een (dubbele) boomrij
- Het dorp is te bereiken via de provinciale weg
- De rust, het groen en de ruimte worden sterk gewaardeerd

Ontwikkelingen

- Aan de noordkant van Zuiddorpe wordt gekeken naar een kleine woningbouwontwikkeling

Wensen

- Bandbreedte toe te voegen woningen t/m 2030: 10-50

RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN - ZUIDDORPE

